

DPU THAI - CHINA OUTLOOK

Research Development
and Innovation (RDI)

DPU THAI-CHINA OUTLOOK

ISBN	978-974-671-673-4
เรื่อง	DPU Thai-China Outlook
ผู้เขียน	ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตภูมิกุล, วราวุฒิ เรือนคำ, หวัง เต้าหมิง, เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว
คณะที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.นิത്യ เพ็ชรรักษ์ รองอธิการบดี สายงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผศ.ดร.ธิวิรัตน์ เมฆบัณฑิตกุล ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารโครงการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
บรรณาธิการ	ดร. ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตภูมิกุล ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สายงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
คณะทำงาน	อ. วราวุฒิ เรือนคำ นักวิจัย อ. ดร.หวัง เต้าหมิง นักวิจัย อ. ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว นักวิจัย
ออกแบบหน้าปก	สมชาย นุ่นละอง
พิมพ์ครั้งที่	1
ปีที่พิมพ์	2565
จำนวน	50 เล่ม
พิมพ์ที่	DPU COOLPRINT 110/1-4 ถ.ประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม., 10210. โทรศัพท์. 02-9547300 ต่อ 277
จัดพิมพ์โดย	สายงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต อาคารสำนักงานอธิการบดี 1 ชั้น 4 110/1-4 ถนนประชาชื่น หลักสี่ กทม 10210 โทรศัพท์ 02-954-7300 ต่อ 128, 152 E-Mail research@dpu.ac.th https://www.dpu.ac.th/dpurdi/
จำนวนหน้า	112 หน้า
ประสานงาน	สุดารัตน์ ขำภักดิ์
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

DPU Thai-China Outlook .-- กรุงเทพฯ : สายงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2022.

112 หน้า.

1. ไทย – ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ – จีน. I. ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตภูมิกุล. II. ชื่อเรื่อง.

327.593051

ISBN 978-974-671-673-4

สารจากอธิการบดี

ตลอดปี 2564 ที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตได้มีงานวิจัย และบทความวิชาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 อิมที่สำคัญ ได้แก่ 1) ไทย-จีน 2) Wellness และ 3) Future Workforce สำหรับในอิม ไทย-จีน ประกอบไปด้วยประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นที่ผ่านกระบวนการคัดกรองจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการชาวไทยและจีน จนได้หัวข้อหลัก คือ การจัดการธุรกิจและนวัตกรรม และ นโยบายทางสังคมและธุรกิจ ซึ่งพวกเราได้ดำเนินการผลิตผลงานวิชาการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่นและทุ่มเท เพื่อให้ นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านไทย-จีน สามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ ต่อไป ทั้งนี้ เครือข่ายที่มีมาอย่างยาวนานระหว่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศจีน ทำให้เราสามารถนำข้อมูลเชิงลึกที่เป็นปัจจุบัน มาถ่ายทอดและแบ่งปันให้กับผู้สนใจถึงความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 หลายสิ่งหลายอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลง และมีการปรับตัวเชิงพลวัต ดิฉันเชื่อมั่นว่าเราจะสู้และผ่านมันไปได้ด้วยสติ ปัญญา และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันต่อไปได้อย่างยั่งยืน มั่นคง และร่วมกันตอบแทนสังคม ดังปณิธานของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาสู่มวลชน ซึ่งผลงานวิชาการต่าง ๆ ของเราในอิม ไทย-จีน เป็นหนึ่งในผลงานที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตได้นำเสนอเพื่อประโยชน์ต่อสังคม และเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่มีกันมาอย่างยาวนานในแง่มุมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ขอส่งคำอวยพร ส่งความสุข ส่งความปรารถนาดี มายังบุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และผู้อ่านทุกท่าน ดิฉันหวังว่า มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจะมีโอกาสนำเสนอสิ่งดี ๆ ดังเช่น Outlook ไทย-จีน เล่มที่ 1 นี้ต่อไปในอนาคต ดิฉันรู้สึกขอบคุณทุกท่านที่สนับสนุนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตด้วยดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เราจะได้สร้างสรรค์งานทางด้านวิชาการ รวมถึงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมต่อไป

ดร.ดาริกา ลัทธพิพัฒน์
อธิการบดี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สารจากรองอธิการบดี สายงานวิชาการ

ในหลายสิบปีที่ผ่านมา สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศหนึ่ง ที่มีมูลค่าการค้าและการลงทุนติดอันดับต้นๆ ของประเทศไทยและมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลตั้งแต่อดีตพบว่ามูลค่าการค้าและการลงทุนระหว่างไทย-จีน ได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยว การลงทุน การนำเข้า และการส่งออก ทั้งนี้การค้าและการลงทุน เป็นไปอย่างคล่องตัวมากขึ้น จากการเปิดตัวรถไฟความเร็วสูงจีน (คุนหมิง) - ลาว (เวียงจันทน์) ในเดือนธันวาคม 2564 ทางรถไฟนี้จะเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลดีต่อการขนส่งสินค้าในภาคอีสานตอนบนของประเทศไทย รวมทั้งเชื่อมต่อไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้การค้าและการลงทุนในภูมิภาคนี้มีความเจริญเติบโตเป็นทวีคูณ

หนังสือ outlook ไทย-จีน รวบรวมบทความวิชาการและบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม บทความเหล่านี้เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านไทย-จีนหลายท่าน เพื่อแบ่งปันเรื่องราวในแง่มุมหลายด้านที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ ประชาชนทั่วไป และผู้ที่มีความสนใจ เพื่อให้ได้ทราบข้อมูล อันทันสมัยทันเหตุการณ์ บทความวิชาการและบทความวิจัยนี้เป็นผลงานภายใต้หัวข้อธำรงงานวิจัย “Thai-China” ภายใต้วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ว่า “มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจะเป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ธุรกิจยุคใหม่ โดยบูรณาการร่วมกับประชาคมอาเซียน และสาธารณรัฐประชาชนจีน” บางบทความในเล่ม นำเสนอ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการค้าและการลงทุนไทย-จีนที่เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ที่ทำให้พฤติกรรมการใช้ชีวิต โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมการดำรงชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไป

บทความในหนังสือเล่มนี้ ยังได้นำเสนอข้อมูลที่ทำให้เข้าใจสภาพแวดล้อมและนโยบายทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะที่สินค้าและบริการบางประเภทอาจได้รับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมีสินค้าและบริการที่ได้รับโอกาสและต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จะต้องศึกษาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจและวางยุทธศาสตร์การค้าและการลงทุนที่เหมาะสม เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต

ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู
รองอธิการบดีสายงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

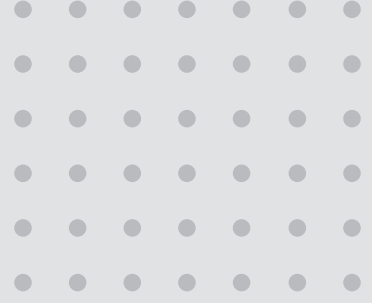
สารจากรองอธิการบดี สายงานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม

สายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมของเรา ดำเนินกิจกรรมหลากหลายและสนับสนุนกิจกรรมทางด้านวิจัยของมหาวิทยาลัย การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการและบริหารธำรงงานวิจัยเป็นภาระกิจหลักของสายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมด้วยเช่นกัน นับตั้งแต่ปี 2563 การดำเนินกิจกรรมทางด้านการวิจัยของเรามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเรามีความมุ่งมั่นที่จะสร้างนักวิจัยใหม่ ส่งเสริมกิจกรรมการวิจัย และผลิตผลงานการวิจัยออกสู่สังคม พันธกิจของหน่วยงานเราที่มุ่งสร้างงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมที่สร้างผลกระทบต่อเชิงเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน ดำเนินตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยคือ “**นักธุรกิจเป็นผู้สร้างชาติ**” ดังนั้นองค์ความรู้ในด้านต่างๆจึงเป็นสิ่งสำคัญ สายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบริหารในการคัดเลือกธำรงการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ธรรม-จีนจึงเป็นหนึ่งในธำรงหลักที่เป็นความสนใจในการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมา (2564) ธรรม-จีน ได้ทำการศึกษา และวิเคราะห์งานอยู่หลายเรื่องจนได้นำมารวบรวมเป็น Outlook เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ให้ความสนใจในประเด็นการศึกษาระหว่างประเทศไทย-จีนในประเด็นต่างๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายบทความ ที่ไม่ได้คัดเลือกไว้ ท่านที่ให้ความสนใจก็ยังสามารถไปหาอ่านได้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยได้เช่นเดียวกัน Outlook เล่มนี้ถือเป็นเล่มแรกๆที่จัดพิมพ์ขึ้นมา สายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากก็น้อย บทความหลายบทความได้สะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาธุรกิจในช่วงวิกฤติไวรัสโคโรน่า บางบทความได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาทางสังคมซึ่งเป็นเชิงนโยบายของประเทศจีน บางบทความได้กล่าวถึงบทบาทของธุรกิจในประเทศจีน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการดำเนินงานและการจัดการอย่างเป็นรูปแบบ บทความใน Outlook จึงมีความหลากหลาย และให้ผู้อ่านได้เห็นสภาวะของสังคมและวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนไป ซึ่งสิ่งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการดำรงชีวิตหลังโควิด-19

ดิฉันเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยจะช่วยให้ภาคธุรกิจเกิดความยืดหยุ่น แม้ในภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจ เราเชื่อว่าการสร้างคุณค่าที่สังคมต้องการอย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน ภายใต้ความเชื่อนี้ สายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมจะเดินหน้าพัฒนาโครงการและกิจกรรมของเราต่อไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการงานด้านวิจัยด้วยความยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมด้วยการตอบโต้ต่างๆ จากผลงานของการวิจัย ซึ่งเราให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ เราจะมุ่งมั่นเพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืน

รศ.ดร.นิตย์ เพ็ชรรักษ์
รองอธิการบดีสายงานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารจากคณบดี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี

ในช่วงปี 2562 -2564 ที่ผ่านมา นับได้ว่าเป็นปีที่โลกต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งซึ่งรวมถึงประเทศไทย สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ได้สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต ตลอดจนส่งผลให้ผู้ติดเชื้อไปทั่วโลกลุกลามขยายตัวอย่างรวดเร็ว และยังส่งผลต่อการสูญเสียชีวิตของผู้คนทั่วโลกเป็นจำนวนมาก สำหรับมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ของเรา ก็ให้ความสำคัญกับการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสดังกล่าว แต่โรคระบาดดังกล่าวก็ไม่สามารถหยุดยั้งการเสริมสร้าง และการพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งที่นักวิชาการ นักเรียนนักศึกษา และประชาทั่วไปสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ซึ่งองค์ความรู้ทางวิชาการของเรานั้นสะท้อนกับวิสัยทัศน์มหาวิทยาลัย ที่เราได้กำหนดผ่านธิมมิจัยคือ ไทย-จีน ทั้งนี้ตั้งแต่ปี 2565 ได้มีผลงานทางวิชาการผลิตออกมาจากการทุ่มเทของนักวิชาการของมหาวิทยาลัย และได้ผลิตออกมาเป็น Outlook ในธิมมิจัยไทย-จีน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปรับตัวในช่วงวิกฤตในการรับมือกับสถานการณ์ที่ผันผวนทางเศรษฐกิจ การจัดการความเสี่ยงและการสร้างความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจเพื่อ “เป็นการอำนวยความสะดวกกับทุกชุมชน” ดังนั้น Outlook ฉบับนี้ จึงมีบทความที่หลากหลายผ่านการศึกษาและกลั่นกรองแล้ว ดำเนินการรวบรวมมาไว้ในเล่มที่ 1 นี้ อย่างไรก็ตาม เรายังมีบทความอีกมากมายที่รวบรวมไว้และยังไม่ได้นำมาตีพิมพ์ ซึ่งท่านสามารถติดตามได้ผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และการดำเนินการดังกล่าวนี้ตอบสนองกับปณิธานของมหาวิทยาลัยในการสร้างความรู้ใหม่ๆทางการศึกษาสะท้อนผ่าน “New DNA”

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2565 นับได้ว่าเป็นอีกก้าวสำคัญ ในการขยายเครือข่ายทางการศึกษา และการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี เนื่องจากเรามีแหล่งข้อมูลที่สำคัญผ่านมุมมองของนักศึกษาชาวจีน และคณาจารย์ชาวจีนจำนวนมากในมหาวิทยาลัย ยิ่งไปกว่านั้น เรายังมีความสัมพันธ์อันดีกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศจีนหลายแห่งที่เป็นชุมชนในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งเศรษฐกิจและสังคมของทั้ง 2 ประเทศ (ไทย-จีน) เราจะสืบสานความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นโอกาสอันดี ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จะได้มีโอกาสรับใช้สังคมอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บรรณาธิการ

ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย-จีน มีมาอย่างยาวนาน กิจกรรมความร่วมมือระหว่างสองประเทศจึงมีปรากฏให้เห็นกันอยู่เสมอ หนังสือ Thai-China Outlook รวบรวมทัศนคติมุมมองเกี่ยวกับไทย-จีนในปีที่ผ่านมา (2564) ฉบับนี้ ได้แบ่งออกเป็นห้าส่วนที่สำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ 1) เศรษฐกิจจีน 2) นโยบายลดความยากจน 3) โลจิสติกส์ ไทย-จีน 4) วิธีการที่จีนจัดการโควิด และ 5) คติชนวิทยาจีน ดังจะอธิบายได้ดังนี้

ใน**ส่วนที่ 1** จะกล่าวถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจีนในมุมมองของประเทศไทย ผ่านกระบวนการทางวิชาการซึ่งได้นำผ่านเสนอในหลายบทความด้วยกันเช่น สัญญาณฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของปรเทศจีนหลังโควิด-19 เนื่องจากเศรษฐกิจจีนถูกจับตามองในฐานะ “มาตรวัดเศรษฐกิจโลก” ช่วงหลัง Covid-19 (CNBC, 2020)1 โดยไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 ที่ผ่านมา จีนเป็นเพียงหนึ่งในไม่กี่ประเทศในโลกที่มีอัตราการเติบโต GDP เป็นบวก (+3.20 YoY: Q2/20) และมีลักษณะการฟื้นตัวแบบ V-Shape หรือมีการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว ขณะที่ประเทศยักษ์ใหญ่ซึ่งเป็นกำลังซื้อหลักของโลกต่างติดลบ และยังไม่พบสัญญาณการฟื้นตัวจึงเป็นประเด็นสำคัญที่น่าจับตามองในการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจของประเทศจีน

ประเด็นที่สองในด้านเศรษฐกิจของจีนมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจผู้สูงอายุ (Silver Economy) ซึ่งเป็นคำที่ใช้กับผู้สูงอายุ คนที่เกิดในยุคปี พ.ศ. 2503 โดยในปัจจุบันผู้ที่เกิดในยุคปี พ.ศ. 2503 ดังกล่าวจะมีอายุจะอยู่ประมาณช่วง 60 ปีซึ่งกำลังจะกลายเป็นประชากรสูงวัยในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า แต่ด้วยความทันสมัยและก้าวล้ำของเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางการแพทย์ การรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้คนกลุ่มนี้เป็นคนแก่ที่ยังไม่แก่และมีอัตราการเกิดสูงมากเป็นพิเศษในช่วงดังกล่าว แต่คนกลุ่มนี้กำลังจะกลายเป็นประชากรที่จะทรงอิทธิพลมากที่สุด ไม่ใช่เพียงแต่ในประเทศจีนเท่านั้นแต่หมายรวมถึงประชากรที่อยู่ทั่วโลก เศรษฐกิจผู้สูงอายุจะใช้กับผู้สูงอายุที่มีทรัพย์สิน ที่บ่งบอก

ถึงวัยที่ผ่านประสบการณ์มากมายในการใช้ชีวิต และชีวิตการทำงาน เมื่อนำมารวมกับการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดคำใหม่ว่า เศรษฐกิจสีเขียว

ประเด็นที่สามเป็นประเด็นการค้าออนไลน์ไทยในยุคโควิด-19 เนื่องจากในปัจจุบันตลาดสินค้าและบริการเปลี่ยนจากออฟไลน์ไปเป็นออนไลน์อย่างรวดเร็ว ในระยะที่ผ่านมามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ภายใต้อาจารย์ได้ความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้จัดโครงการ Digital DNA อบรมการค้าออนไลน์ ปักธงความสำเร็จการค้าออนไลน์กับหลักสูตร Digital DNA for Business Transformation เตรียมความพร้อมผู้ประกอบการไทยให้ปรับตัวสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเต็มรูปแบบ

ส่วนที่ 2 เป็นประเด็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ ที่ทำให้นโยบายลดความยากจนของจีนประสบความสำเร็จ ประเทศจีนเริ่มการลดความยากจนด้วยวิธีการช่วยเหลือประชาชนยากจนในรูปแบบสวัสดิการที่เท่าเทียมกันอย่างเป็นขั้นตอนประกอบด้วย 1) เป็นการลดความยากจนจากการปฏิรูประบบ 2) การอาศัยทรัพยากรท้องถิ่น พัฒนาการผลิตด้วยตัวเอง ปรับชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพคุณภาพชีวิตของประชาชนยากจนและศักยภาพโดยรวม 3) เป็นการใช้ 2 ระบบเพื่อลดความยากจนระหว่าง ค.ศ. 2008-2012 คือระบบการพัฒนาและระบบความช่วยเหลือเพื่อลดความยากจน และ 4) เป็นการลดความยากจนอย่างตรงจุด

ประเด็นที่สองที่พูดถึงในส่วนนี้ ได้กล่าวถึงการที่เศรษฐกิจของจีนที่ดีขึ้น จะทำให้คนจีนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจริงหรือไม่ การศึกษานี้เป็นการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์ทำให้เข้าใจบริบททางเศรษฐศาสตร์ในอีกมิติหนึ่งด้วย คำกล่าวที่ว่าเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตขึ้นอาจจะไม่ได้เป็นไปตามทฤษฎีดังกล่าวก็ได้ จึงมีการกล่าวอ้างถึงและมีการศึกษาเพื่อให้ทราบประเด็นในแง่มุมต่างๆ เพื่อสนับสนุนความเชื่อที่ว่า จะเกิดอัตราการลดลงของจำนวนประชากรที่ยากจน

ส่วนที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับโลจิสติกส์ โดยประเด็นแรกจะพูดถึงเส้นทางที่สามารถเดินทางจากประเทศไทยเข้าไปยังประเทศจีน และการค้าระหว่างประเทศไทยกับ

ประเทศจีน เป็นการเล่าเรื่องผ่านการสัมภาษณ์ผ่านอดีตท่านกงสุลใหญ่ประเทศไทยประจำประเทศจีน ณ มณฑลยูนนาน ในข้อซักถามประเด็นเรื่องของ มณฑลยูนนานกับการค้าขายระหว่างจีนกับประเทศไทย เนื่องจากยูนนานมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน และคนไทยที่ต้องการทำการค้ากับประเทศจีน โดยเฉพาะนักธุรกิจไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทางภาคเหนือ เนื่องจากว่ายูนนานสามารถเดินทางขึ้นไปได้โดยง่ายจากเชียงรายได้ทั้งถนนและแม่น้ำก็สามารถไปถึงคุนหมิง มณฑลยูนนานได้ ฉะนั้นความสำคัญของยูนนานที่เชื่อมโยงกับทางภาคเหนือของไทยมีมาแต่ช้านาน จวบจนปัจจุบัน ทำให้เข้าใจบริบทการค้าและสถานการณ์ทางด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศไทยและจีนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับเส้นทางที่สามารถเดินทางเข้าประเทศจีน มณฑลยูนนานได้ ซึ่งประกอบไปด้วยห้าเส้นทางที่สำคัญด้วยกัน นอกจากเส้นทาง R3A หรือ R3B ที่นักเดินทางหลายท่านคงได้เคยมีโอกาสขึ้นรถผ่านจากเชียงของ ขึ้นห้วยทรายเข้าไปถึงสิบสองปันนาทางมณฑลยูนนานแล้ว ยังมีเส้นทางอื่น ๆ รวมประมาณ 5 เส้นทาง ดังนั้น บทความนี้จะจึงขอรวบรวมเส้นทางทั้ง 5 เส้นทางที่ควรทราบ เอาไว้เพื่อสามารถเลือกเส้นทางเดินทางเข้าสู่ประเทศจีน มณฑลยูนนานได้

ประเด็นที่สาม เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นเรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ทูตพาณิชย์ประจำกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโอกาสสำหรับนักธุรกิจจากภาคเหนือตอนบนที่ยังไม่ค่อยไปลงทุนในกัมพูชาแต่ได้รับสัญญาณที่ดี ถึงแม้ว่ายังไม่ได้ตัดสินใจลงทุน จากช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้พบว่าการเปลี่ยนแปลงในกัมพูชาที่อาจส่งผลในด้านบวกกับการค้าการลงทุนกับไทยเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในช่วงที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการลงทุน และผู้ประกอบการต้องทำการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นที่สี่ เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับสะพานมิตรภาพกัมพูชา-จีน ประเทศจีนได้สร้างสะพานมิตรภาพ 8 แห่งเพื่อข้ามแม่น้ำที่สำคัญในประเทศกัมพูชา โครงสร้างการเดินทางที่ดีที่จำเป็น ที่จะช่วยทำให้ลดปัญหาความ

แออัดทางการจราจรและกระตุ้นเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยว

ประเด็นที่ห้า เป็นประเด็นเรื่องเล่าในประเทศลาวที่มีความเชื่อมโยงกับประเทศจีน สปป. ลาว เป็นประเทศที่เล็ก ประชากรน้อย มีลักษณะเป็น Land Lock ไม่มีทางออกทางทะเล ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของสปป. ลาว แต่รัฐบาลก็ได้พยายามปรับยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ GMS โดยที่สปป. ลาวมีการเชื่อมโยง (Connectivity) ในด้านการขนส่งโลจิสติกส์กับกลุ่มประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) อันประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ โดยสปป. ลาวได้นำประโยชน์จากจุดภูมิศาสตร์ GMS มาเป็นจุดเปลี่ยนทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ โดยเปลี่ยนจาก Land Lock มาเป็น Land Link เชื่อมโยงจีนตอนใต้-เวียดนาม-ไทย-พม่าไปถึงสิงคโปร์

ประเด็นที่หก เป็นประเด็นที่วิเคราะห์สถานการณ์โลจิสติกส์ทางน้ำของจีน ระบบการขนส่งทางน้ำของประเทศจีนถือว่ามีประสิทธิภาพและความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก สามารถสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับประชาชนชาวจีนอย่างมหาศาล การสมาพันธ์โลจิสติกส์และการจัดซื้อแห่งประเทศไทยมีรายงานว่า ภาคธุรกิจโดยเฉพาะในส่วนของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ของประเทศจีนยังคงรักษาทิศทางการฟื้นตัว และมีผลประกอบการในทิศทางที่ดีขึ้นในช่วงปี 2021 เมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดโรคระบาดใหญ่ในปี 2019 ยิ่งเป็นการตอกย้ำถึงการขยายตัวของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ของประเทศจีน ระบบโลจิสติกส์ทางน้ำของจีนเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่สามารถลำเลียงสินค้าไปยังส่วนต่างๆได้ทั่วโลก ในส่วนของระบบโลจิสติกส์ ในประเทศจีนได้รับความเอาใจใส่จากรัฐบาล จึงมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน

ส่วนที่ 4 เป็นเรื่องเกี่ยวกับจีนจัดการโควิด ในช่วงที่เกิดภาวะการแพร่กระจายอย่างรุนแรงของโควิดในระยะแรก ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง และรัฐบาลจีนได้ออกมาตรการเร่งด่วนเพื่อควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคและลดจำนวนผู้ติดเชื้อ เช่น การรักษาระยะห่าง การตรวจอุณหภูมิ

การงดจัดกิจกรรม การห้ามเดินทางภายในประเทศและต่างประเทศ รวมไปถึงมาตรการเด็ดขาดคือ “การปิดเมือง” จะเห็นได้ว่า จีนเป็นประเทศแรกของโลกที่ค้นพบผู้ติดเชื้อรายแรก อีกทั้งยังเป็นประเทศแรกที่สามารถควบคุมการติดเชื้อรายใหม่ได้สำเร็จ หลากหลายประเทศจึงให้ความสนใจกับแนวทางการควบคุมสถานการณ์ รวมถึงมาตรการต่างๆ ในประเทศจีนที่ประกาศใช้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ประเด็นที่สอง ได้กล่าวถึงกระบวนการที่ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้ตอบสนองต่อการแพร่กระจายของไวรัสโควิด-19 ให้จัดศูนย์สุขภาพแห่งชาติตามนโยบายจัดทำแผนโดยรวมสำหรับการจัดสรรสุขภาพและทรัพยากร มีการกำหนดและจัดระเบียบ มีการดำเนินการวางแผนป้องกันและควบคุมโรคระดับชาติ วางแผนการสร้างภูมิคุ้มกันและการสาธารณสุขที่จริงจัง ทั้งนี้เพื่อลดสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้คน เป็นการจัดระเบียบ และสร้างการป้องกันและควบคุมด้านสาธารณสุขอย่างแท้จริง โดยหน่วยงานต่างๆ เช่น กำหนดมาตรการแทรกแซง ตอบสนองปัญหาฉุกเฉินด้านสุขภาพและการแพทย์และสุขภาพ และกักกันฉุกเฉินสาธารณะต่างๆ

ประเด็นที่สาม กล่าวถึงด้านเทคโนโลยีของจีน ซึ่งจีนเผยตัวชีวิตหลักในการวินิจฉัยโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้แก่ การใช้วินิจฉัยโรคด้วยซีทีสแกนและระบบ ประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยบริษัทปัญญา ประดิษฐ์ระดับสูงของจีนได้เพิ่มความพยายามพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อเร่งรัดการตรวจสอบและเพิ่มความแม่นยำช่วยแบ่งเบาภาระแพทย์ในช่วงโควิด 3 บริษัทปัญญาประดิษฐ์แนวหน้าของจีนที่มีบทบาทสำคัญในช่วงโควิด-19

ประเด็นที่สี่ เป็นประเด็นเกี่ยวกับบทบาทภาคเอกชนของจีนที่มีต่อการต่อสู้กับโควิด-19 “ภาคเอกชนจีน” ได้ออกมาร่วมช่วยเหลือรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคทุนทรัพย์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ หน้กากอนามัย ชุดป้องกันโควิด รวมถึงการงดเทคโนโลยีล้ำสมัยออกมาใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น บิ๊กเดต้า (Big data) อากาศยานไร้คนขับ (Drone) หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นต้น ด้วยประสิทธิภาพและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีจีน จึงทำให้หลายประเทศยอมรับว่าจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นแนวหน้าผู้นำด้านเทคโนโลยีของโลก ซึ่ง

บทความนี้มีวัตถุประสงค์จะรวบรวมบทบาทของภาคเอกชนจีน และเทคโนโลยีที่จีนได้นำมาใช้ในช่วงวิกฤติโควิด

ส่วนที่ 5 เป็นเรื่องเกี่ยวกับคติชนวิทยา เนื้อเรื่องเกี่ยวกับศาสตร์หนึ่งที่ศึกษาข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม และเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง เมื่อพูดถึงจีนในปัจจุบัน เรานึกถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอวกาศ สิ่งที่เกิดขึ้นของยานอวกาศ มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ “นโยบายเส้นทางสายไหม” ทุนเรียนภาษาสถาบันขงจื๊อ วัฒนธรรม หรือวงการบินเหิง นอกเหนือจากนั้น ยังรวมถึงขนบหรือธรรมเนียมต่าง ๆ ของ “คน” คติชนจึงมีขอบเขตการศึกษาที่กว้างขวาง ครอบคลุมเกือบทุกมิติทางวัฒนธรรม อีกนัยหนึ่งคติชนวิทยาเป็นการศึกษาวัฒนธรรมระดับจิตวิญญาณ เป็นศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกับมนุษยวิทยา

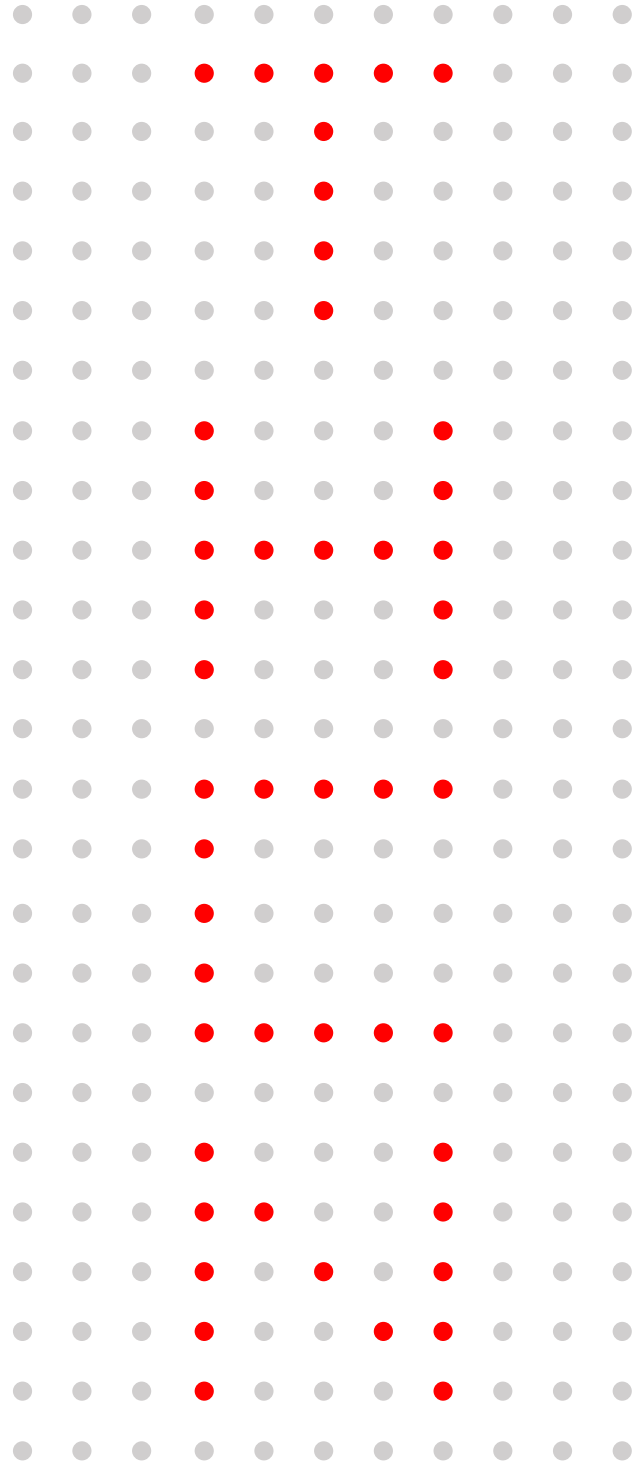
เรื่องราวที่คติชนจะศึกษาก็คือเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มชนของคน และ คติความเชื่อของเขา โดยศึกษาข้อมูลลึกไปจนถึงวัฒนธรรมระดับจิตวิญญาณ

ทางผู้จัดทำหวังว่า บทความต่างๆ ที่รวบรวมไว้ในหนังสือทัศนคติมุมมองเล่มที่ 1 ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากนักน้อย เพื่อจะได้เห็นภาพ ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ที่มีมาอย่างยาวนานในแง่มุมต่างๆ และจะได้สนับสนุนงานเขียนของผู้เขียนที่ได้รวบรวมไว้ และผู้เขียนท่านอื่นๆ ที่ได้ร่วมงานกันต่อไปในอนาคต โดยงานเขียนจะเป็นบทความที่อยู่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและจีนซึ่งจะแบ่งออกเป็นสองประเด็นย่อยคือ ธุรกิจและนวัตกรรม และนโยบายที่สำคัญและเกี่ยวข้องระหว่างสองประเทศ (ไทย-จีน)

ดร.ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตกุล
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สารบัญ

สารจากอธิการบดี	1
สารจากรองอธิการบดีสายงานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม	2
สารจากรองอธิการบดีสายงานวิชาการ	3
สารจากคณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี บวรบรรณารักษ์	4
สารบัญ	9
Part 1 : เศรษฐกิจจีน	11
> ส่งสัญญาณการฟื้นตัว “เศรษฐกิจจีน”	12
> นโยบายเศรษฐกิจผู้สูงวัยจีน	17
> 8 เทรนด์สตาร์ทอัพค้าออนไลน์ไทยยุคโควิด-19	20
Part 2 : นโยบายลดความยากจน	33
> ไชรทัส 4 กลยุทธ์ ที่ทำให้นโยบายลดความยากจนของจีนประสบความสำเร็จ	34
> DOES THE SECTORAL ECONOMIC GROWTH MAKES THE POOR RICHER? CASE OF THAILAND	44
Part 3 : การขนส่งโลจิสติกส์ระหว่างไทย-จีน	59
> จีนตอนใต้ ศูนย์กลางในการเปิดประเทศสู่อาเซียน	60
> 5 เส้นทาง เชื่อมจีนตอนใต้ เปิดเส้นทางสู่อาเซียน	67
> เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS (ตอนเส้นทางในกัมพูชา)	69
> THE 8 th CAMBODIA-CHINA FRIENDSHIP BRIDGE GIVES RESIDENTS IN CAMBODIA HOPE TO ACCELERATE TOURISM AND TRANSPORTATION	72
> เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS (ตอนเส้นทางในสปป. ลาว)	75
> วิเคราะห์สถานการณ์โลจิสติกส์ทางน้ำของจีนในช่วง Covid-19	78
Part 4 : วิธีการบริหารจัดการวิกฤติโควิดของประเทศจีน	85
> ถอดบทเรียนเงินกับการกักโรค Covid-19 ไขข้อสงสัยทำไมหลายประเทศต่างยกให้เป็น Role Model	86
> CHINA ESSENTIAL POLICY IN RESPONSE TO THE COVID-19 EPIDEMIC	89
> 10 เทคโนโลยีอัจฉริยะพิชิต COVID 19	96
> บทบาทภาคเอกชนจีนในการต่อสู้ไวรัส-ไวรัย Covid-19	101
Part 5 : คติชนวิทยา	109
> ทำความรู้จัก “คติชนวิทยา” จีนสอนอะไร อย่างไร	110

PART 1 **គេរម្យក្នុងជំនុំ**

ส่องสัญญาณฟื้นตัว “เศรษฐกิจจีน” หลังโควิด 19

Highlight

- เศรษฐกิจจีนถูกจับตามองในฐานะ “มาตรวัดเศรษฐกิจโลก” โดยเฉพาะหลังช่วง Covid-19
- ไตรมาสที่ 2/20 ที่ผ่านมาจีนเป็นเพียงไม่กี่ประเทศในโลกที่มีอัตราการเติบโต GDP เป็นบวก
- นักวิชาการสายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เผย จีนเป็นตลาดที่มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเศรษฐกิจภายใน นโยบาย MIC 2025 นโยบายการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศ ส่งผลให้จีนฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว
- เศรษฐกิจไทยอัตราการเติบโต -12.2 อาจใช้เวลานานในการฟื้นตัวจากปัญหาเชิงโครงสร้าง

เศรษฐกิจจีนถูกจับตามองในฐานะ “มาตรวัดเศรษฐกิจโลก” ช่วงหลัง Covid-19 (CNBC, 2020)¹ โดยไตรมาสที่ 2/20 ที่ผ่านมา จีนเป็นเพียงหนึ่งในไม่กี่ประเทศในโลกที่มีอัตราการเติบโต GDP เป็นบวก (+3.20 YoY: Q2/20) และมีลักษณะการฟื้นตัวแบบ V-Shape หรือมีการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว ขณะที่ประเทศยักษ์ใหญ่ซึ่งเป็นกำลังซื้อหลักของโลกต่างติดลบและยังไม่พบสัญญาณการฟื้นตัว ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา (-9.62 YoY: Q2/20) ญี่ปุ่น (-9.90 YoY: Q2/20) บราซิล (-0.25 YoY: Q1/20) สหภาพยุโรป (-2.42 YoY: Q1/20) หรือ อินโดนีเซีย (-5.23 YoY)

1 CNBC. AUG 9 2020. China's factory deflation slows in July as recovery gains strength. Retrieved from <https://www.cnbc.com/2020/08/10/chinas-factory-deflation-slows-in-july-as-recovery-gains-strength>

นักเศรษฐศาสตร์หลายสำนักออกมาให้สาเหตุการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจีนไว้หลายประการ อาทิเช่น ภาคการผลิตของจีนมีการขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index) ลดลง สนับสนุนการฟื้นตัวภาคการผลิต และดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) มีสัญญาณกลับมาเติบโต รวมถึงการที่จีนมีห่วงโซ่มูลค่าการผลิตที่เข้มแข็ง มีการจ้างงานแรงงานเป็นจำนวนมาก และจีนเองก็เป็นประเทศที่มีเวลาในการฟื้นตัวมากกว่าประเทศอื่นๆ (CNBC, 2020)

นอกจากนี้ นักเศรษฐศาสตร์ชาวสวิตเซอร์แลนด์ รูดอล์ฟ มินซ์² มองว่าจีนมีบทบาทเป็น “**หัวรถจักร**” นำพาเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวหลังมรสุม Covid เนื่องจากสาเหตุ 3 ประการ ได้แก่ 1) จีนเป็นตลาดที่มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านของขนาดและเทคโนโลยีการผลิต ที่จีนมุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) นโยบายการเปิดประเทศและการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับ

เศรษฐกิจโลก โดยที่ผ่านมามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่อิงกับตลาด ตั้งอยู่บนฐานทางกฎหมาย มีความเป็นสากล และคัดค้านแนวคิดพึ่งพาตนเอง (Reverse Globalization) โดยนโยบายดังกล่าวได้มุ่งเน้นการเผชิญหน้ากับการแข่งขัน และไม่ยอมแพ้ต่อความยากลำบากจากวิกฤตการระบาดของโควิด 19 และ 3) การเปิดเสรีทางการทูตเชิงพาณิชย์ของจีนกับประเทศต่างๆ รวมถึงสวิตเซอร์แลนด์ ที่มีมาตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา ทำให้จีนก้าวขึ้นมาเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของบรรดาคู่ค้าทั่วโลก

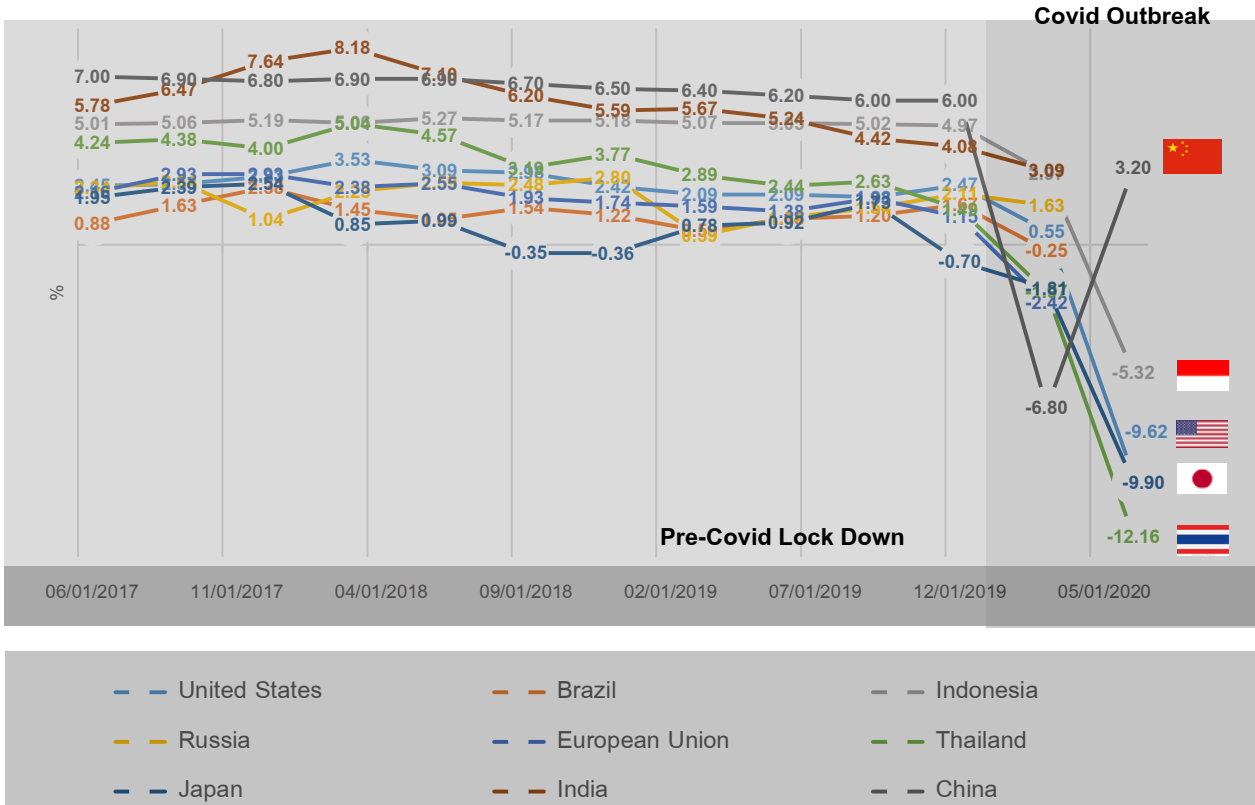
เมื่อพิจารณาการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (Real GDP) พบว่าไตรมาสล่าสุด หรือไตรมาส 2/2020 จีนมีอัตราการเติบโตกลับมาเป็น +3.20 ฟื้นตัวจากไตรมาส 1/20 (-6.80) สายงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (RDI) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ นำโดย **ดร.ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตภูมิกุล** ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สาย

2 หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์แห่งอีโคโนมิสวีสเซอ (Economiesuisse) สหพันธ์ธุรกิจแห่งชาติสวิตเซอร์แลนด์ อ้างอิงข้อมูลจาก www.xinhua.com/silkroad

งานวิจัยและพัฒนา ให้เหตุผลว่าการที่เศรษฐกิจจีนฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ได้แก่ ประการแรก เป็นผลจากเทคโนโลยีจีน ไม่ว่าจะเป็น 5G เทคโนโลยี AI หรือเทคโนโลยีด้านการขนส่งโลจิสติกส์ ที่ถูกนำมาใช้ในช่วงโควิดที่ผ่านมา ทำให้กลไกตลาดและ

การขนส่งสินค้ายังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่สะดุด ประการที่สอง นโยบาย Made In China 2025 (MIC 2025) ที่จีนวางแผนไว้แล้วว่าอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต 10 อุตสาหกรรม³ ต้องผลิตในประเทศจีน ดังนั้นการแพร่ระบาดของโควิดไม่น่าจะหยุดความตั้งใจของนโยบายนี้ได้

REAL GDP OF SELECTED COUNTRIES: YOY: QUARTERLY

ประการที่สาม การลงทุนในการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.1 ของ GDP ซึ่งมีมูลค่าสูง โดยการวิจัยและพัฒนาของจีนจะให้ความสำคัญกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ หรือนวัตกรรมทางการแพทย์ และการป้องกันโรคระบาด ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้จีนฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว และประการสุดท้าย เป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคมที่มีต่อมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิดในช่วงที่ผ่านมา

ทำให้จีนสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขณะเดียวกัน จากการสัมภาษณ์ ผศ.ดร.ธิวัตร ธิมลศรี ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ให้เหตุผลว่าจีนฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเนื่องจากสาเหตุ 3 ประการ ได้แก่ 1) การรักษาดุลการค้ากับต่างประเทศ ผ่านการทำข้อตกลงทางการค้า (Preferential Trade Agreement) และการส่งเสริมการส่งออกโดยรัฐบาล 2) การดำเนินธุรกิจภายในประเทศ

3 อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ,เครื่องจักรกลการผลิตที่ควบคุมด้วยระบบ Numerical Control (NC) และหุ่นยนต์, การผลิตอุปกรณ์อากาศยานและอวกาศ,การผลิตเครื่องมือด้านวิศวกรรมทางทะเลและเรือที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง,การผลิตอุปกรณ์ขนส่งทางรถไฟที่ทันสมัย,ยานยนต์ประหยัดพลังงานและยานยนต์พลังงานใหม่,การผลิตอุปกรณ์ด้านพลังงานไฟฟ้า,การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือทางการเกษตร,การผลิตวัสดุชนิดใหม่,การผลิตยาชีวภาพและอุปกรณ์การแพทย์ประสิทธิภาพสูง

ที่ยังเปิดให้บริการและขยายฐานลูกค้าไปยังต่างประเทศ และ 3) มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดโควิดที่ผ่านมา ที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้จีนฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว

Dr. Wang Daoming ผู้เชี่ยวชาญสายงานวิจัย และพัฒนาไทย-จีน อดีตคณบดีวิทยาลัยนานาชาติจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เผยว่าจีนฟื้นตัวได้ไวเนื่องจากการผ่อนคลายการนโยบาย Lock down ที่รวดเร็ว รวมถึงการอนุญาตให้ยังคงการค้าระหว่างประเทศผ่านทางทะเลและทางอากาศ ไม่ให้หยุดชะงัก ทำให้ตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักยังคงเดินหน้าต่อไปได้ ประเทศจีนมีแนวโน้มฟื้นตัวจากช่วงการ lock down เนื่องจากการระบาดของ COVID-19 โดยมีอัตราการเติบโตของ GDP เป็น 3.20% มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมด้านเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) โดยเฉพาะธุรกิจออนไลน์ จากสถิติของการรายงานการพัฒนาอินเทอร์เน็ตของจีนประจำปี 2019 เศรษฐกิจดิจิทัลของจีนเมื่อปี ค.ศ. 2018 มีขนาดมูลค่า 450,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งคิดเป็น 34.8% ของ GDP ในปีนั้น ได้ชื่อว่าเป็น

เครื่องยนต์พัฒนาเศรษฐกิจใหม่ของประเทศจีน ธุรกิจออนไลน์เป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจดิจิทัล และได้รับความนิยมทั่วไปในการทำธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ประชาชนจีนมีความคุ้นเคยกับการใช้จ่ายซื้อของต่าง ๆ ผ่านทางธุรกิจออนไลน์ ดังนั้น ในช่วงเวลาการ lock down ถึงแม้ว่าธุรกิจทั่วไปไม่สามารถเปิดทำการได้ แต่ธุรกิจออนไลน์กลับได้รับการเติบโต เช่น บริษัท Tencent ซึ่งเป็นผู้ทำธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมหลายด้านในจีน มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 6% ในไตรมาสแรกของปี ค.ศ. 2020 เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว เนื่องจากชาวจีนที่จำเป็นต้องอยู่บ้านเข้าใช้บริการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และจากตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติจีนเปิดเผยว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2020 สินค้าที่ขายปลีกในอินเทอร์เน็ตมียอดขายเพิ่มเป็น 14.30% เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว มีมูลค่าคิดเป็น 25.20% ของยอดขายปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งเพิ่ม 5.6% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว ดังนั้น การที่ประเทศจีนสามารถฟื้นตัวจากการระบาดของ COVID-19 มีสาเหตุมาจากหลายด้าน แต่การที่จีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

ดิจิทัล มีการลงทุนจากภาครัฐและภาคเอกชน และรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนมาเป็นเวลา 10 กว่าปีนั้น จึงได้รับผลตอบแทนเมื่อเกิดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤต

ด้าน อ.วรารุณี เรือนคำ นักเศรษฐศาสตร์ สำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ชี้สาเหตุที่จีนได้รับผลกระทบน้อยเป็นผลเนื่องมาจาก 1) โครงสร้างเศรษฐกิจภายในของจีนที่เข้มแข็ง โดยจีนมีภาคอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง ผ่านกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า (Import Substitution Industrialization) อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export-oriented Industrialization) และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูง (High-Tech Industrialization) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเป็นของตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ 2) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่เติบโตต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงที่มีการประกาศ Lockdown อีกทั้งจีนมีฐานกำลังซื้อภายในประเทศ (Domestic Demand) ที่เข้มแข็ง และ 3) จีนมีสัมพันธ์ไมตรีทางการค้าและธุรกิจกับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ส่งผลให้ระยะที่ผ่านมามีการลงทุนทางตรงในต่างประเทศ (OFDI) ค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นในสหรัฐอเมริกา แอฟริกา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นทั้ง 3 ปัจจัยข้างต้นเป็นอีกตัวขับเคลื่อนทำให้เศรษฐกิจจีนฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว

ในส่วนของประเทศไทย ไตรมาสที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตติดลบ (-12.2) สาเหตุหลักมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ที่ทำให้ประเทศต้องประกาศมาตรการ Lock Down ส่งผลให้ภาคธุรกิจปิดตัว ภาคการท่องเที่ยวขาดอุปสงค์จากต่างประเทศ รวมถึงการชะลอตัวของการค้าระหว่างประเทศ RDI มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์คาดการณ์ เศรษฐกิจไทยอาจช้าเวลานานกว่าปกติในการฟื้นตัวให้กลับมาอยู่ในดุลยภาพเดิม เนื่องจากวิกฤตโควิดส่งผลให้รายได้ของคนทั่วโลกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าโควิดจะจบลงเมื่อไหร่ トラบใดที่วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะเข้ามาไม่ถึงประเทศกำลังพัฒนาและประเทศไทย ...

ดร.นุมีพัฒน์ พงศ์พุดติกุล

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
สายงานวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Dr. Wang Daoming

ผู้เชี่ยวชาญสายงานวิจัย
และพัฒนา ไทย-จีน
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผศ.ดร.ธิริรัตน์ พิมลศรี

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
โครงการวิจัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

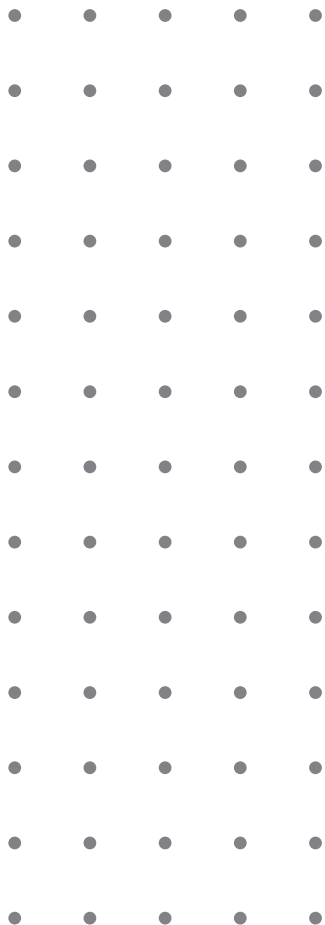

อ.วรารุณี เรือนคำ

นักเศรษฐศาสตร์ สำนักงาน
เศรษฐกิจชายแดน
และโลจิสติกส์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

นโยบายเศรษฐกิจผู้สูงวัยจีน (Silver Economy)

เศรษฐกิจผู้สูงวัย (Silver Economy) เป็นคำที่ใช้กับผู้สูงอายุ คนที่เกิดในยุคปี 1960 โดยในปัจจุบันผู้ที่เกิดในยุค 1960 ดังกล่าว จะมีอายุจะอยู่ประมาณช่วง 60 ปีซึ่งกำลังจะกลายเป็นประชากรสูงวัย ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า แต่ด้วยความทันสมัยและก้าวล้ำของเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางการแพทย์ การรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้คนกลุ่มนี้เป็นคนแก่ที่ยังไม่แก่ หรือที่เรียกว่า Young Old และเป็นคนในยุค Baby Boomers คือเกิดหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งคนกลุ่มนี้มีอัตราการเกิดสูงมากเป็นพิเศษในช่วงดังกล่าว แต่คนกลุ่มนี้กำลังจะกลายเป็นประชากรที่จะทรงอิทธิพลมากที่สุด ไม่ใช่เพียงแต่ในประเทศจีนเท่านั้นแต่หมายรวมถึงประชากรที่อยู่ทั่วโลก เศรษฐกิจผู้สูงวัยจะใช้กับผู้สูงอายุที่มีผมสีเงิน ที่บ่งบอกถึงวัยที่ผ่านประสบการณ์มากมายในการใช้ชีวิต และชีวิตการทำงาน เมื่อนำมารวมกับการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดคำใหม่ว่า เศรษฐกิจสีเงิน หรือ Silver Economy การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงอายุ

ของประเทศไทย และอัตราการเกิดที่ลดลงเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลกด้วยเช่นกัน ทำให้จำนวนแรงงานลดลงไปด้วย ประกอบกับวิทยาการก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คนมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น ทำให้จำนวนสัดส่วนของผู้สูงอายุมากขึ้นตามไปอีก เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดที่อยู่ในแต่ละประเทศ ดังนั้น เศรษฐกิจผู้สูงอายุ (silver economy) คือ ระบบเศรษฐกิจส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งผลิตภัณฑ์ บริการ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ โดยผู้สูงอายุในที่นี้มักนับรวมผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (European Commission, 2018)

ในหลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเติบโตอย่างรวดเร็วของประชากรผู้สูงอายุ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศฝรั่งเศส สวีเดน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ องค์การอนามัยโลก (WHO) คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3% ต่อปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 จำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกมีประมาณ 963 ล้านคน คิดเป็น 13% ของประชากรทั่วโลก คาดว่าในปี พ.ศ.2573 จะมีจำนวนประชากรสูงอายุมากถึงประมาณ 1,400 ล้านคนและจะเพิ่มขึ้นถึง 2,000 ล้านคนในปี พ.ศ.2593 ส่วนจีน ซึ่งเป็นชาติมหาอำนาจ

ในเอเชีย ก็ประสบกับสถานการณ์โครงสร้างประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายลูกคนเดียว (One-child Policy) ซึ่งได้กำหนดไว้มานานมาแล้ว ซึ่งทำให้จำนวนประชากรรุ่นใหม่มีจำนวนน้อยลง จนกระทั่งปัจจุบันจีนได้ยกเลิกนโยบายลูกคนเดียวที่เข้มงวดลงในปี 2016 แล้วแทนที่ด้วยนโยบายลูก 2 คน แต่ก็ไม่ได้ช่วยให้อัตราการเกิดเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนได้ สำนักข่าวซินหัว ของทางการจีนรายงานว่ามีจีนมีนโยบายสนับสนุนการมีลูกได้ 3 คนซึ่งมาพร้อมกับมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยยกระดับโครงสร้างประชากรของจีน ช่วยส่งเสริมยุทธศาสตร์ชาติในการรับมือกับประชากรวัยชรา รวมทั้งรักษาคุณภาพและประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตามหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้คนจีนไม่ยอมมีลูกเพิ่มคือค่าใช้จ่ายในการสูญเสียเลี้ยงดูบุตรที่เพิ่มสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม หลายภาคส่วนมองว่า ปัญหาด้านประชากรของจีน เช่น อัตราการเกิดที่ลดลงจะส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ในโลก เพราะจีนมีเศรษฐกิจขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมหลายภาคส่วนในโลกจำเป็นต้องพึ่งพาเงินในการดำเนินธุรกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ซึ่งเรียกกันว่าเศรษฐกิจผู้สูงอายุ หรือ Silver Economy ซึ่งถือเป็น

ระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงอันดับต้นๆ ในตลาดโลก Silver Economy ถือเป็นตลาดใหม่ที่จะนำมาซึ่งรายได้มหาศาลต่อเศรษฐกิจโลกในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน ดูแลความงาม บริการการรักษาพยาบาล รวมถึงเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการระดับพรีเมียมมากยิ่งขึ้น

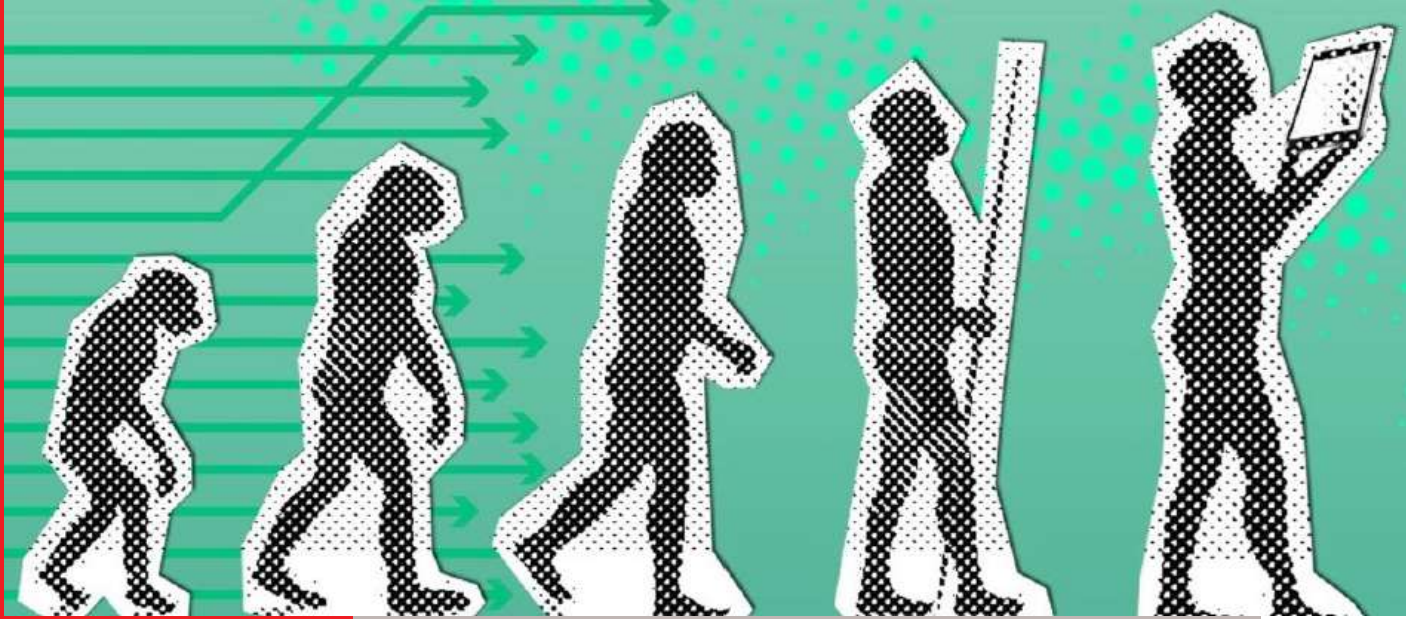
จะเห็นได้ว่าในส่วนของรัฐบาลของจีนได้ 1) กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศจีน เพื่อรองรับ Silver Economy ในประเทศจีน โดยปรับเปลี่ยนนโยบายการมีลูกจากครอบครัวละ 1 คนเป็นครอบครัวละ

2 คนและ 3 คนได้ และการส่งเสริมให้ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ดีในประเทศ 2) โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ เช่นการสื่อสาร การขนส่ง และการขยายอุปโภคและสาธารณูปโภค เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากร

ในส่วนของภาคเอกชน มีการเตรียมการเพื่อรองรับการขยายตัวของ Silver Economy ดังนี้คือ 1) พัฒนาเทคโนโลยีให้พร้อมและรองรับต่อการใช้งาน 2) พัฒนานวัตกรรมให้พร้อมเพื่อขยายตัวและรองรับต่อความต้องการใช้ของกลุ่ม Silver และ 3) จำนวนและประเภทของธุรกิจ เพื่อรองรับต่อการเติบโตของจำนวนกลุ่มลูกค้าในกลุ่ม Silver ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อเศรษฐกิจสีเงินที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สุดปัง..
ปีของความสำเร็จ
กับหลักสูตร Digital DNA
สร้างแบรนด์ให้ปัง ปังในตลาดออนไลน์

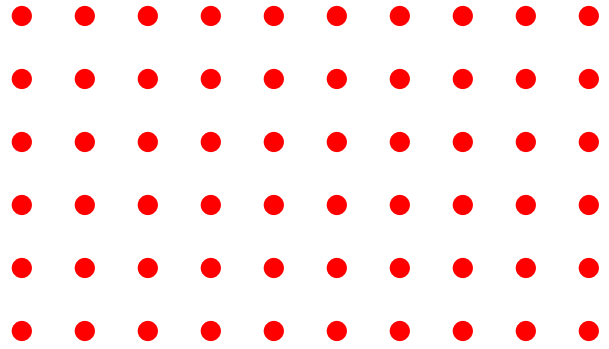
8 เทรนด์สุดฮิต

การค้าออนไลน์ไทย

ยุคโควิด-19

การค้าออนไลน์ เป็นรูปแบบการค้ารูปแบบใหม่ ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้ตลาดสินค้าและบริการเปลี่ยนจากออฟไลน์ไปเป็นออนไลน์อย่างรวดเร็ว ในระยะที่ผ่านมามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ภายใต้อาจารย์ร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้จัดโครงการ Digital DNA อบรมการค้าออนไลน์ ปีของความสำเร็จ การค้าออนไลน์กับหลักสูตร Digital DNA for Business Transformation เตรียมความพร้อมผู้ประกอบการไทย ให้ปรับตัวสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเต็มรูปแบบ ซึ่งในบทความนี้จะนำเสนอไฮไลท์ (key takeaway) จากกิจกรรมดังกล่าวมาแล้วสู่กันฟัง โดยทำการสรุปเป็น 8 เทรนด์การค้าออนไลน์ไทยหลังยุค Covid-19 ดังนี้

1 Live Commerce and Shoppertainment

ปัจจุบัน **influencer** มีบทบาทเป็นอย่างมาก ในการเข้าไปช่วยแนะนำสินค้า สร้างเรื่องราวให้สินค้า น่าสนใจ รวมถึงการรีวิวจากประสบการณ์ส่วนตัว ทำให้หลายคนติดตาม **influencer** มีแนวโน้มจะซื้อสินค้ามากขึ้น เช่น กรณีคุณบังฮาซันและคุณพิมรี่พาย ที่มีผู้ติดตามหลักล้านคน หลายคนกดเข้าไปดูการ **live** เทคนิควิธีการเล่าเรื่อง เล่าถึงสินค้าของคุณบังฮาซัน เพราะเห็นว่ามี ความบันเทิงน่าสนุกสนาน ทำให้เกิดการคล้อยตามแล้ว กดซื้อสินค้าในที่สุด

Trend การค้าออนไลน์แบบ **Live Commerce and Shoppertainment** มีบทบาทเป็นอย่างมากในการเอาสินค้าที่คนสนใจเข้าไป **matching** กับผู้คน นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลขั้นดีว่าลูกค้ากำลังสนใจอยากซื้ออะไร สนใจเข้ามารับชมอะไร มีรสนิยมต่อสินค้า ราคา และ โปรโมชันอย่างไร

Priceza ระบุว่าประเทศไทยเป็นผู้นำของ การช้อปปิ้งผ่าน **social media** ไม่แพ้ชาติใด นอกจากนี้ ข้อมูลของ **facebook** ที่ได้ทำการศึกษาว่าแต่ละประเทศ มีแนวโน้มความสนใจในการใช้แพลตฟอร์ม **social media** ในการช้อปปิ้ง ออนไลน์มากมายขนาดไหน พบว่า ประเทศไทย ไม่แพ้ชาติใดในโลก โดยนักช้อปปิ้ง (**shopper**) คนไทยจำนวน 40% ยอมรับว่าเคยซื้อของผ่านทาง **social media** นี้คือพลังของ **social media** ที่เราสามารถเข้าไป คุยได้ เข้าไป **chat** ได้ สามารถโอนเงิน รับและส่งสินค้า ได้อย่างง่ายดาย

ประเทศจีนเองก็เป็นอีกประเทศที่ **Live commerce** มีความนิยมเป็นอย่างมาก เกษตรกร ชาวสวน นิยมเปิดร้านค้าออนไลน์ ถ่ายรูปผลไม้และผลิตผลของเขาและทำการตกแต่งภาพ ทำให้รูปสวยขึ้น โดยใช้เพียง สมาร์ทโฟน (**smart phone**) จากนั้นก็ **live** เล่าเรื่อง

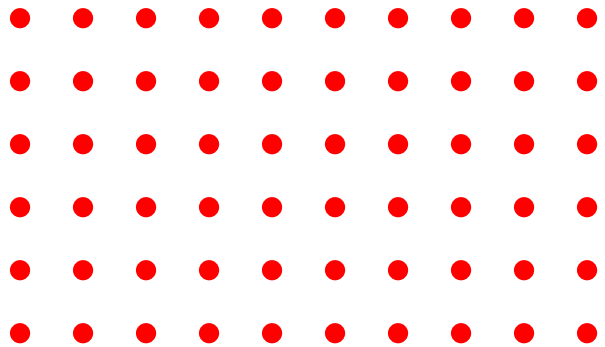
ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

เกี่ยวกับสินค้า นำเสนอกรรมวิธีการปลูก การเก็บรวมถึงรีวิวนรสชาติ จากนั้นทำการเก็บ order ไปเรื่อยๆ สร้างความบันเทิงให้ผู้ชม จนทำให้ยอดสั่งซื้อต่อวันมี

มูลค่ามากกว่าการนั่งขายอยู่ที่เดิม ณ ตลาดสด และนี่คือพลังของความเรียบง่ายของ smart phone ที่สามารถสร้างโอกาสของ live commerce ได้เป็นอย่างดี

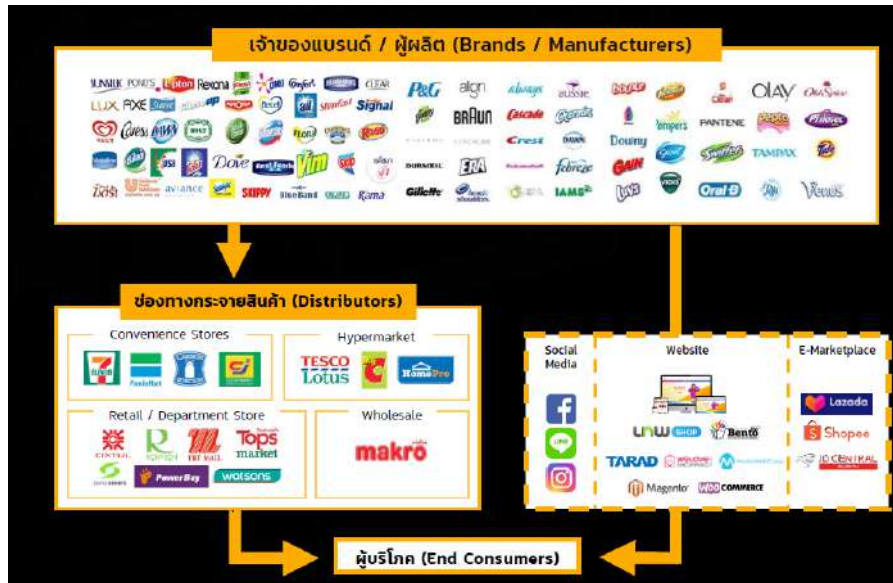
2

Direct to Consumer (D2C) Commerce

รูปแบบการค้าแบบเดิม เจ้าของแบรนด์สินค้าทำการผลิตสินค้าจากนั้นจะส่งสินค้าไปยังช่องทางกระจายสินค้า (Distributors) ต่างๆ เช่น ร้านสะดวกซื้อ ไฮเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า ร้านขายปลีก และร้านขายส่ง จากนั้นขายให้กับลูกค้า (end consumers) ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบการค้าแบบใหม่เปลี่ยนมาเป็นแบบ Direct to Consumer มากขึ้น โดยเจ้าของแบรนด์จะ

เข้าไปสร้างหน้าร้านออนไลน์ สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเอง ผ่านแพลตฟอร์ม E-Market place ต่างๆ เช่น Lazada, Shopee, JD Central รวมถึงช่องทางเว็บไซต์ เช่น Tarad.com และทำการขายผ่านช่องทาง social media เอง ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Line Official, Instagram ซึ่งจะอาศัยศูนย์กระจายสินค้าน้อยลง

ที่มา: ชนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

ข้อดีของ Direct to consumer commerce คือแบรนด์สามารถสื่อสารโดยตรงกับผู้บริโภค สามารถเก็บข้อมูลพฤติกรรม การซื้อของลูกค้าแต่ละคนได้ เช่น แชมพูแพนทีน จากบริษัท P&G ซึ่งปกติขายส่งให้กับร้านสะดวกซื้อและห้างสรรพสินค้าต่างๆ ข้อมูลที่บริษัทได้เป็นเพียงยอดขายตามช่องทางต่างๆ แค่นั้น แต่จะไม่รู้ว่าขายแชมพูสูตรไหน ผู้บริโภคอยู่จังหวัดไหน สั่งซื้อบ่อยเพียงใด และปริมาณเท่าใด ด้วยการมาของ D2C จะช่วยให้แบรนด์สามารถรู้ถึงข้อมูลพฤติกรรมของลูกค้าได้ดีขึ้น

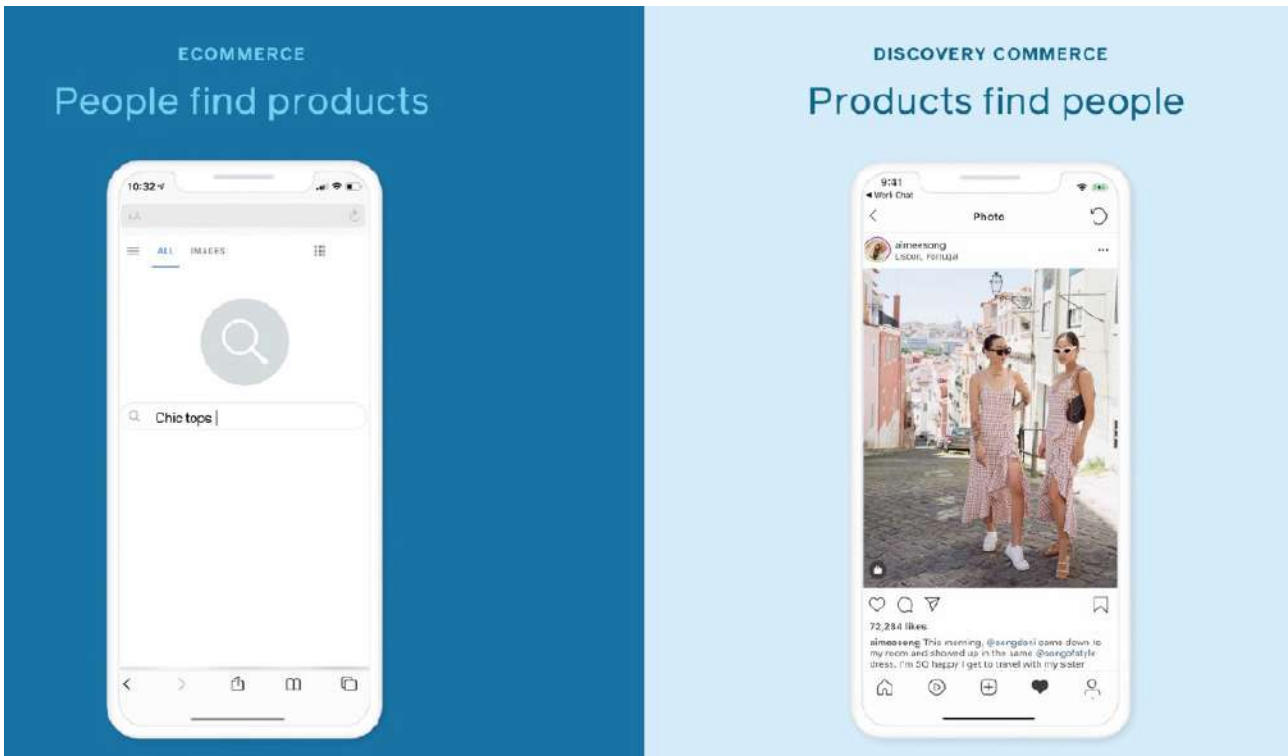
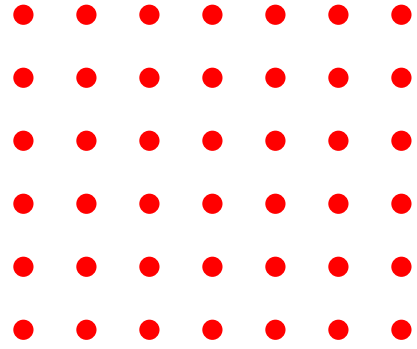
เพื่อพิจารณาหลักฐานเชิงประจักษ์จะเห็นได้ว่าภายในระยะเวลา 2 ปี จาก 2019 – 2020 มีร้านค้าลงทะเบียนขายของออนไลน์กับ LazMall และ ShopeeMall เพิ่มจาก 3,400 ร้าน เป็น 5,000 ร้าน หรือเติบโตสูงถึง 46% และจำนวนสินค้าที่ขายออนไลน์ผ่าน 3 E-market place ยักษ์ใหญ่, Lazada (Alibaba) Shopee (Tencent), JD Central ก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2020 มีสินค้าวางขายมากถึง 230 ล้านชิ้นเลยทีเดียว

ที่มา: ชนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

3

Discovery-based Commerce (from people finds product to product finds people)

ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

การค้าออนไลน์แบบ Discovery-based Commerce เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการค้นหาสินค้า จากเดิมที่ลูกค้าเป็นคนค้นหาสิ่งที่ต้องการซื้อ (search-based) เปลี่ยนมาเป็นสินค้าเป็นคนค้นหากลุ่มลูกค้าเป้าหมายเอง (Discovery-based) เช่น เวลาที่ลูกค้าไปเดินห้างสรรพสินค้า ลูกค้าจะเดินไปที่แผนกที่สนใจซื้อสินค้าและทำการเลือกค้นหาสินค้าที่ต้องการ แต่ในยุคของ Digital E-Commerce สินค้าจะค้นหาคนที่มีโอกาสจะซื้อสินค้าของแบรนด์สินค้าเอง โดยอาศัยเทคโนโลยีวิเคราะห์ข้อมูล Social Media ขั้นสูง เช่น ดูจากประวัติการค้นหาใน Search Engine วิดีโอที่รับชม เสื้อผ้า รองเท้า แวนตา นาฬิกา ที่นิยมใส่ถ่ายภาพลง Social Media สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป อาหารที่ถ่ายภาพลงโซเชียลบ่อยๆ เป็นต้น

4 Cross-border E-commerce

การค้าออนไลน์เป็นการค้าที่ไร้พรมแดน ไม่มีประเทศ ไม่มีจังหวัด ผู้ขายอยู่ที่ไหนก็ได้สามารถขายของได้ สินค้าต่างประเทศที่มีอยู่ในประเทศไทยได้ ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการไทยก็สามารถขายของออกไปสู่ที่ต่างประเทศได้เช่นเดียวกัน การค้าข้ามแดนออนไลน์ (Cross-border E-commerce) มีมูลค่าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย Priceza summit 2020 เปิดเผยว่าสินค้าที่วางขายใน E-market place เจ้าใหญ่ของไทย ไม่ว่าจะเป็น Lazada, shoppee, JD central ซึ่งทั้งสามบริษัทมีเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่คือบริษัทจีน เช่น Alibaba, Tencent, และ JD ตามลำดับ เป็นสินค้ามาจาก Cross-border จากจีน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 63 โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มแฟชั่น เสื้อผ้า รองเท้า อุปกรณ์โทรศัพท์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์กีฬา ที่เหลือเป็นสินค้าท้องถิ่น (Local product) ร้อยละ 37%

โดยแนวโน้มจำนวนร้านค้าทั้งที่เป็น Local และ Cross-border มีแนวโน้มเปลี่ยนจาก Offline มาเป็น Online อย่างก้าวกระโดด โดยในปี 2019 มีร้านค้าที่เป็น Local ขายบน Lazada, Shopee, และ JD Central 1 ล้าน ร้านค้า กระโดดมาเป็น 1.5 ล้าน ร้านค้า หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 50 เช่นเดียวกับร้านค้าที่เป็น Cross-Border ที่เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 48

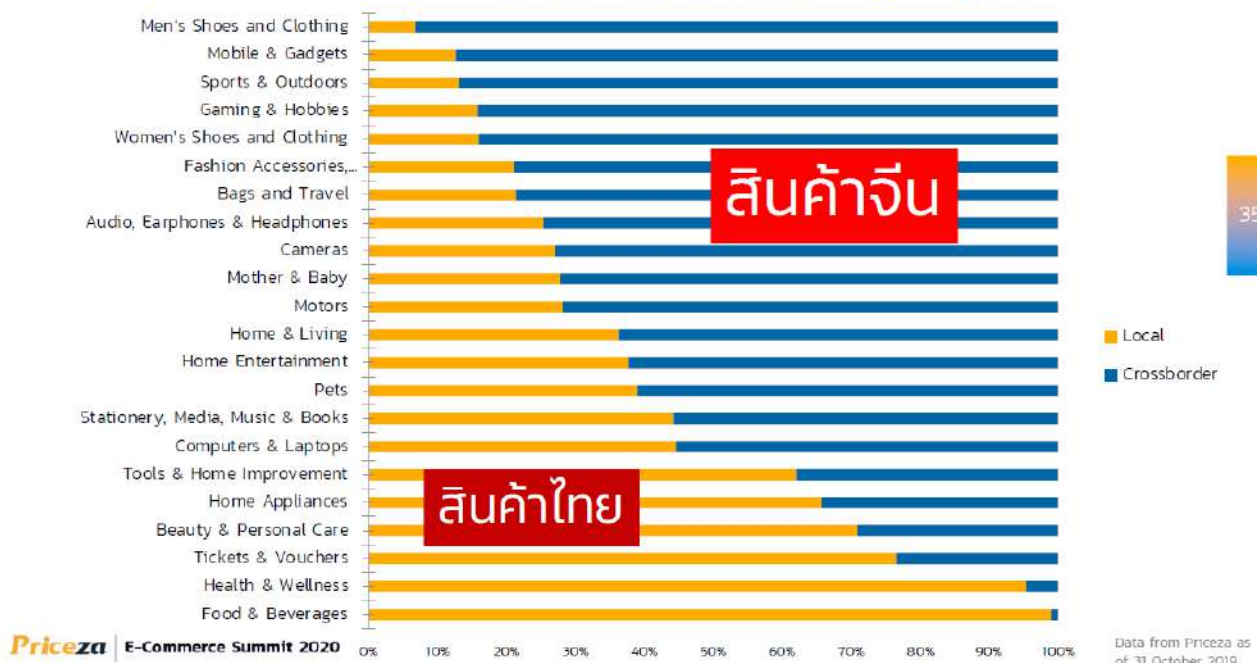

ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

เมื่อพิจารณา Product Mix ระหว่างสินค้าไทยและสินค้าจีน ที่ขายบน E-market place ประเทศไทย จะเห็นปริมาณสินค้าจีนจำนวนมากเข้ามาแข่งขันกับสินค้าไทย กลุ่มที่มีสัดส่วนสินค้าจีนต่อสินค้าไทยสูงกว่าครึ่งได้แก่ กลุ่มสินค้าแฟชั่น รองเท้าผู้ชาย (Men's Shoes

and Clothing) โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์แกดเจ็ตจีน (Mobile & Gadgets) เช่น หูฟัง แบลูทูธ ลำโพงไร้สาย สายชาร์จ ที่แปลงไฟ ไมโครโฟน เป็นต้น กลุ่มอุปกรณ์กีฬาและกิจกรรมกลางแจ้ง (Sports & Outdoors) กลุ่มเกมส์และอุปกรณ์ และงานอดิเรก (Game & Hobbies)

Product Mix: Local vs. Cross Border in Thailand's E-Marketplaces

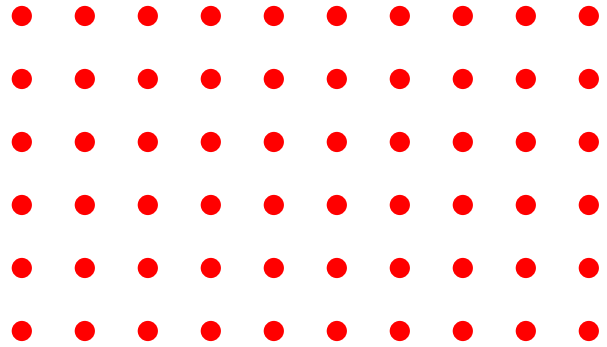

ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

3 เหตุผลหลักที่สินค้าต่างประเทศเข้ามาในตลาดประเทศไทย ประการแรก คือ market place : Lazada, Shopee, JD โดยเจ้าของโดยคนจีนได้สร้างและรวม platform มีสินค้าที่หลากหลาย ค้นหาสินค้าได้ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยนำสินค้ามาขายให้มากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ไม่เพียงเท่านั้นยังส่งเสริมให้คนขาย seller ในประเทศจีน (ซึ่งจีนเป็นโรงงานของโลก) เข้ามาขายใน platform ประการที่สอง รัฐบาลไทยก็

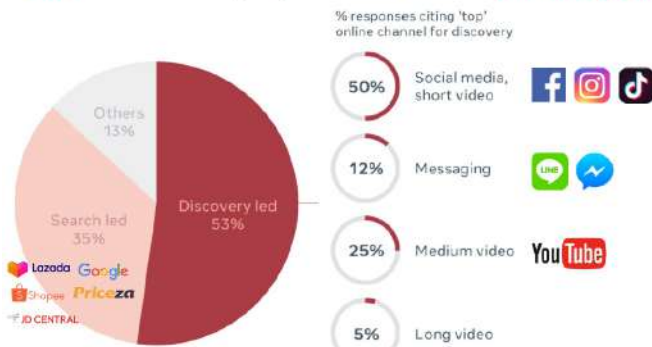
ยังให้การสนับสนุนการค้าข้ามแดนออนไลน์ (Cross-border E-commerce) ไม่ว่าจะเป็นโครงการ Eastern Economic Corridor (EEC) และ Special Economic Zone (SEZ) ส่งเสริมการใช้สิทธิพิเศษทางภาษี และ FTA ต่างๆ และประการสุดท้ายผู้บริโภคไทยนิยมสินค้านำเข้าและราคาถูก นอกจากนี้ระยะเวลาขนส่งสินค้าข้ามประเทศมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

5 Social Media Commerce

ซึ่งเมื่อดูสถิติการซื้อของออนไลน์ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่าการซื้อของออนไลน์มีจุดเริ่มต้นจาก Discovery (ร้อยละ 53) จากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น Facebook, IG และ Tiktok (มากถึงร้อยละ 50) จากนั้นมาจากการชมวิดีโอผ่านทาง Youtube (ร้อยละ 25%) ได้รับข้อความประชาสัมพันธ์จาก Line และ FB Messenger (ร้อยละ 12%)

53% of Online Shopping in SEA started via "Discovery Commerce"

Source: Brain & Company (Survey conducted on May 2020)

40% ของนักช้อปไทย ซื้อของผ่าน Social Media ค่าเฉลี่ยมากที่สุดบนโลก

Source: "Conversational Commerce: the next gen of E-commerce" by BCG (Facebook-commissioned study of 8,664 people across BR, ID, IN, MX, MY, PH, TH, US and VN), Aug 2019. Base: Adult internet population of the country.

ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

นอกจากนี้ Priceza E-Commerce Summit 2020 ได้เปิดเผยข้อมูลว่านักช้อปไทย ซื้อของผ่าน Social Media สูงที่สุดในโลก เปรียบเทียบระหว่างตลาด 3 กลุ่ม ได้แก่ Nascent Markets หรือกลุ่มตลาดออนไลน์ในระยะเริ่มแรก เช่น บราซิล อินเดีย เม็กซิโก และอเมริกา ที่มีสัดส่วนการซื้อของออนไลน์ผ่าน Social Media ต่ำกว่า 15% ต่อมาได้แก่ตลาดเติบโตสูง (Growing Markets) เช่น มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ที่มีสัดส่วนการซื้อของผ่าน Social media ประมาณร้อยละ 20-30 และตลาด Advanced Market ที่มีสัดส่วนการซื้อของจาก Social Media สูงที่สุด เช่น เวียดนาม และประเทศไทย เป็นต้น

6 Localized and Personalized Commerce

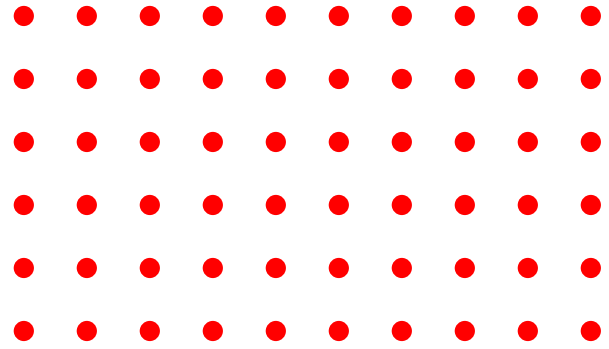

ที่มา: ปทุม (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

ในยุคเดิมการทำธุรกิจจะอะไรก็แล้วแต่จะเป็น Globalization แต่ในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปเป็น Localization เพราะคนส่วนใหญ่อยู่กับที่ เพราะฉะนั้นธุรกิจอะไรก็ตามที่สามารถบริการคนที่บ้านได้ จะอยู่รอดแน่นอนในปัจจุบัน และ platform ที่จะมาช่วยทุกท่านในฐานะผู้ประกอบการดิจิทัลเป็นเรื่องของ Data เช่น platform Line ปัจจุบันเทรนด์ของ Data สำคัญมาก ผู้ประกอบการไม่ต้องโฆษณาไปหาทุกคนบนโลกแต่เลือก content ส่งไปหาคนกลุ่มเป้าหมายเท่านั้นพอ วันนี้ในประเทศไทยมี

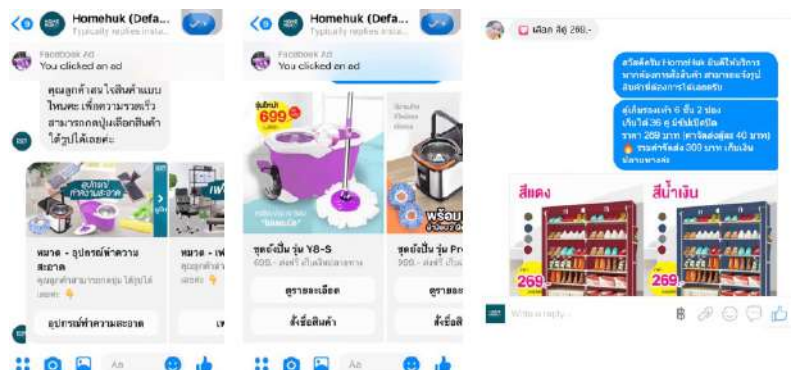
เครื่องมือที่จะช่วยวิเคราะห์ลูกค้า เมื่อลูกค้าเข้ามาใน Line Official Account แล้วเปรียบเหมือนหลุมดำที่ทำให้ธุรกิจสร้างความน่าสนใจให้ลูกค้า ดูแลลูกค้า กระตุ้นซื้อซ้ำได้ โดยปัจจุบันสามารถยิงโฆษณาหาลูกค้าใหม่ได้แล้วเรียกว่า LAP หรือ Line Add Platform ยุคนี้การหาลูกค้าใหม่ไม่สำคัญเท่าการรักษาลูกค้าเก่า เพราะถ้าหากมีแต่หาลูกค้าใหม่ ค่า Ads จะแพงขึ้นเรื่อยๆแล้วอาจจะไม่คุ้มทุนในที่สุด เคล็ดลับความสำเร็จในยุคนี้คือพยายามโยกลูกค้าเก่าเอาไว้ และทำให้เกิดการซื้อซ้ำ

7 Chat-based buying || AI chatbot

อีกหนึ่งเทรนด์ที่กำลังมาแรงได้แก่การซื้อของผ่าน AI chat โดยลูกค้าทำการสั่งซื้อของผ่านการแชทกับระบบตอบรับอัตโนมัติของร้านค้าออนไลน์ (AI chatbot) โดยระบบ AI จะทำการสอบถามและจัดเก็บข้อมูลลูกค้า ออร์เดอร์ ที่อยู่จัดส่ง เบอร์โทรศัพท์ รวมถึงเรียกชำระเงินและออกใบเสร็จ ผ่านระบบ Order Management เบ็ดเสร็จใน Chat เดียว ซึ่งการซื้อของกับ AI Chatbot สามารถลดความผิดพลาดของข้อมูลลูกค้ารวมถึงรายละเอียดสินค้า ปัญหาการชำระเงิน และปัญหาการจัดส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ไม่ต้องรอเจ้าของร้านมาตอบเอง

โดยเหตุผลหลักที่ลูกค้านิยมซื้อสินค้าผ่าน Chat-based buying เนื่องจาก 1) ได้ข้อมูลสินค้าละเอียดครบถ้วนกว่าการสอบถามแม่ค้าเอง 2) ความสามารถสอบถามและต่อรองราคาโปรโมชั่น 3) การตอบอย่างรวดเร็ว 4) ความเชื่อมั่นในตัวผู้ขายและแบรนด์ 5) สะดวกใช้งานง่าย 6) สามารถเลือกดู Product Customization ได้อย่างตามใจชอบ 7) สามารถเลือกช่องทางชำระเงินได้หลากหลายและถูกต้องแม่นยำ และ 8) ได้รับคำแนะนำจากร้านค้าได้

What makes Conversational Commerce compelling for Southeast Asian consumers?

AI S markets surveyed highlighted ease and access to additional product information as key reasons for using chat while purchasing. The only notable exception was Indonesia, where product customization was a key additional motive.

Although nuances across income and age groups exist within markets, benefits like price negotiation, instantaneous responses and improved trust remain commonly cited reasons by consumers.

Conversational Commerce allows all kinds of businesses to respond to expectations of frictionless shopping while engaging more effectively and innovatively with a global audience. In a competitive online marketplace, it is the strength of a personal connection and its ability to deliver exactly what consumers want that will keep them coming back.

Facebook Conversational Commerce Nov 2019

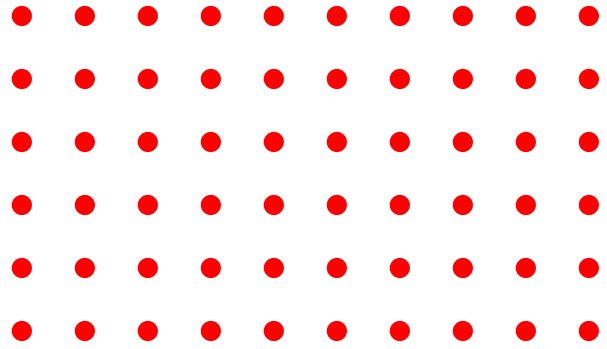
Top reasons for chat-based buying⁴

Additional information on products	57%	Easy way to shop	33%
Ability to negotiate on price and offers	35%	Product customisation	33%
Instant response	35%	Flexible payment terms	30%
Trust in brand/seller	34%	To get personalised advice	29%

ที่มา: ธนาวัฒน์ (2021) โครงการ Digital DNA 23 เมษายน 2564

8

Advanced Data Marketing

BASIC INFO		LIKES AND INTERESTS			
Name	Add...	Likes	Add...		
Gender	Add...	Following	Add...		
Age Range	Add...	Admins of	Add...		
Relationship	Add...	Members of	Add...		
Languages	Add...	Apps They Use	Add...		
Religious Views	Add...	PHOTOS AND VIDEOS		RELATIONSHIPS & FAMILY	
Political Views	Add...	Tagged in	Add...		
		Commented on	Add...		
		Interacted with	Add...		
WORK AND EDUCATION		Created	Add...	Friendship	Add...
Employer	Add...	LIVING		Relationship with	Add...
Position	Add...	Birth Year	Add...	Married to	Add...
Employer Location	Add...	Current City	Add...	Engaged to	Add...
Time Period	Add...	Live Near	HUBBA	Partners with	Add...
School	Add...	Hometown	Add...	Relatives of	Add...
Class Year	Add...	Visited	Add...	Parents of	Add...
Concentration	Add...	Checked-in	Add...	Stepparents of	Add...
Degree	Add...			Siblings of	Add...
				Children of	Add...
				Cousins of	Add...

การตลาดที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Targeting) ที่แม่นยำมากยิ่งขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยี Big Data ในการวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า และข้อมูลจาก Facebook เช่น ชื่อ อายุ เพศ ภาษาที่ใช้ มุมมองการเมือง อาชีพ การศึกษา สถานที่ สถานภาพสมรส ความสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง สถานภาพทางการเงิน สภาพที่อยู่อาศัย เหตุการณ์สำคัญในชีวิต งานอดิเรกหรือกิจกรรมที่ชื่นชอบ อาหารที่ชอบ รวมถึงรูปภาพและวิดีโอที่โพสต์ลงโซเชียลมีเดีย การใช้ข้อมูลลูกค้าทำให้การยิงโฆษณาตรงไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมาอย่างมหาศาล

สุดท้ายนี้ ในเมื่อโลกเปลี่ยนแปลง ธุรกิจต้องปรับตัวให้ทัน สรุปลงทางเลือกทางรอดในยุคโควิดธุรกิจ โดยปริญาจำเริญพานิช ได้กล่าวไว้ว่า ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จในยุคนี้ต้องสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันในยุค Digital ไม่ว่าจะเป็น Key Takeaway ที่สำคัญอีกประการคือ

“มนุษย์ทุกคนบนโลกยอมจ่ายเงินให้กับสินค้าหรืออะไรก็ตามที่คุณค่าของมันสามารถช่วยแก้ปัญหาหรือเติมเต็มความต้องการของเค้าได้ในราคาที่เค้ารู้สึกว่าคุณค่าที่สุด”

Priceza Virtual Conference

“ จากนี้ต่อไปการขาย E-Commerce จะไม่ใช่ทางเลือก แต่เป็นทางรอด ของธุรกิจค้าขาย ในยุคหลังโควิด-19 ”

รณวัฒน์ มัลลบุญพา
CEO at Priceza
President at Thai E-Commerce Association

www.priceza.com

LINE CERTIFIED COACH 2021 FOR BUSINESS

LINE OFFICIAL ACCOUNT

- Prin Chamroenpanich
- LINE Certified Coach 2016 - 2021
- Recommended LINE Certified Coach
- Excellent Coaching Award 2019 - 2020

ขอขอบคุณ

DPU RDI: OPINION PIECE

8 เหน็ดสุดฮิตการค้าออนไลน์ไทยในยุคโควิด-19

Author: Warawut Ruankham

Proof Read by: Dr. Phoommiphat Pongpruttikul and Warawut Ruankham

Pictures Credit: Xinhua Silk road, NEWS.CN

21.6.2021

PART 2

นโยบาย

ลดความยากจน

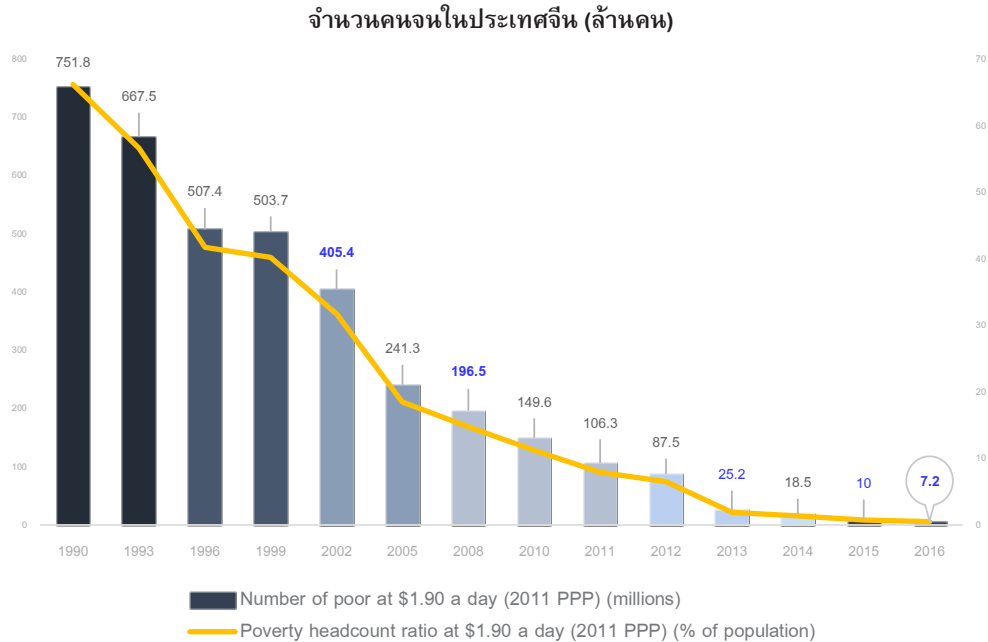
WWW.NEWS.CN

ไอรหัส 4 กลยุทธ์ ที่ทำให้นโยบาย ลดความยากจนของจีน ประสบความสำเร็จ

คนจีนในประเทศจีนลดลงจาก 750 ล้านคน
เหลือ 7 ล้านคน ในเวลา 30 ปี

บทความวิชาการชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม
นโยบายของรัฐบาลจีนที่เกี่ยวข้องกับการลดความยากจน
ในระดับมหภาค เพื่อถอดบทเรียนว่าเงินใช้นโยบาย
ใด และมีแนวคิดอย่างไร ในการลดจำนวนคนจนใน
ประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อเราพิจารณาจำนวน
”คนจน” ในประเทศจีน จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีลด
ลงอย่างต่อเนื่องในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 1990 มี
คนจนในประเทศจีนสูงถึง 752 ล้านคน ที่มีค่าใช้จ่ายต่อ
วันต่ำกว่า 1.9 ดอลลาร์ต่อวัน (58 บาท/วัน โดยประมาณ)
ซึ่งในระยะเวลา 10 ปีต่อมามีคนจนลดลงเหลือ 405 ล้าน
คน (ลดลง 46% จากปี 90) และข้อมูลล่าสุดในปี 2016 มี
จำนวนคนจนเหลือในประเทศจีนเพียง 7 ล้านคนเท่านั้น
คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.5 ของคนจีนทั้งหมด ซึ่ง
ถือว่าเป็นจำนวนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศ
ที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน และเทียบกับเวลาพัฒนา

เพียง 30 ปีเท่านั้น นอกจากนี้หากคิดสัดส่วนการลดลง จะเห็นว่าจีนมีคนจนลดลงเฉลี่ยปีละ 27% ต่อเนื่องกันเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ดูได้จากรูป

ที่มา: Poverty & Equity Databank and PovcalNet, World Bank (2020)

ประเทศจีนเริ่มการลดความยากจนด้วยวิธีการช่วยเหลือประชาชนยากจนในรูปแบบสวัสดิการที่เท่าเทียมกันระหว่าง ค.ศ. 1949 -1977 (Yao & Wang, 2019) เน้นให้ชุมชนและประชาชนช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหลัก รวมทั้งความช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น การปฏิรูประบบการจัดสรรที่ดินในชนบท แจกอุปกรณ์เครื่องมือทำการเกษตร รัฐบาลรับประกันค้ำประกันคนยากจนบางส่วน เป็นต้น หลังจาก ค.ศ. 1979 เป็นต้นมา โดยการลดความยากจนของจีนสามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนที่สำคัญ (Wang & Liu, 2018)

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการลดความยากจนจากการปฏิรูประบบระหว่าง ค.ศ. 1979-1985 อนุญาตชาวนาทำสัญญาเช่าที่ดินของรัฐ ส่งผลผลิตส่วนหนึ่งให้แก่รัฐบาลเพื่อเป็นค่าเช่าที่ดิน ส่วนที่เหลือสามารถจัดการเองตามความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการลดความยากจนด้วยการพัฒนาระหว่าง ค.ศ.1986-2007 จัดตั้งคณะกรรมการลดความยากจนระดับส่วนกลางและมณฑล กำหนด

แนวทางการลดความยากจนโดยการอาศัยทรัพยากรท้องถิ่น พัฒนาการผลิตด้วยตัวเอง ปรับชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมด้านชีวภาพ คุณภาพชีวิตของประชาชนยากจนและศักยภาพโดยรวม เพื่อเปลี่ยนสภาพด้อยพัฒนาของเขตพื้นที่ยากจนอย่างเป็นขั้นตอนและสร้างความสมดุลการพัฒนาของท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการใช้ 2 ระบบเพื่อลดความยากจนระหว่าง ค.ศ. 2008-2012 คือ ระบบการพัฒนาและระบบความช่วยเหลือเพื่อลดความยากจน แบ่งเขตพื้นที่ยากจนของประเทศให้เป็น 11 เขตพิเศษเพื่อระดมกำลังลดความยากจน ในขณะเดียวกัน กำหนดมาตรการเพื่อรับรองให้ครอบครัวที่ยากจนมีโอกาสดำเนินการศึกษาภาคบังคับ การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานและการมีบ้านพักอาศัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการลดความยากจนอย่างตรงจุด (Targeted Poverty Alleviation) เริ่มจาก ค.ศ. 2013 จนถึงปัจจุบัน

การลดความยากจนอย่างตรงจุดของประเทศจีนเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2013 (The state council leading group office of poverty alleviation and development [CAPD], 2013) มีเป้าหมายการลดความยากจนให้ครอบคลุมทุกครอบครัวและหมู่บ้านที่ยากจน สร้างกลไกลดความยากจนตรงจุดในระยะยาว ด้วยกลยุทธ์ 4 ด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์การพิสูจน์ ช่วยเหลือ บริหารจัดการ และการตรวจสอบอย่างตรงจุด

1. การพิสูจน์อย่างตรงจุด (精准识别)

เป็นการพิสูจน์ครอบครัวที่ยากจนและหมู่บ้านที่ยากจนเพื่อสร้างเป็นประวัติ โดยผ่านกระบวนการยื่นคำขอรับพิจารณา ประกาศต่อสาธารณะ การสุ่มตรวจ และตรวจสอบซ้ำ

เกณฑ์การพิสูจน์ครอบครัวยากจนในชนบท กำหนดเส้นแบ่งความยากจนที่รายได้ 2,736 หยวนต่อคนต่อปี (หรือ 12,400 บาท/คน/ปี โดยประมาณ) (CAPD, 2014) แต่ละมณฑลสามารถคัดเลือกจำนวนครอบครัวที่มีฐานะยากจนได้ตามสัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติประกาศไว้เป็นรายมณฑลและบวกเพิ่มอีก 10% การสร้างประวัติครอบครัวที่ผ่านการพิสูจน์ จะบันทึกข้อมูลครอบครัวทั่วไป สาเหตุที่ทำให้ยากจน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบช่วยเหลือ แผนการ

ช่วยเหลือ และผลการช่วยเหลือ รายชื่อครอบครัวที่ผ่านการพิสูจน์ในรอบแรกจะตีประกาศในหมู่บ้าน หลังจากนั้นยื่นขอพิจารณาต่อรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อคัดเลือกครอบครัวที่ยากจนทั้งอำเภอ และประกาศรอบที่ 2 หากไม่มีการคัดค้าน จะส่งไปยังคณะกรรมการลดความยากจนในท้องถิ่นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

เกณฑ์การพิสูจน์หมู่บ้านที่ยากจน พิจารณาตามรายได้โดยเฉลี่ยของสมาชิก หากต่ำกว่า 60% ของรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีของมณฑล และหมู่บ้านไม่มีรายได้จากรุรกิจใด ๆ คณะกรรมการลดความยากจนในมณฑลจะส่งรายชื่อไปยังคณะรัฐมนตรีของประเทศจีนเพื่อขออนุมัติขึ้นทะเบียนเป็นหมู่บ้านที่ยากจน

2. การช่วยเหลือเพื่อลดความยากจนอย่างตรงจุด (精准帮扶)

เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกในสาเหตุที่ทำให้ยากจนของครอบครัวและหมู่บ้านที่ผ่านการพิสูจน์แล้ว หลังจากนั้น กำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ เพื่อจัดทำแผนการช่วยเหลือลดความยากจนรายครอบครัวและรายหมู่บ้าน พร้อมระดมกำลังดำเนินการตามแผน ดังนี้

ก. รัฐบาลระดับเมืองและมณฑล

สร้างระบบเจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้าน มีเป้าหมายเพื่อให้หมู่บ้านยากจนมีคณะทำงานประจำของเจ้าหน้าที่ลดความยากจนทุกหมู่บ้าน ครอบครัวยากจนมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบทุกครอบครัว พร้อมสร้างฐานข้อมูลของคณะทำงานประจำหมู่บ้านและผู้รับผิดชอบช่วยเหลือครอบครัวยากจน

ข. เจ้าหน้าที่ที่จะได้รับการคัดเลือกให้ทำงานในคณะทำงาน

ช่วยเหลือลดความยากจนประจำหมู่บ้าน ต้องมีศักยภาพการทำงานในระดับหนึ่ง มีคุณค่าแก่การได้รับโอกาสในอนาคต โดยกำหนดภาระหน้าที่ โครงการ วิธีตรวจสอบผลงานและมาตรการรับผิดชอบการทำงานประจำหมู่บ้านอย่างชัดเจน

ค. คณะทำงานประจำหมู่บ้าน

มีหน้าที่สำรวจสภาพหมู่บ้านเพื่อได้ตัวเลขความยากจนที่แท้จริง วิเคราะห์สาเหตุความยากจน กำหนดแผนการช่วยเหลือลดความยากจน ระดมทรัพยากรและจัดสรรเงินทุนเพื่อลดความยากจน และกำกับการดำเนินงานของโครงการลดความยากจน

ง. รัฐบาลระดับเมืองและมณฑล

สร้างระบบเจ้าหน้าที่ลดความยากจน ซึ่งครอบคลุมด้านการคัดเลือก การฝึกอบรม การบริหาร การตรวจสอบ การให้รางวัลและสวัสดิการ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เจ้าหน้าที่ที่มีผลงานดีเด่น จะมีสิทธิ์ได้รับโอกาสการทำงานพิเศษในอนาคต สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีผลงานเท่าที่ควร จะให้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ลดความยากจนและถูกดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

จ. รัฐบาลระดับเมืองและมณฑล

จะให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมและธุรกิจที่สามารถช่วยเหลือลดความยากจน โดยมีโครงการหลักที่รัฐบาลส่วนกลางกำหนดเป็นแนวทาง 3 โครงการ ได้แก่ โครงการการศึกษา โครงการสินเชื่อขนาดเล็กและโครงการอพยพเพื่อลดความยากจน

1) โครงการการศึกษา จะมีหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม เช่น หน่วยงานบริหารจัดการการศึกษา กรมสวัสดิการและกรมการคลัง เป็นต้น นักเรียนจากครอบครัวที่ยากจนของโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นกลางและชั้นสูง จะได้รับเงินอุดหนุนเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ และทุนการศึกษา ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ของครอบครัวที่ยากจนมีทักษะในการทำงานและสร้างชีวิตที่ดีขึ้นด้วยตนเอง ส่งเสริมคนทำงานเรียนรู้ทักษะใหม่และเปลี่ยนอาชีพ จัดการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นในชนบทและสร้างผู้นำพื้นความยากจนในหมู่บ้านที่ยากจน

2) โครงการสินเชื่อขนาดเล็ก จัดโดยหน่วยงานลดความยากจน การคลังและสถาบันการเงิน เพื่อปล่อยสินเชื่อให้แก่ครอบครัวยากจนที่มีทักษะและความประสงค์ที่จะทำธุรกิจเอง สนับสนุนเปลี่ยนธุรกิจที่ไม่สามารถทำให้พ้นจากความยากจนได้

3) โครงการอพยพเพื่อลดความยากจน จัดขึ้นสำหรับครอบครัวยากจนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาต่อ มีต้นทุนสูงในการพ้นจากความยากจน หรือมีความยากลำบากสูงที่จะพ้นจากความยากจนตามสภาพของพื้นที่ รัฐบาลท้องถิ่นสามารถวางแผนและจัดการให้อพยพไปยังที่อื่น โดยจัดการและดูแลปัญหาด้านการประกอบอาชีพ การศึกษา การรักษาพยาบาล สวัสดิการสังคมและการเข้าร่วมสังคมในที่อยู่อาศัยแห่งใหม่

3. การบริหารจัดการอย่างตรงจุด (精准管理)

เป็นการติดตามผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือพ้นจากความยากจนอย่างใกล้ชิด สร้างเครือข่ายฐานข้อมูลการลดความยากจนระดับประเทศ เพื่อแสดงพลังความก้าวหน้าในการลดความยากจน และสนับสนุนการวางแผนตัดสินใจสำหรับงานลดความยากจน

CAPD ของคณะรัฐมนตรีสร้าง website การลดความยากจนแห่งประเทศไทย เพื่อแบ่งปันข้อมูลความต้องการพร้อมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างครอบครัวและหมู่บ้านที่ยากจน กับทรัพยากรลดความยากจนและผู้ที่มีความประสงค์ร่วมช่วยเหลือการลดความยากจนในสังคม ซึ่งสามารถทำให้การจัดสรรทรัพยากรอย่างตรงจุดได้มากยิ่งขึ้น รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละระดับสร้างฐานข้อมูลย่อยตามความเหมาะสมของท้องถิ่น โดยรัฐบาลส่วนกลางเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง (Top-level design)

4. การตรวจสอบอย่างตรงจุด (精准考核)

เป็นการตรวจสอบเชิงปริมาณในผลการดำเนินงาน ตั้งแต่การพิสูจน์ครอบครัวและหมู่บ้านที่ยากจน การช่วยเหลือและบริหารจัดการลดความยากจนอย่างตรงจุด เพื่อรับรองการปฏิบัติงานในทุกกระดับ ดำเนินการตามแนวทางนโยบายการลดความยากจนอย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการลดความยากจนจะดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานลดความยากจนของ คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์จีนประจำมณฑลและ รัฐบาลระดับมณฑลในทุกปี (General Office of the Communist Party of China & General Office of the State Council of the People's Republic of China, 2016) คณะกรรมการพรรค ฯ และรัฐบาลจัดทำ รายงานสรุปการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้ผ่านการอนุมัติ แล้ว นำส่งคณะกรรมการลดความยากจนส่วนกลาง คณะกรรมการส่วนกลางมอบหมายสถาบันวิจัย หรือ

องค์การทั่วไป ดำเนินการตรวจสอบ หรือสุ่มตรวจเพื่อ ประเมินตามตัวชี้วัดต่าง ๆ คณะกรรมการส่วนกลาง จะประเมินรายงานผลการปฏิบัติงานของมณฑล โดย พิจารณาข้อมูลประวัติครอบครัวและหมู่บ้านยากจน ผลการประเมินจากสถาบันวิจัย และผลการประเมินการ ใช้งบประมาณเพื่อลดความยากจน หลังจากนั้น จัดทำ เป็นรายงานเพื่อนำส่งคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการ พรรค ฯ ส่วนกลาง ในขณะเดียวกัน แจกผลการประเมิน ไปยังมณฑลพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

คณะกรรมการลดความยากจนส่วนกลาง ประกาศผลการประเมินต่อสาธารณะ สำหรับมณฑลที่พบ ปัญหาในการประเมิน เช่น ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายลด ความยากจนประจำปี การใช้งบประมาณผิดวัตถุประสงค์ เป็นต้น จะนัดหมายซักถามผู้บริหารสูงสุดทั้งคณะ กรรมการพรรค ฯ ประจำมณฑลและรัฐบาลมณฑล ผล การประเมินการทำงานลดความยากจน เป็นส่วนประกอบ สำคัญของการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของผู้ บริหารพรรค ฯ และรัฐบาลท้องถิ่น

รัฐบาลจีนกำหนดเกณฑ์การพ้นจากความยากจน สำหรับครอบครัวและหมู่บ้านที่ได้รับความช่วยเหลือจาก คณะกรรมการลดความยากจนในแต่ละระดับ เพื่อเป็น กลไกในการแสดงถึงการบรรลุเป้าหมายของการลดความ ยากจน (General Office of the Communist Party of China & General Office of the State Council of the People's Republic of China, 2016) โดยแยก เป็น 3 ประเภท คือ ประชาชนที่ยากจน หมู่บ้านที่ยากจน และอำเภอที่ยากจน

1) ประชาชนที่ยากจน จะพิจารณาเป็นครอบครัว หากครอบครัวมีรายได้ประจำสุทธิต่อคนเกินเกณฑ์ มาตรฐานช่วยเหลือเพื่อลดความยากจน พร้อมสามารถ ได้รับการรับรองในด้านการศึกษาภาคบังคับ การรักษา

พยาบาลขั้นพื้นฐานและมีบ้านพักอาศัย ให้ถือว่าพ้นจาก ความยากจนแล้ว ครอบครัวที่พ้นจากความยากจนจะ ต้องได้รับการเสนอชื่อจากหมู่บ้าน ผ่านการตรวจสอบ จากคณะทำงานลดความยากจนประจำหมู่บ้าน ได้รับความยินยอมจากครอบครัวที่ถูกเสนอชื่อ และประกาศ ในหมู่บ้านแล้วไม่มีการคัดค้าน จะได้รับการนำชื่อออก จากประวัติครอบครัวที่ยากจน

2) หมู่บ้านที่ยากจน จะได้รับการพิจารณาใน ด้านสัดส่วนคนจนของสมาชิกเป็นหลัก โดยคำนึงถึง โครงสร้างพื้นฐาน การบริการสาธารณสุข ภูมิภาค การพัฒนา อุตสาหกรรมหมู่บ้าน รายได้ของหมู่บ้าน เป็นต้น หาก สัดส่วนคนจนต่ำกว่า 2 % และไม่มีการคัดค้านหลังจากติด ประกาศในอำเภอแล้ว จะถือว่าพ้นจากหมู่บ้านที่ยากจน แล้ว

3) อำเภอที่ยากจน หมายถึงอำเภอที่ยากจนที่ไ้ ได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ หรือเป็นอำเภอที่ยากจนที่มี พื้นที่ติดต่อกันหลายอำเภอ หากสัดส่วนคนจนลดเหลือ น้อยกว่า 2% คณะกรรมการลดความยากจนของอำเภอ สามารถเสนอต่อคณะกรรมการระดับเมือง เพื่อไ้รับ การตรวจสอบเบื้องต้น หลังจากนั้น ต้องผ่านการตรวจ ซ้ำจากคณะกรรมการระดับมณฑล เมื่อประกาศแล้วไม่มี

การคัดค้าน ให้นำส่งคณะกรรมการลดความยากจนของคณะรัฐมนตรี หากคณะรัฐมนตรีตรวจสอบแล้วไม่พบปัญหา จะมอบหมายให้รัฐบาลมณฑลอนุมัติให้อำเภอเหล่านี้พ้นจากความยากจนอย่างเป็นทางการ

การใช้นโยบายการลดความยากจนอย่างตรงจุดของประเทศไทย ได้ประสบความสำเร็จหลายด้านตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินผลการใช้นโยบาย (Zheng, 2019) ได้พบว่า การพิสูจน์อย่างตรงจุด ช่วยให้แบ่งคนยากจน ศึกษาความต้องการของครอบครัวและหมู่บ้านที่ยากจนอย่างถูกต้อง เช่น เจ้าหน้าที่ได้คัดคนที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ความยากจนออก 12.8% เมื่อ ค.ศ. 2017 ซึ่งส่วนใหญ่เพราะครอบครัวมีรายได้เสริมจากแหล่งที่อื่น

นโยบายการลดความยากจนอย่างตรงจุดได้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายการผลิตสำคัญในระยะสั้น ช่วยสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของท้องถิ่นในระยะยาว การสร้างหรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การจัดให้มีประกันภัยด้านเกษตรกรรม การปลูกป่าไม้และมาตรการอื่น ๆ ได้ช่วยให้ครอบครัวที่ยากจนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้มากขึ้น พร้อมมีรายได้เพิ่มขึ้น

การใช้นโยบายการลดความยากจนอย่างตรงจุดใน 4 ปีที่ผ่านมา ได้ช่วยสร้างโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ที่ยากจนให้ดีขึ้นเป็นอย่างมาก การอพยพครอบครัวที่ยากจน การปรับปรุงบ้านพักอาศัย การปรับปรุงที่ดิน การประปา และการไฟฟ้าซึ่งเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณจากการคลังเป็นจำนวนมาก ได้เสร็จสิ้นเป็นส่วนใหญ่ ภาระด้านเงินลงทุนของการคลังจะลดน้อยลงในอนาคต

นโยบายการลดความยากจนของจีน มีแนวโน้มจะพัฒนาต่อไปใน 5 ด้าน คือ การปรับปรุงระบบการลดความยากจนอย่างตรงจุดให้ดีขึ้น การพัฒนาแบบสีเขียวและส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อลดความยากจน ออกแบบแผนการส่งเสริมแรงงานเพื่อสร้างอุปทานแรงงานมากขึ้นแก่ครอบครัวที่ยากจน เปลี่ยนแนวทางการช่วยเหลือคนยากจนให้เข้าระบบประกันสังคม และเน้นการตรวจสอบและประเมินในระยะกลางและระยะยาวต่อไป

ขอบคุณเพิ่มภาพจากสำนักข่าวซินหัว
สายงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (RDI) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
อ่านบทความฉบับเต็ม <https://www.dpu.ac.th/dpurdi/analysis/12>

DOES THE SECTORAL ECONOMIC GROWTH MAKES THE POOR RICHER? CASE OF THAILAND

Abstract

Thailand has magnificent progress during the past ten years in terms of poverty eradication. However, there are still 5.33 million Thai people struggling with poverty in 2017. There are up to 620,540 people living in extreme poverty. This paper aimed to investigate the role of economic growth on poverty reduction from macro-economic perspective and try to find the empirical evidences to support that the aggregate and sectoral economic growth (agriculture, industrial, and service sector) can help lowering poverty incidence. Based on a classical linear regression model, we found that the results are analogous to the theoretical framework in which aggregate and sectoral economic growth play a significant role in poverty reduction. While increasing in food prices worsen the poverty incidence.

Keywords: Poverty Incidence, Economic Growth, Sectoral Economic Growth

JEL CLASSIFICATION: O15, D31, I32

1. Introduction

In economics, "Poverty" is a monetary term of income or expenses measurement of people that are below the appropriate standard living of people in society (World Bank, 2005) or lower than the average income of society known as poverty lines. Those people having income below the standard level of society will be considered as the poor. The word "poor" is a universal language used to call those who lack key capabilities, inadequate income or education, be in poor health, feel powerless, or lack political freedoms. It is believed that the poverty problem is "man-made" (Mandela, 2011), in which the characteristics of poverty faced by the individual, household, society or country. This might be different from their socioeconomic factors, geographical location, and government policies, not a natural selection. Economists have developed the measurement to measure poverty, such as the Headcount Index (HI), the Poverty Gap Index (PGI), and the Severity of Poverty Index. One of the easiest and well-known tool is "Poverty

Line". It is an average line of income or expenditure of people in society. When a person has income or living expenses below the poverty line, that person is considered poor. There are four reasons why poverty need to be measured; first, to keep the poor on the agenda, without poverty measured, the poor would be easily left behind. Second, measuring poverty can identify directly who are the poor and allows the government to set the right target group to alleviate poverty. Third, to monitor and assess policy interventions that are geared towards the poor. And finally, to evaluate the effectiveness of institutions whose goal is to help the poor (World bank, Poverty Manual, All, JH Revision, 2005).

In Economic Development literature, there are two type of poverty problems by its definition. Firstly, "absolute poverty" refers to the problems when an individual, household, or society does not have access to the basic requirements of life, for instance, food, shelter, clothing, and medicine. These people are extremely struggling with finding

a living. Absolute poverty does not take into account other factors that are wider than the basic needs of individuals. For example, an individual is facing the absolute poverty problem as they have an inadequate income to afford accommodation. Another dimension of poverty definition is "relative poverty", it is a problematic situation when individuals are excluded from being able to take part in what is considered the normal, acceptable standards of living in a society. It is a measurement of poverty by comparing the quality of life of one person with the average standard of living of the whole society (Worldbank, Poverty Manual, All, JH Revision, 2005). For instance, an individual might relatively feel poorer to the average majority of people in their village as they have less income comparing to others.

For Thailand, the situation of poverty has improved continuously. The proportion of poor people has decreased continuously for ten years from 21.94 to 4.8 million or declined by 67% within ten years (See Figure 1). It was impressive progress reported

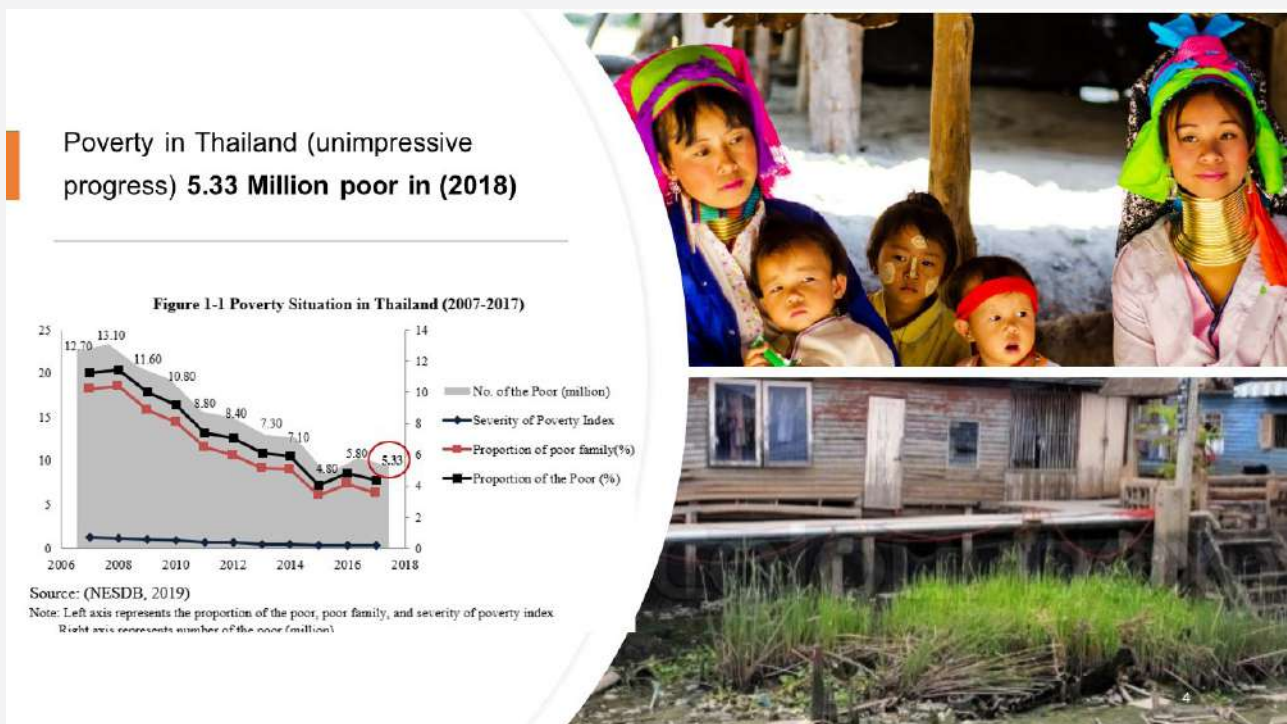
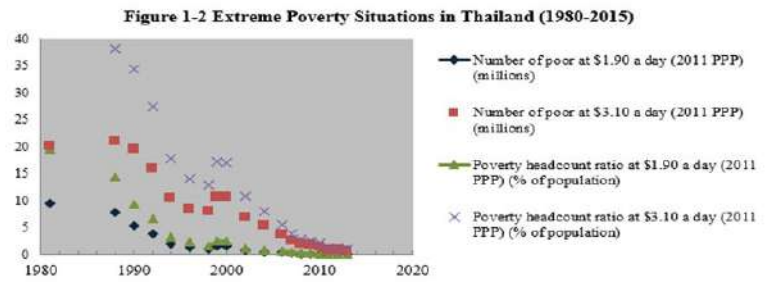

Figure 1 Poverty Situation in Thailand (2007-2017)

Source: (NESDB, 2019), pictures retrieved from internet

Source: World Bank, Development Research Group, (2015)
 Note: Data are based on primary household survey data obtained from government statistical agencies

- Extreme Poverty**
 the poor living below \$1.90 (60B.) and \$3.10 (100B.) per day from 1980-2015 (see figure 2), the number of poor who suffer severe poverty is around **26,980** and **620,540** people respectively (World bank, Household survey data, 2015).
- Even this amount accounted only for 1% of the population, but it claims that the absolute poverty problem still exists. Therefore, no one should be left behind.

Figure 2 Extreme Poverty Situations in Thailand (1980-2015)
 Source: World Bank, Development Research Group, (2015), pictures retrieved from internet

in accordance with the World Bank (Wordbank, 2017) indicating that the situation of Thai poverty has been improved outstandingly comparing to neighboring countries. However, the current number of Thai poor people reported by Thailand National Economic and Social Development Board (NESDB) in 2017 has a total of **5.325 million people or 7.87% of the population** (NESDB, 2019), which is something Thailand still cannot be proud of and claim its triumph over poverty combat.

At the same time, if considering the “extreme poverty” situation in Thailand represented by the number of the poor living below \$1.90 and \$3.10 per day from 1980-2015 (see figure 2), the number of poor who suffer severe poverty is around 26,980 and 620,540 people respectively (Worldbank, Household survey data, 2015). Even this amount accounted only for 1% of the population, but it claims that the absolute poverty problem still exists. Therefore, no one should be left behind.

We also know that the poverty is the partial consequences from the income distribution. In case of Thailand, the income inequality is considered the main issue for economic development. We encounter this structural inequality between the rich and the people with low wealth position in our society since the past to present. Figure below illustrates that the income sharing among each income class is not in the balancing distribution. Regardless of which prime ministers, the income of top richest or top 10% and upper middle-income class take more than half of the income of the whole country. Whereas the poor and poorest of the poor received lower than 3% of the whole income. The imbalance structure remain unchanged for almost 20 years since 2000 onward.

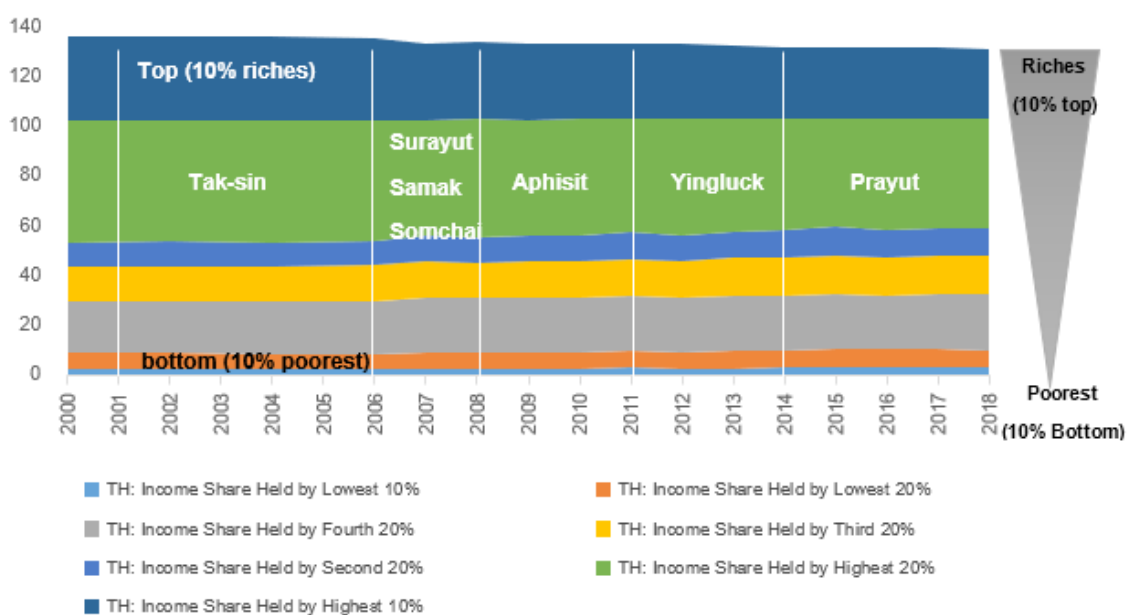
All statements mentioned above are only monetary poverty where poverty is measured using the monetary term. Besides, if we consider poverty in a wider and more touching dimension, for example, well-being, health, and education, we can see the

poverty problem in the wider dimension. Whether or not these numbers can reflect the actual poverty situation. As a later definition of poverty covered both income and non-income dimensions, it is important not to overlook “non-income poverty”. A later study has put further poverty measurement and has developed other indicators, for example, The Human Poverty Index (HPI) and The Regional Human Achievement Index (RHA).

The United Nation Development Programme (UNDP), therefore, developed the “Multidimensional Poverty Index (MPI)” to destroy the imitation of income-poverty. MPI was co-designed and launched in 2010 by cooperation with The Human Development Report Office (HDRO) and the Oxford Poverty and Human Development Initiative (OPHI). It provided a new methodology to measure poverty which takes multidimensional health, education, and standard of living into the calculation. As a result, this becomes the new era of poverty analysis that needs to integrate various dimensions into measurement and consequently requires more dimensional approaches to alleviate the problem.

Many approaches to combat poverty have been studied by economists throughout the world including the Poverty Reduction Strategy Paper (PRSP) process suggested by World Bank in 1999 (World Bank, Poverty Manual, All, JH Revision, 2005), a comparative perspective on poverty reduction (Ravallion, 2009), poverty reduction through long-term growth (Warr, 2009), trade liberalization and poverty (Winters et al., 2004), industrialization, employment and poverty (P. Athukorala and K.Sen, 2015), understanding the economic lives of the poor (Abhijit V. Banerjee and Esther Duflo, 2007) and income, health, and well-being around the world (Deaton, 2008). However, the concept of well-being, poverty profile, and determinants of poverty of each country are differ based on different demographical presentations, economic characteristics, socioeconomic factors, and government policies. Therefore, suitable approaches to end poverty need to be well-designed, target the right spot, and sustainable.

This paper, therefore, aimed to find evidence to support our hypothesis if the long term economic growth and sectoral economic growth (agriculture, industrial, and service sector growth) has significantly

Income Inequality in Thailand 2000-2018

Source: World Bank, CEIC (Compiled by authors)

relation to poverty reduction in Thailand. The study will benefit multiple stakeholders whose goals to end poverty. Firstly, this study will support the PRSP of the World Bank, and help improve the capacity of analysts, researchers, and statisticians in developing countries especially in the ASEAN region. Secondly, the Thai government and the National Economic and Social Development Board (NESDB) whose main purpose to develop and monitor the economic and social development of the country. Lastly, this study will contribute to those passionate researchers throughout the globe who engaging the field of poverty and inequality.

2. Literature Review

2.1.1 Poverty Definition

According to the World Bank's Poverty Analysis Initiative (PAI) (2005), "**Poverty is pronounced deprivation in well-being.**" The conventional view links well-being primarily to command over commodities, so the poor are those who do not have enough income or consumption to put them above some adequate minimum threshold. This view sees poverty largely in monetary terms. Thus, the people who live their life below the average adequate minimum threshold of society will be considered as the poor. In common sense, the poor most likely to lack key capabilities, and may have inadequate income or education, or be in poor health, or feel powerless, or lack political freedoms. On the other hand, it can conclude that poor are those people living below the poverty line. Poverty, however, may also be tied to a specific type of consumption; thus someone might be house poor or food poor, or health poor. These dimensions of poverty can often be measured directly, for instance by measuring malnutrition or literacy. After 2018, World Bank has put further definition beyond monetary poverty and increase the minimum poverty line from \$1.9\$ to \$5.5 a day as the cost of basic need (CBN) of people has now changed from the past and related to the location they live.

2.1.2 Poverty Line (PL)

In general, to indicate an individual or household is facing the poverty problem, it is commonly using the poverty line (PL). The PL will be the benchmark classifying the poor and non-poor group. The poverty line is the most convenient indicator that is commonly used among economists. The poverty line is developed to set the standard adequate basic need of an individual to live a day. They capture both food and the non-food dimension of expenditure of an individual. It first estimates the cost of acquiring enough food (CBN) for adequate nutrition, usually 2,100 calories per person per day for maintaining good health (World Bank, Poverty Manual, All, JH Revision, 2005) and then adds on the cost of other essentials such as clothing and shelter. When there is no price information, this allows using the Food Energy Intake (FEI) method, which illustrates graphically expenditure (or income) per capita against food consumption (in Calories per person per day). Or use the Subjective Poverty Lines which are based on asking people what minimum income (or expenditure) level is needed to just make ends meet. For Thailand, the concept of poverty line calculation consists of two phases: first, the original poverty line by the World Bank in the year 1962-1963, based on necessities in life such as food and non-food. Disadvantage of the original poverty line is that it is regardless of age differences, sex, product prices in urban areas and rural areas. Therefore, to reflect the current consumption pattern and the change in population structure new poverty line is used instead (Kakwani and Medhi, 1998). The new poverty line can measure poverty at the individual, household, regional, and national levels based on the minimum basic needs of individuals. (Report on poverty in Thailand, TDRI, 2015)

2.1.3 Poverty Measurement

It is extremely important to measure poverty because of four main reasons by World Bank; first, to keep the poor on the agenda, without poverty measured, the poor would be easily left behind. Second, measuring poverty can identify directly who are the poor and allows the government to set the right target group to alleviate poverty. Otherwise, the policy might yield deficiencies and leaked to the non-poor group. Third, to monitor and assess policy interventions that are geared towards the poor. And finally, to evaluate the effectiveness of institutions whose goal is to help the poor. However, to construct poverty measures are

not easy. The measurements are perhaps inefficient due to the survey issues. For example, the survey designs, sampling, coverage and valuation, and quality control. Therefore, The World Bank has developed the Living Standards Measurement (LSMS) survey to measure poverty more accurately. However, there are more indicators measuring poverty and beyond. This measurement initially relied on the selection of welfare indicators such as the income and consumption per capita, then using a calculation to develop the indicators. To make an efficient measure on the actual poverty situation multiple indicators are developed to do so (see figure 3).

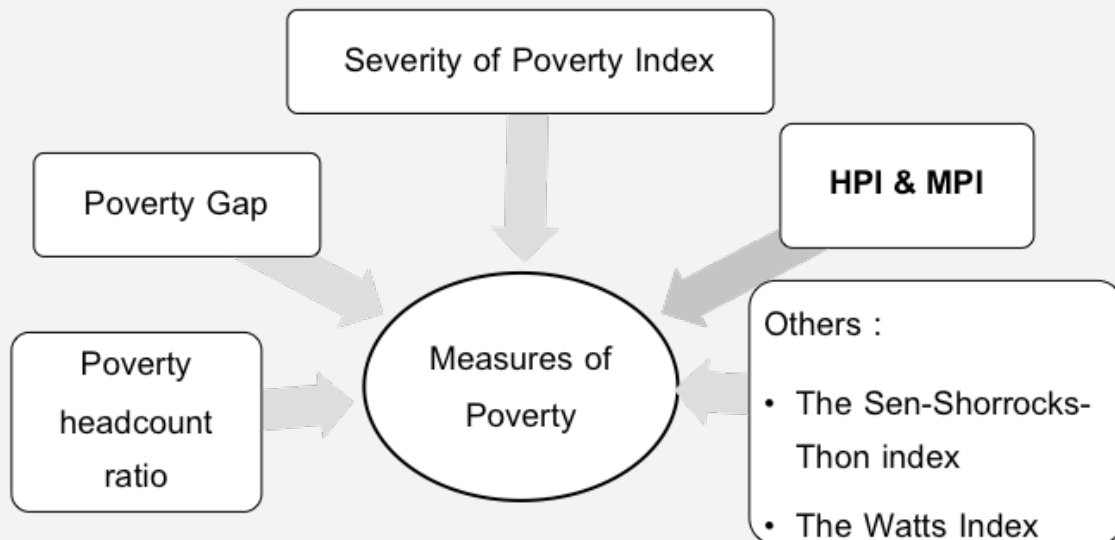

Figure 3 Poverty Measurement

As displayed in the figure above, there are six main indicators namely, the poverty headcount ratio (P0) measures the proportion of the poor to total population of the country, the poverty gap (P1) the extended measures of individuals fall below the poverty line and minimum cost of eliminating the poverty, the squared poverty gap or poverty severity (P2) which are the average squares of the poverty gaps relative to the poverty line.

2.1.4 Poverty headcount ratio (P0)

The poverty headcount ratio, sometimes called Poverty Incidence, is the percentage of the population below the minimum level of real income.

Headcount (the number of people below the poverty line) and headcount index (ratio) the proportion of people below PL from the whole population. World Bank has announced the poverty line at \$1.90 a day which is the percentage of the population living on less than \$1.90 a day at 2011 international prices. They called those people the poor who are facing the extreme poverty problem. Later, the poverty line has revised to \$3.1 and \$5.5 a day respectively. Poverty Rate, Headcount Index or Headcount Ratio can be calculated as the following equation

$$P_0 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N I(y_i \leq Z) \quad (2.1)$$

$$P_0 = \frac{N_p}{N}$$

Where: N_p is the number of populations with job (Income or Expenditure) below the poverty line

N is the number of the population

y_i is monthly current income or consumption per capita

I is 1 if ($y_i < Z$), 0 if ($y_i > Z$)

Z is the poverty line

2.2 Poverty Reduction Approach

2.2.1 Sectoral Economic growth and poverty reduction

In the late 1990s, Local Economic Development (LED) has been widely used to strengthen countries' economic growth. Many regions have put their priority on "strength from within" rather than international economic reliance. Thus role of sectoral economic growth, particularly the agricultural, industrial and service sector growth, could help lowering the poverty incidence (War, Peter G., 2018; Northrop, E., 1988; Hainsworth, G., 1979; Casse, T., & Jensen, S., 2009). As the world major financial crisis namely the hamburger crisis (2008), Eurozone crisis (2009), currency war, oil price war, Brexit (2018), and the trade war between China and the U.S. (2019), many countries started to recognize that international trade liberalization might no longer be the best solution for economic growth. Instead, the "trade protectionism" and "localization" seemed to be the new mindset of growth for many countries including emerging market like ASEAN. De Janvry, A., & Sadoulet, E. (2010) and Somporn Isvilanonada, Ahmad, A., & Hossain, M. (2000) emphasized the role of agricultural growth, expansion in crop yields, and the local economic development correlated with poverty reduction.

According to (Mahlalela, 2014) LED defined as ten principles; 1) Strategically structured process which is based on empathetic the economic and social dynamics of an area, structuring competitive advantages and minimizing an area's weaknesses and threats; 2) Founded on a territorial approach- initial purpose is to have functional economic space at regional or city levels, incorporating urban and rural space and using sectoral methods; 3) Locally owned, designed and distributed- each scheme must be planned and spread locally in order to address local urgencies and exclusive competitive positions; 4) Best realized through partnerships for design and implementation- LED strategies are inclined to be designed by public, private and local government community actors partnerships; 5) Reinforced by integrated government actions at both the vertical and horizontal tiers - All tiers of government need to participate as partners in LED, it is necessary for each tier to equally reinforce and integrate national and local urgencies; 6) Obsessed on enabling a favorable local business environment for all stakeholders- LED facilitates private sector growth through reducing 'red-tape', and reducing transaction costs; 7) Includes integrated interventions across numerous sectors- unlike traditional supply side sectors approaches which only address certain sectors, LED addresses various sectors thereby maximizing synergies; 8) Embraces standardizing interventions in hard, soft and institutional infrastructure- It is essential to invest in human capital, economic infrastructure, institutional support and inclusion programs as different components of LED; 9) Prioritizes development and withholding of local business and people- Contrary to early LED focusing on attracting investment and being unsustainable, LED presently focuses on growing local economies; and 10) Public, private and non-governmental actors are involved in bringing projects- all sectors being public, private and community have specific competencies in delivering LED projects.

European Unions (EU) defined LED as “the process by which local authorities develop - with their local partners (other public organizations, business and non-governmental sector) - a better business environment; i.e. they create the condition for private sector-led economic growth and employment generation, from which all communities benefit” (ESI, 2011) Also, suggests the local economic development tools an introduction for municipalities and local economic service providers in Bosnia and Herzegovina that Local Economic Development could be implemented focusing on; 1) increase the local availability of Finance; 2) support the development of businesses & SMEs; 3) create the local infrastructure for economic growth, and 4) develop human resources and training activities.

Including (Astia Dendi et.al., 2004) who studied the Alleviating Poverty through Local Economic Development case of Nusa Tenggara, Indonesia. The research tried to emphasize the role of LED and poverty alleviation with objectives to increase people's incomes, the synergy between government and the private sector, and to match policy to local characteristics, conditions, and potentials and responds to local problems. This study found the relationship between growth in the local economy and job market, a reduction in the number of poor and sustainable livelihoods. It suggested that strategies should focus on the attractiveness of local economy, the resilience of local economy, and the competitiveness of the local economy.

3. Methodology

This paper aimed to find evidence to support that poverty reduction is driven by aggregate and sectoral economic growth, possibly influenced by its sectoral composition and further by the relative price of food. The data consisted number of the poor by the National Economic and Social Development Board of Thailand from 2007-2018, real and sectoral GDP

growth, and the relative price of food by the Ministry of Commerce. According to Peter War (2018), the model classification as expressed as the following expressions;

3.1 Nexus of the Poverty and Aggregate Growth

$$P = \frac{N_p}{N} = \varphi(Y, R^F) \quad (3.1)$$

Where, P = poverty headcount ratio

N_p = Total number people in poverty

N = Total number of the whole population

Y = Real income per unit of population

R^F = The relative price of food

To indicate the marginal effects of real income and relative price effect, we take the total differentiating 3.1 and obtain the following expression,

$$dP = \varphi_Y Y_y + \varphi_R dR^F \quad (3.2)$$

Where, dP = represents the change in poverty incidence

dR^F = represents the change in the real price of food

$y = dY/Y$ is the growth rate of aggregate real income per person

Finally, we estimate relationships of the change in poverty to the change in two determinants:

$$dP = a + b_y + cd(R^F) \quad (3.3)$$

And test whether the coefficients b and c are significantly different from zero.

3.2 Poverty and Sectoral Growth

Whether the sectoral composition of economic growth is significant for poverty reduction can be investigated as follows. The level of real GDP per person is given by:

$$Y = Y_a + Y_i + Y_s + Y_{it} + Y_{edu} \quad (3.4)$$

Where Y_a , Y_i , Y_s , Y_{it} , Y_{edu} and denote value-added (contribution to GDP) per person in the total population, measured at constant prices, in agriculture, industry, services, information and technology, and education respectively. The overall real rate of growth per person can be decomposed into its sectoral components from:

$$y = H_a y_a + H_i y_i + H_s y_s + H_{it} y_{it} + H_{edu} y_{edu} \quad (3.5)$$

Where $H_k = \frac{Y_k}{Y}$, $k = (a, i, s, it, edu)$, denotes the share of sector k in GDP.

$$dP = a + b_a H_a y_a + b_i H_i y_i + b_s H_s y_s + b_{it} H_{it} y_{it} + b_e H_{edu} y_{edu} + cdR^F \quad (3.6)$$

4. Empirical Results

The regression represented in table 4.1 and 4.2 summarized the empirical results which are analogous to support the theoretical framework discussed above. First, we discussed the role of aggregate economic growth and poverty reduction in Thailand using annual data from 1993-2019. Prior to the result interpretation, regression models had satisfied the classical linear regression assumptions in which there is no multicollinearity, heteroscedasticity, and autocorrelation. For the detection of multicollinearity, pairwise correlation and Variance Inflation Factors (VIF) had been adopted to ensure that correlation among the independent variable does not exist (VIF of around 1.6025 which is less than 5, thus we concluded that there is no multicollinearity problem). The results also passed the white's heteroscedasticity test in which the null hypothesis of homoscedasticity was accepted (F-statistic 2.453, Prob. F (5,5) 0.1735). Durbin-Watson stat is 1.8743 which is located close to 2, it is concluded no positive and negative autocorrelation.

Table 1 Regression results: aggregate growth and poverty reduction of Thailand

Independent Variable	Change in poverty (1)		Change in poverty (2)	
	Coefficient	t-statistic	Coefficient	t-statistic
Aggregate GDP growth	-4.510*** (5.945)	-7.591	-3.715*** (6.498)	-5.712
Real price of food			0.249* (0.122)	2.026
Constant	25.382*** (2.224)	11.412	21.305*** (2.780)	7.663
R-squared	0.865		0.911	
Adjusted R-squared	0.850		0.888	
F-statistic	57.629		40.780	

Note: Standard errors in parentheses; * Denotes confidence level at 90%; ** Denotes confidence level at 95%; *** Denotes confidence level at 99%

The (1) model in table 1, we firstly discuss the effect of aggregate GDP growth and change in poverty. Results from Thailand suggested that when aggregate economic growth increases, the poverty (or number of the poor) is reduced by 4.510 percentage points significantly. By the rule of thumb, we knew that this is due to the spillover of the economic expansion into the employment and labor income. Then, in the second model (2) we estimated equation 3.2 to observe if the real food price and change in aggregate economic growth simultaneously affect to

the poverty. Results are unsurprising, the two components affected poverty significantly. On one hand, the aggregate economic growth lowers the poverty. On the other hand, when consider the price effect to the poverty, the real price of food (taken as a cost of living of people) does worsen the purchasing power of the poor and caused poverty incidence to increase. We then can conclude that the aggregate economic growth can lower poverty, whereas the higher food price worsens the poverty incident in Thailand.

Table 2 Regression results: sectoral growth and poverty reduction of Thailand

Variable	Change in poverty headcount ratio							
	at national poverty line		at \$5.50 poverty line		at \$3.20 poverty line		at \$1.90 poverty line	
	Coefficient	t-stat	Coefficient	t-stat	Coefficient	t-stat	Coefficient	t-stat
Agricultural growth (y_a)	0.049 (0.404)	0.121	-0.132 (0.321)	-0.411	-0.414 (0.520)	-0.795	-0.079 (1.551)	-0.051
Industrial growth (y_i)	-0.342 (0.736)	-0.465	0.572 (0.584)	0.978	0.976 (0.947)	1.030	-11.644*** (2.824)	-4.123
Service Sector growth (y_s)	-1.456*** (0.453)	-3.215	-1.845*** (0.360)	-5.130	-3.983*** (0.583)	-6.831	3.425 (1.737)	1.971
Information and Technology growth (y_{it})	0.895* (0.445)	2.012	0.888*** (0.353)	2.515	1.673*** (0.572)	2.921	3.654** (1.707)	2.141
Education growth (y_{edu})	-0.496 (0.627)	-0.791	-1.011* (0.497)	-2.032	-1.340 (0.806)	-1.662	3.434 (1.429)	1.430
Constant	25.244 (3.199)	7.890	26.82 (2.541)	10.555	50.414 (4.119)	12.237	33.351 (2.279)	2.716
R-squared	0.957		0.979		0.986		0.787	
Adjusted R-squared	0.946		0.974		0.982		0.736	
F-statistic	92.541		194.602		292.968		92.541	

Note: Standard errors in parentheses; * Denotes confidence level at 90%; ** Denotes confidence level at 95%; *** Denotes confidence level at 99%

As equation (3.6), we estimated the nexus between poverty and sectoral economic growth. The results showed in table 2 distinguished the results for three groups of the poor by the different poverty line. Namely, the poor at the national poverty line, \$5.50 poverty line, and the poor at \$3.20 poverty line. While the last column represents the extremely poor citizen who live under \$1.90 poverty line.

For the effect of **Agricultural growth** on the poverty reduction, the estimated coefficients of agricultural sector were not found significant to the poverty (under the national poverty). The results yielded the positive side showed that the increase in agriculture economy worsen the poverty incidence. This is in line with the current problems of Thai farmers. A group of studies noticed that Thai farmers encountered severe debt problems, weather condition, and yield price fluctuation (Fabrizio Bresciani, et al., 2002; Soontaranurak, K., & Dawson, P., 2015; Laosutsan, P., Shivakoti, G., & Soni, P., 2019; Sukanlaya Choenkwan, Jefferson Metz Fox, & A. Terry Rambo., 2014; Sukanlaya Choenkwan, et al., 2016). Although there is an increase in production, the debt of the farmers remains the same or even increase, which comes from the existing debt, rising interest rates for loans which caused a debt repayment ability. Also, this creates additional debt for production in the next. Then the problem of poverty does not decrease. However, if we have a look at the poor by the poverty line at \$5.50, \$3.20, and \$1.90 a day, we found that the expansion in agriculture are positively impacted to those who live their life lower than \$5.5, \$3.2, and \$1.9 a day. Which means that most of the poor in Thailand who are still in agriculture sector were benefited by the expansion in agriculture economy. We conclude that the agricultural growth is not the key factor for poverty reduction for Thailand.

While **industrial growth** did not impact to the poor at national poverty line, \$5.5, and \$3.2 poverty line. This is because; (i) The structure of Thailand industrial sector- that more than half of investment

value comes from the foreign direct investment. This benefited only unskilled labor. This argument claimed by the results in the last column that it positively benefits to those extremely poor group significantly. (ii) The shrinking in number of Thai labors in manufacturing which arise from various factor, i.e., aging labor, insufficient number of unskilled labors, migrant workers from neighboring countries (Mizuno, A., 2020), etc. Currently, most of the labors in Thai manufacturing come from the neighboring countries such as Myanmar Lao and Cambodia (Mizuno, A., 2020). (iii) Due to the wage imbalance between Thailand and its neighbors, many foreign direct investments were encouraged to reallocate their production base to neighboring countries instead. Therefore, even the growth in the industrial sector increases, it does not spill benefit significantly to reduce poverty.

Service sector growth, the growth of services economy was associated with reductions in poverty incidence in Thailand significantly. This is because the service sector involves several economic activities (Booth, A., 2019), employs high skilled labor with higher return. The service sector is considered as a high value-added economic activity which provides positive externality spillover to other related industries as well. Our results claimed that service sector growth benefits to most of the poor except the extremely poor. Comparing to other types of the poor, this might be because the extremely poor people may not be able to access to service sector yet. Or, the service sector does not reach the bottom group of the poor yet.

we found that **Information and Technology growth** surprisingly not lower the poverty problems. In contrast, it generates more poverty incidence. This implies that the poor may be not able to access in IT sector. IT devices might be unaffordable to the poor. Or, the IT sector job might require those with higher skill and education which are the key resources that the poor does not have.

Lastly, we found that the education growth helps lower amount of the poor significantly. By the rule of thumb, the foundation of success is the education. Accessing to education at least guarantee that the poor can access to job market and seek for the job.

5. Conclusion and Discussion

This paper was developed to find empirical evidence to support the theoretical framework introduced by War, Peter G. (2018). The theoretical framework follows that aggregate and sectoral economic growth can lower the poverty incident. We tested this framework by constructing a classical linear regression model incorporating basic violation assumption diagnosis to ensure that the results are “Best Linear Unbiased Estimator (BLUE)” and independent of multicollinearity, heteroscedasticity, and autocorrelation. We found similar results to War Peter (2018); Northrop, E. (1988); Hainsworth, G. (1979); that the

aggregate growth does reduce the extreme poverty in Thailand. Comparing to Peter War (2018), we found additional evidences. First, we supported finding of Peter War (2018) that the real price of food has impacts the poverty incidence and the poor’s purchasing power. Second, we agreed that the sectoral growth affected the poverty incidence in Thailand, excepted the that the agricultural growth might affected some group of the poor. The main reason agriculture growth does not lower the poverty is because of the severe debt-cycle and repayment ability of Thai agriculturists and the price fluctuation in the agriculture sector (both product price and inputs price) that worsen debt-cycle situation of farmers. Our result in line with De Janvry, A., & Sadoulet, E. (2010) that agricultural growth might somehow not able to lower poverty due to the difference regional contexts, rural conditions, and limitations. For the further studies, we suggested to take the greater look into more regional data. As well as, using other method to discuss how the service sector growth can lower the poverty incidence in Thailand.

Bibliography

- Abhijit V. Banerjee and Esther Duflo. (2007). The Economic Lives of the Poor. *Journal of Economic Perspectives*, Volume 21, Number 1—Winter 2007, 141–167.
- Astia Dendi et.al. (2004). *Alleviating Poverty through Local Economic Development Lessons from Nusa Tenggara*. Tenggara Provinces: PROMIS-NT.
- Bassford, T. (2010). *Breaking the Cycle of Poverty through Holistic Sustainable Community Development*. Significant Matters, Inc. .
- Booth, A. (2019). What Have We Learned? In *Living Standards in Southeast Asia: Changes over the Long Twentieth Century, 1900-2015* (pp. 263-284). Amsterdam: Amsterdam University Press. doi:10.2307/j.ctvsr51jr.13
- Casse, T., & Jensen, S. (2009). Do We Understand the Linkages between Economic Growth, Poverty Targets and Poverty Reduction? *Review of African Political Economy*, 36(122), 539-553. Retrieved November 6, 2020, from <http://www.jstor.org/stable/27756310>
- CSF. (2016). *Time for a holistic approach to rural poverty*. Retrieved from Committee on World Food Security: <http://www.fao.org/cfs/home/blog/blog-articles/article/en/c/447515/>
- CVBN. (2012). *A HOLISTIC APPROACH TO POVERTY REDUCTION: LIVELIHOOD IMPROVEMENT GROUP MECHANISM*. Retrieved from Value-Chian Capacity Building Network: <http://vcbnetwork.org/library/a-holistic-approach-to-poverty-reduction-livelihood-improvement-group-mechanism>

- Deaton, A. (2008). Income, Health, and Well-Being around the World: Evidence from the Gallup World Poll. *Journal of Economic Perspectives, Volume 22, Number 2—Spring 2008*, 53–72.
- De Janvry, A., & Sadoulet, E. (2010). Agricultural Growth and Poverty Reduction: Additional Evidence. *The World Bank Research Observer*, 25(1), 1-20. Retrieved November 6, 2020, from <http://www.jstor.org/stable/40649308>
- Eegunlusi, T. R. (2016). *Africa, Poverty and Forces of Change: A Holistic Approach to Perceiving and Addressing Poverty in Africa*. Scietific Research Publishing, *Open Journal of Philosophy* 06(04):368-391.
- ESI. (2011). *Local Economic Development Tools, An introduction for Municipalities and Local Economic Service Providers in Bosnia and Herzegovina*. European Stability Initiative -ESI.
- Fabrizio Bresciani, Feder, G., Daniel O. Gilligan, Jacoby, H., Onchan, T., & Jaime Quizon. (2002). Weathering the Storm: The Impact of the East Asian Crisis on Farm Households in Indonesia and Thailand. *The World Bank Research Observer*, 17(1), 1-20.
- Hayes, J. (2005). *prosperitynow*. Retrieved from prosperitynow: <https://www.prosperitynow.org/blog/how-use-behavioral-science-help-end-poverty>
- Hainsworth, G. (1979). Economic Growth and Poverty in Southeast Asia: Malaysia, Indonesia and the Philippines. *Pacific Affairs*, 52(1), 5-41. doi:10.2307/2757764
- Kakwani, N., and Medhi Krongkaew. (1998). Poverty in Thailand: Defining, Measuring and Analyzing. Working Paper No.4, Asian Development Bank and Development Evaluation Division, NESDB.
- Laosutsan, P., Shivakoti, G., & Soni, P. (2019). Factors Influencing the Adoption of Good Agricultural Practices and Export Decision of Thailand's Vegetable Farmers. *International Journal of the Commons*, 13(2), 867-880. doi:10.2307/26819574
- Mahlalela, S. (2014). *Investigating the Role of LED as a Tool for Poverty Alleviation in Mbombela Municipality*. Johannesburg: Faculty of Engineering and Built Environment, University of Witwatersrand.
- Mandela, N. (2011). *Nelson Mandela by Himself: The Authorised Book of Quotations*.
- Mizuno, A. (2020). Labour Migration and Relocation of Apparel Production between Thailand and Myanmar. *Journal of Southeast Asian Economies*, 37(2), 181-198. doi:10.2307/26938872
- Northrop, E. (1988). Economic Growth and Poverty Reductions: Important Mitigating Factors. *Eastern Economic Journal*, 14(4), 349-356. Retrieved November 6, 2020, from <http://www.jstor.org/stable/40325235>
- NESDB. (2019). *Socio-Economic Survey of Households*. Bangkok: National Statistical Office.
- P. Athukorala and K.Sen. (2015). Industrialisation, Employment and Poverty. *Forthcoming in Michael Tribe and John Weiss (eds.), Routledge Handbook of Industrial*, pp. 84- 95.
- Ravallion, M. (2009). A Comparative Perspective in Brazil, China and India. *Policy Research Working Paper 5080*.
- Soontaranurak, K., & Dawson, P. (2015). Rubber Acreage Supply Response In Thailand: A Cointegration Approach. *The Journal of Developing Areas*, 49(2), 23-38.
- Somporn Isvilanonda, Ahmad, A., & Hossain, M. (2000). Recent Changes in Thailand's Rural Economy: Evidence from Six Villages. *Economic and Political Weekly*, 35(52/53), 4644-4649.
- Sukanlaya Choenkwan, Jefferson Metz Fox, & A. Terry Rambo. (2014). Agriculture in the Mountains of North-eastern Thailand: Current Situation and Prospects for Development. *Mountain Research and Development*, 34(2), 95-106.

- Sukanlaya Choenkwan, Arunee Promkhambut, Fukui Hayao, & A. Terry Rambo. (2016). Does Agrotourism Benefit Mountain Farmers? A Case Study in Phu Ruea District, Northeast Thailand. *Mountain Research and Development*, 36(2), 162-172.
- UnitedNation. (2017). *Urging Holistic Approach to End Poverty, Non-governmental Groups Press Social Development Commission to Address Broad Concerns of Most Vulnerable*. United Nations.
- Warr, P. (2009). Poverty Reduction through Long-term Growth: The Thai Experience. *Asian Economic Papers*, 51-76.
- Warr, P. (2018). Poverty Reduction and Economic Growth In Southeast Asia. *Thammasat Economic Journal*, 1-31.
- Winters et al. (2004, March). Trade Liberalization and Poverty:The Evidence So Far. *Journal of Economic Literature*, Vol. XLII , pp. 72–115.
- Wordbank. (2017). *It's Time for Thailand to Get Back on Track*. world bank group.
- WorldBank. (2003). *The Poverty Reduction Strategy Initiative*. Washington, D.C.: World Bank.
- Worldbank. (2005). *Poverty Manual, All, JH Revision*. world bank group.
- Worldbank. (2015). *Household survey data*. World Bank, Development Research Group.
- worldbank. (March 29, 2017). *It's Time for Thailand to Get Back on Track*. world bank group.

PHOOMHIPHAT PONGPRUTTIKUL, PH.D.

Director of Research and Development, Research and Specialist
Research Innovation and Development [RDI], Dhurakij Pundit University

110/1-4 Prachachuen Road, Laksi, Bangkok 10210, Thailand
Tel: +66 [2] 954-7300 Fax: +66 [2] 589-9605
E-mail: drphoom@gmail.com

WANG DAOMING, PH.D.

Instructor and Researcher
Research Innovation and Development [RDI], and China-Asean International
College [CAIC], Dhurakij Pundit University

110/1-4 Prachachuen Road, Laksi, Bangkok 10210, Thailand
Tel: +66 2954-7300 Fax: +66 2589-9605
E-mail: daoming.wan@dpu.ac.th

Authors

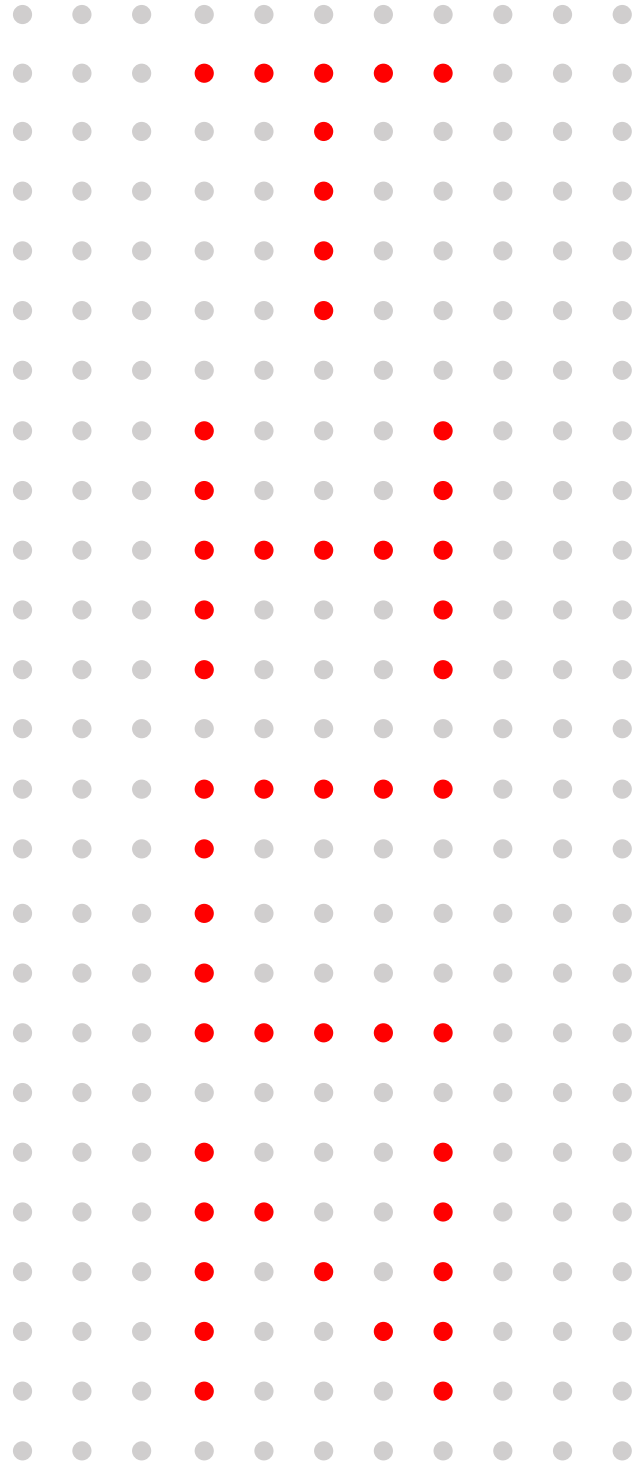
Mr.Warawut Ruankham

Dr.Phoommiphath Pongpruttikul

Link: <https://www.dpu.ac.th/dpurdi/phoommhiphat.html>

Dr. Wang Daoming,

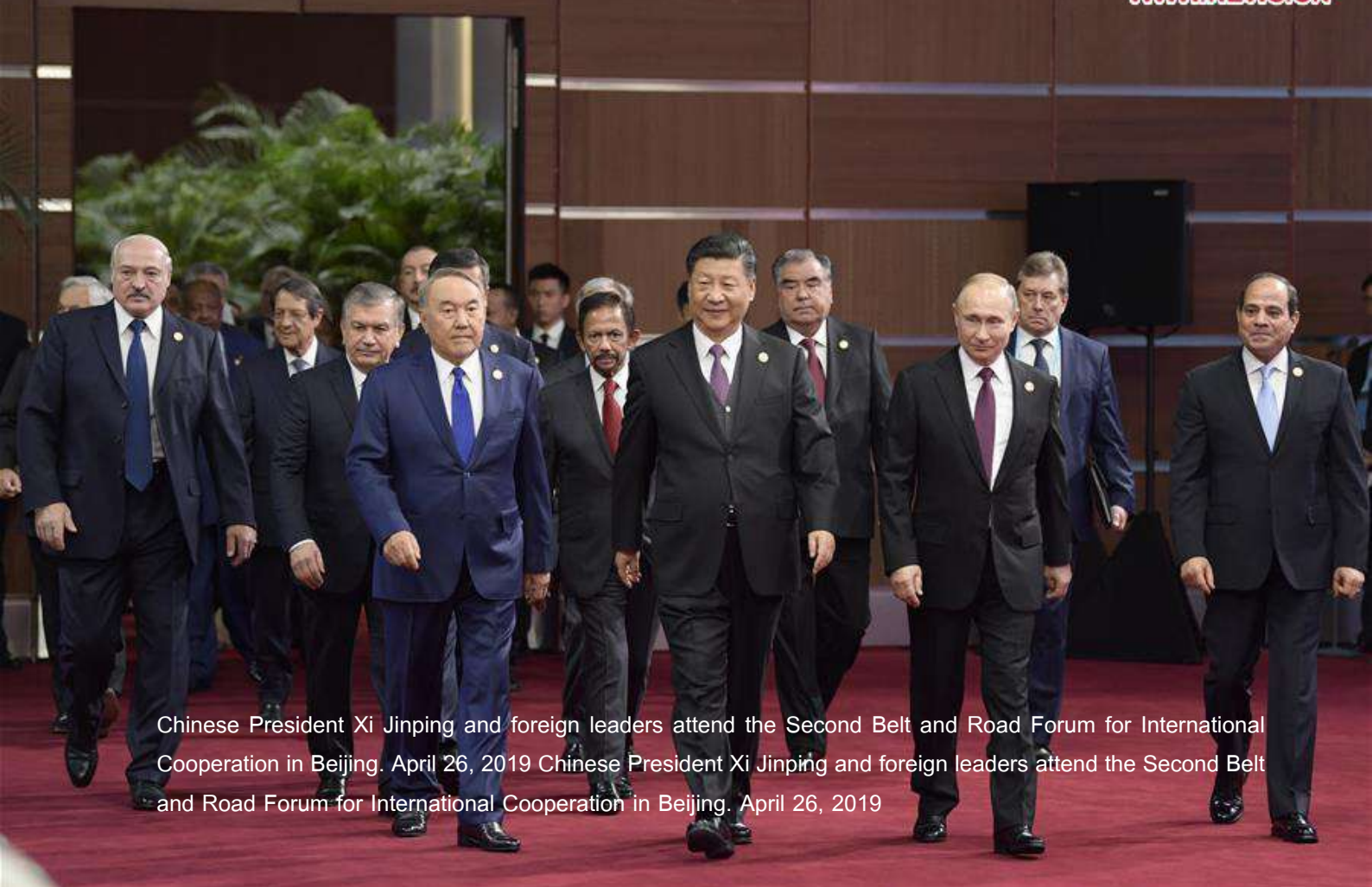
Link: <https://www.dpu.ac.th/dpurdi/wang-daoming.html>

PART 3

การขนส่งโลจิสติกส์ ระหว่างไทย - จีน

Chinese President Xi Jinping and foreign leaders attend the Second Belt and Road Forum for International Cooperation in Beijing. April 26, 2019 Chinese President Xi Jinping and foreign leaders attend the Second Belt and Road Forum for International Cooperation in Beijing. April 26, 2019

จีนตอนใต้ ศูนย์กลางในการเปิด ประเทศสู่ภูมิภาคนี้

จากการที่ได้มีโอกาสได้สัมภาษณ์พูดคุยกับกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ในงานสัมมนาแห่งหนึ่ง ท่านได้กล่าวว่า ในภารกิจของท่าน มีอาณาเขตครอบคลุมมณฑลยูนนาน กุ้ยโจว และหูหนาน ในข้อซักถามประเด็นเรื่องของมณฑลยูนนานกับการค้าขายระหว่างจีนกับประเทศไทย เนื่องจากยูนนานมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายแดน และคนไทยที่ต้องการทำการค้ากับประเทศจีน โดยเฉพาะนักธุรกิจไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทางภาคเหนือ เนื่องจากว่ายูนนานสามารถเดินทางขึ้นไปได้โดยง่ายจากเชียงราย ได้ทั้งถนนและแม่น้ำ ก็สามารถไปถึงคุนหมิง มณฑลยูนนานได้ ฉะนั้นความสำคัญของยูนนานที่เชื่อมโยงกับทางภาคเหนือของไทยมีมาแต่ช้านาน จวบจนปัจจุบัน ท่านนิธิวัตได้กล่าวว่า “ท่านประธานาธิบดีสีจิ้นผิงได้ให้นโยบายว่า มณฑลยูนนาน จะเป็นเหมือนกับจุดศูนย์กลางในการ

เปิดประเทศจีนฝั่งตะวันตก มาสู่ประเทศในเอเชียใต้และพื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเอเชียใต้ในที่นี้หมายถึง อินเดีย บังคลาเทศ เมียนมาส่วนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบไปด้วยไทยและประเทศลุ่มแม่น้ำโขง” สิ่งที่สำคัญคือ ประเทศจีนจะต้องมีการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำ จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมามณฑลยูนนาน มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงถึง 9.5 นับว่าเป็น 1 ใน 3 ของมณฑลที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงที่สุด

ในส่วนของวิธีการปฏิบัติของยูนนาน การที่จะ “เปิดประตูสู่เอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” จะมีเรื่องราวของการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ นอกจากเส้นทาง R3A หรือ R3B ที่หลายนักเดินทางหลายท่านคงได้มีโอกาสขึ้นรถผ่านจากเชียงของขึ้นห้วยทรายเข้าไปถึง สิบสองปันนา ทางมณฑลยูนนานเองก็มีการทำเส้นทางประมาณ 5 เส้นทางโดยเส้นทางแรก

คุนหมิง-ยู่วี-บ่อหาน-ไทย ซึ่งเส้นทางนี้ก็คือเส้นทาง R3A สามารถที่จะเดินทางโดยรถได้ตลอดเส้นทาง เพียงแต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ Software ที่ให้บริเวณชายแดนว่าจะมีการปรับปรุงอย่างไรที่จะสามารถอำนวยความสะดวกได้เร็วขึ้น เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จาก Hardware ที่ให้บริการอยู่แล้ว ประเด็นต่างๆเหล่านี้ได้เคยถูกยกขึ้นมากล่าวในกรอบ GMS หลายครั้ง แต่ว่า Software จะมีเรื่องของอริปไตยในการตัดสินใจของแต่ละประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ฉะนั้นจึงเหมือนกับว่าค่อยเป็นค่อยไป แต่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ทางรถไฟจีน-ลาวมีความยาวกว่า 414 กม. มีสะพานยาว 62 กม. เชื่อมประตูชายแดนโมหัน-บ่อเต็น ทางตอนเหนือของลาวและเมืองหลวงเวียงจันทน์ ความเร็วในการทำงานบนเส้นทางได้รับการออกแบบที่ 160 กม. ต่อชั่วโมง

The Ganlanba bridge of the China-Laos railway is expected to be fully operational by the end of 2021

ด้าน สะพาน Ganlanba อุโมงค์ Xinping และ สะพานข้ามแม่น้ำ Monei ของทางรถไฟจีน-ลาวอยู่ระหว่างการก่อสร้างในเมือง Jinghong มณฑลยูนนาน ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2019 การเชื่อมโยงเมือง Yuxi ในยูนนานและเวียงจันทน์เมืองหลวงของลาว คาดว่าทางรถไฟจีน-ลาวจะเปิดให้บริการอย่างเต็มรูปแบบโดยปลายปี 2564

เส้นทางที่สอง เป็นเส้นทางจากคุนหมิงเชื่อมเข้าฮานอย เป็นเส้นทาง คุนหมิง – หยู่ซี – ด่านเทอไซ่ว เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีสินค้าทำการขนส่งไปเป็นจำนวนมาก จากฮานอยขึ้นไปสามารถเดินทางเข้าไปสู่เส้นทางยูนนานได้

Xinping tunnel of the China-Laos railway in Yuxi City

The Monei River bridge of the China-Laos railway is under construction in Pu'er City

ทางเข้าสู่ Xiaoxingzhai Tunnel ระหว่าง Yuxi และ Tonghai

ทางยกกระดุมระหว่างอุโมงค์สองส่วนระหว่าง Tonghai และ Jianshui

The Beilun II bridge on the border of China and Vietnam. Guangxi has played an increasingly important role under the Belt and Road Initiative

สะพาน Beilun II ที่ชายแดนจีนและเวียดนาม กวางสีมีบทบาทสำคัญมากขึ้นภายใต้โครงการ Belt and Road Initiative นอกจากนี้ยังมีขบวนรถไฟที่แล่นผ่านทางรถไฟท่าเรือ Fangchenggang เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ทางตอนใต้ของจีน เชื่อมโยงสินค้าจากจีนมายังเวียดนาม

the Pingxiang (railway) port in south China's Guangxi Zhuang Autonomous Region

เส้นทางที่สาม เป็นเส้นทางที่มาจากทางฝั่งตะวันตก จะเป็นเส้นทาง **คุนหมิง-หยูซี-ต้าหลี่** จุดนี้มีความสำคัญเพราะว่าหยูซีเป็นชายแดนที่มีศักยภาพเป็นอย่างมาก ระหว่างยูนนานกับเมียนมาเนื่องจากจุดนี้เป็นจุดที่มีการค้าขายมากที่สุด มีสินค้าผ่านแดนมากที่สุดในช่วงมณฑลยูนนานทั้งหมด

Qinzhou port in south China's Guangxi Zhuang Autonomous Region

ส่วนทางรถไฟใน มณฑล Jianshui ทางตอนเหนือของ Lihaozhai

คุนหมิง – หยูซี Yuxi South (Yuxinan) ซึ่งเป็นจุดสิ้นสุดทางใต้ของทางรถไฟ Kunming - Yuxi เป็นสถานีขนส่งสินค้าที่ให้บริการพื้นที่อุตสาหกรรมที่สำคัญ

เส้นทางที่สี่ เป็นเส้นทางที่มาจาก **คุนหมิง-เมืองเต็ง-หยูซี-เหลียงชาน** เพื่อที่จะเข้ามาทางเมืองเต็ง แต่จุดนี้ยังมีทางเชื่อมที่ขาดหายไประหว่างทางอีกเป็นอย่างมาก และยังไม่มีความพยายามที่คิดจะดำเนินการประสานงานสร้างต่อเนื่องอีกด้วย จึงยังจำเป็นต้องรอหากมีความจำเป็นต้องใช้เส้นทางนี้

ส่วนเส้นทางที่ห้า ขึ้นไปทางทิศเหนือ จาก **คุนหมิง-ต้าหลี่-หัวเฉียว** แล้วไปเชื่อมออกทางเมียนมาร์เข้าอินเดีย เส้นทางนี้สามารถใช้เดินทางขึ้นไปถึงธิเบตได้ด้วย ซึ่งเส้นทางนี้จะพ้องเหมือนกับห้า แยกที่ทางมณฑลยูนนานมีความฝันหรือความหวังว่าจะทำให้ประสบความสำเร็จ

โดยแนวคิดของท่านสี จิ้นผิง ประเทศจีนต้องการที่จะเป็น **“หนึ่งศูนย์กลาง หนึ่งรัศมี สองระเบียง สามแนวและ หกภูมิภาค”** กล่าวคือ หนึ่งศูนย์กลาง หนึ่งรัศมี ดังที่ที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกล่าว ส่วนเรื่อง สองระเบียงก็คือ ระเบียงแรกหมายถึง เมียนมาอินเดีย และบังคลาเทศ ที่อยู่ทางด้านเอเชียใต้ ซึ่งก็เป็นฝั่งตะวันตกของยูรนานา แต่ทางเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ก็คือ Corridor ลงมาที่เป็น สอง Corridor ที่จะเกิดขึ้น ส่วน สามแนวทาง ก็คือ หนึ่ง ชายแดน ชายแดนที่สำคัญก็มีประมาณ ๔,๐๖๐ กิโลเมตร ซึ่งก็เชื่อมทั้งเมียนมาเชื่อมทั้งลาว เชื่อมทั้งเวียดนามด้วย โดยเชื่อมชายแดนหนึ่ง สองเชื่อมแม่น้ำล้านช้าง (โขง) และแม่น้ำอีกเส้นหนึ่งคือแม่น้ำจินซา อยู่ซึ่งอยู่ในประเทศจีนเอง หกพื้นที่คือ ทางตะวันตก ตะวันตกเฉียงเหนือ ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันออกเฉียงใต้ รวมเป็นแนวคิดของยูรนานา

นอกจากเรื่องการเดินรถโดยทางบกแล้ว ท่านนิธิวดีอธิบายว่า “หากกล่าวถึงจีน ก็ต้องรวมไปถึงเรื่องรถไฟด้วยเช่นกัน เพราะจีนผลักดันเรื่องรถไฟโดยเฉพาะรถไฟความเร็วสูง จากคุนหมิงไปต้าลี่ ระยะทางประมาณ ๓๐๐ กว่ากิโลเมตรใช้เวลาเดินทางเพียงแค่สองชั่วโมง โดยต้าลี่จะเป็นจุดสำคัญเชื่อมโยงไปถึงเมียนมาร์และเชื่อมโยงไปถึงเอเชียใต้ ซึ่งต้าลี่จะเป็นจุดศูนย์กลางเหมือนกับยูวี ที่เชื่อมโยงมาไทยแล้วสามารถเดินทางไปเวียดนามได้” จุดนี้สามารถทำให้เท่ากับว่ามีรถไฟเริ่มเปิดขึ้นแล้ว และมีมากขึ้นด้วยโดยตอนนี้มีถึง ๕ เส้นทาง ทางบกที่กล่าวไปแล้วจะเป็นเส้นทางรถไฟด้วยเช่นเดียวกัน และปัจจุบันนี้ได้มีการสร้างทางรถไฟระหว่างจีนกับลาวแล้ว หากเส้นทางนี้สำเร็จเรียบร้อยดี จะลือเส้นทาง เช่นเดียวกับ สิงคโปร์ – คุนหมิง แต่เส้นทางนี้จะเป็นเส้นทางคุนหมิงลงเข้ามาและก็เข้ามาถึงชายแดนหนองคาย จะใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔ ชั่วโมง ซึ่งมันสั้นมาก วิ่งด้วยความเร็ว ๒๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง และจะเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพในด้านการเดินทางไปมาหาสู่ในด้านของการขนส่งสินค้า

นอกจากนั้น ในส่วนที่เริ่มมีการเดินรถแล้ว เส้นทางจากคุนหมิงไปเหอโจวก็เชื่อมเวียดนาม ตอนนี้สามารถเดินรถได้เรียบร้อยแล้ว ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔ ชั่วโมงเช่นเดียวกัน ในส่วนทางน้ำ ท่าเรือเชียงแสนของเชียงรายเชื่อมโยงกับท่าเรือของยูนนานอยู่ ปัจจุบันนี้ได้มีการพยายามยกระดับเรื่องสภาพของการขนถ่ายสินค้าบริเวณของท่าเรือกวนเหล่ย์ ซึ่งมีความสำคัญตรงที่ว่าเป็นจุดที่สามารถจะนำสินค้าพวกเนื้อสัตว์ผ่านเพียงแค่ว่าจุดเดียว คือท่าเรือจิ่งหง ท่าเรืออื่นไม่สามารถทำได้ แต่ท่าเรือนี้มีการการันตีอยู่ ดังนั้นตอนนี้จึงมีความคืบหน้าอยู่ว่าทางประเทศจีนได้ยอมรับให้สินค้าประเภทปศุสัตว์จากประเทศไทย สามารถที่จะส่งเข้าไปในมณฑลยูนนานได้ มี

การรับรองมาตรฐานแล้ว และได้มีการ Upgrade ท่าเรือ โดยอนาคตคาดว่าท่าเรือนี้จะสามารถรองรับได้ 150,000 ตันของสินค้าได้ อันเป็นศักยภาพของธุรกิจไทย แต่หากว่าการเดินเรือ จะเป็นไปตามความสูงความต่ำของแม่น้ำด้วย และเงินมี Agenda อื่นด้วยเช่นเดียวกัน เชื่อว่าอาจจะมีการขยายร่องน้ำลึกเพิ่ม ดังนั้น อาจจะมีการกระทบเรื่องชายแดนด้วย ซึ่งทางประเทศไทยก็มีได้นั่งนอนใจ และพยายามค่อยๆ ชะลอการพยายามในการขยายร่องน้ำของประเทศจีน ด้วยประการนี้จึงเป็นภาพรวมของ Connectivity ที่พอจะทำให้ผู้สนใจเห็นศักยภาพว่าตอนนี้ ยูนนานให้ความสำคัญในการลงมาทางเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างมาก

DPU RDI: Policy Brief

จีนตอนใต้ ศูนย์กลางในการเปิดประเทศสู่อาเซียน
ผู้ให้สัมภาษณ์ กงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ท่านนิวัติ มานิตกุล

Author: Dr. Phoommiphat Pongpruttikul

Proof Read by: Dr. Phoommiphat Pongpruttikul and Warawut Ruankham

Pictures Credit: Xinhua Silk road, NEWS.CN 21.6.2021

5 เส้นทาง เชื่อมจีนตอนใต้ เปิดเส้นทางสู่อาเซียน

การเชื่อมจีนตอนใต้ เพื่อเปิดเส้นทางสู่อาเซียน จะมีเรื่องราวของการเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ซึ่งนอกจากเส้นทาง R3A หรือ R3B ที่นักเดินทางหลายท่านคงได้เคยมีโอกาสขึ้นรถผ่านจากเชียงของ ขึ้นห้วยทรายเข้าไปถึง สิบสองปันนา ทางมณฑลยูนนานแล้ว ยังมีเส้นทางอื่น ๆ รวมประมาณ 5 เส้นทาง ดังนั้นบทความนี้จึงขอรวบรวมเส้นทางทั้ง 5 เส้นทางที่ควรทราบ เอาไว้

เส้นทางแรก คุณหมิง-ยู่วี-บ่อหาน-ไทย ซึ่งเส้นทางนี้ก็คือเส้นทาง R3A สามารถที่จะเดินทางโดยรถได้ตลอดเส้นทาง ซึ่งกำลังจะมีการปรับปรุงเรื่องระบบระเบียบ การข้ามแดน เพื่อที่จะได้สามารถอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ให้มีความรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะหลังช่วงโควิด-19 ซึ่งหลังการเปิดใช้งานทางรถไฟจีน-ลาว ปลายปี 2564 ที่ผ่านมา เส้นทางนี้จึงเป็นเส้นทางที่ใช้งานควบคู่ไปกับทางรถไฟมากยิ่งขึ้น

เส้นทางที่สอง เป็นเส้นทางจากคุนหมิงเชื่อมเข้าฮานอ่ย เป็นเส้นทาง คุนหมิง – หยู่ซี – ด่านเหอโข่ว เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีสินค้าทำการขนส่งไปเป็นจำนวนมาก จากฮานอ่ยขึ้นไป สามารถเดินทางเข้าไปสู่เส้นทางยูนนานได้ สะพานที่ชายแดนจีนและเวียดนาม กวางสีมีบทบาทสำคัญมากขึ้นภายใต้โครงการ Belt and Road Initiative นอกจากนี้ยังมีขบวนรถไฟที่แล่นผ่านทางรถไฟ จากเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ทางตอนใต้ของจีน เชื่อมโยงสินค้าจากจีนมายังเวียดนาม

เส้นทางที่สาม เป็นเส้นทางที่มาจากทางฝั่งตะวันตก จะเป็นเส้นทางคุนหมิง-หยู่ซี-ต้าหลี่ จุดนี้มีความสำคัญ เพราะหยู่ซีเป็นชายแดนที่มี ศักยภาพเป็นอย่างมาก ระหว่างยูนนานกับเมียนมาเนื่องจากจุดนี้เป็นจุดที่มีการค้าขายมากที่สุด มีสินค้าผ่านแดนมากที่สุด ในระหว่างมณฑลยูนนานทั้งหมด

เส้นทางที่สี่ เป็นเส้นทางที่มาจากคุนหมิง-เมืองเต็ง-หยู่ซี-เหลียงซาน เพื่อที่จะเข้ามาทางเมืองเต็ง แต่จุดนี้ยังมีทางเชื่อมที่ขาดหายไประหว่าง ทางอีกเป็นอย่างมาก เส้นทางยังไม่สมบูรณ์ ยังต้องมีการพัฒนาสร้างเสริม บางช่วงไปอีก

เส้นทางที่ห้า ขึ้นไปทางทิศเหนือ จากคุนหมิง-ต้าหลี่-หัวเฉียว แล้วไปเชื่อมออกทางเมียนมาเข้าอินเดีย เส้นทางนี้สามารถใช้เดินทางขึ้นไปถึง ธิเบตได้ด้วย ซึ่งเส้นทางนี้จะเหมือนกับห้าแยกในมณฑลยูนนานเส้นทางนี้ยังไม่แล้วเสร็จ แต่เป็นเส้นทางสำคัญในอนาคตอีกเช่นเดียวกัน

จากวิสัยทัศน์ของท่านสี จิ้นผิง ที่ประเทศจีน ต้องการที่จะเป็น “หนึ่งศูนย์กลาง หนึ่งรัศมี สองระเบียง สามแนว และ หกภูมิภาค” ซึ่ง สองระเบียงก็คือ ระเบียงแรกหมายถึง เมียนมา อินเดีย และบังคลาเทศ ที่อยู่ทางด้านเอเชียใต้ ซึ่งก็คือเป็นฝั่งตะวันตกของยูนนาน และอีกระเบียงคือ ทางเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ หรือ เอเชีย

ที่เชื่อมทั้งเมียนมา ลาว ไทย และเวียดนาม โดยมีแม่น้ำล้านช้าง (โขง) เป็นแม่น้ำเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ภาพรวมของการเชื่อมต่อหรือ Connectivity ของจีนทำให้อาเซียนต้องติดตามและวางแผนเชื่อมต่อเพื่อสร้างโอกาสทางการค้า การลงทุนระหว่างกันต่อไป

ผู้แต่ง ดร. ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตติกุล
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวิทยาลัยบริหารธุรกิจ
นวัตกรรมและการบัญชี

Author: Dr. Phoommiphat Pongpruttikul
Pictures Credit: Xinhua Silk Road,
NEWS.CN

เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS

ตอนเส้นทางในกัมพูชา

เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS (ตอนเส้นทางในกัมพูชา)

เมื่อหลายปีก่อนได้มีโอกาสได้พูดคุยกับ ท่านจิวราวุฒิ สุวรรณอาจ ณ เวลานั้นท่านดำรงตำแหน่งทูตพาณิชย์ไทยประจำกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา จึงนำข้อมูลดังกล่าวมาอัปเดตและกล่าวถึงความสำคัญของเส้นทางตามนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง ในช่วงประเทศกัมพูชา ท่านได้กล่าวว่า “มีนักธุรกิจจากประเทศไทย ทั้งจากจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา เดินทางไปพบผมที่กรุงพนมเปญ เพื่อที่จะสำรวจเส้นทาง การค้าและการลงทุน ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักธุรกิจจากภาคเหนือตอนบนที่ยังไม่ค่อยไปลงทุนในกัมพูชาแต่ก็ถือว่าเป็นสัญญาณที่ดี แม้ว่าในขณะนี้ยังไม่ได้ตัดสินใจลงทุน จากปีที่ผ่านมาได้มาพบว่ามีเปลี่ยนแปลงในกัมพูชาที่อาจส่งผลในด้านบวกกับการค้าการลงทุนกับไทยเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในช่วงที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆที่ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการลงทุน และผู้ประกอบการต้องทำการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ประการที่หนึ่ง รัฐบาลจีนได้มุ่งมั่นพัฒนาความเชื่อมโยงเส้นทางตามนโยบาย BRI โดยได้ร่วมสร้างเส้นทางด่วนพนมเปญ-สีหนุวิลล์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่ทำเรือสำเภาขนาดใหญ่ของกัมพูชา หากแล้วเสร็จสามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนจากจีนมายัง GMS ได้อย่างมหาศาล โดยบริษัท China Road and Bridge Corporation (CRBC) ได้ลงทุนมูลค่าโครงการกว่า 6 หมื่นล้านบาทก่อสร้างเส้นทางด่วนเชื่อมต่อกัมพูชา-สีหนุ ความยาว 187 กม. สามารถลดระยะเวลาเดินทางจาก 5 ชั่วโมง เหลือ 2 ชั่วโมง เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร

โครงการนี้มีลักษณะพัฒนาพิเศษผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการก่อสร้างทางจากจีน-กัมพูชาอย่างมืออาชีพ หรือหลักการก่อสร้าง บริหาร และถ่ายโอน (BOT) ที่เน้นการพัฒนาถ่ายทอด

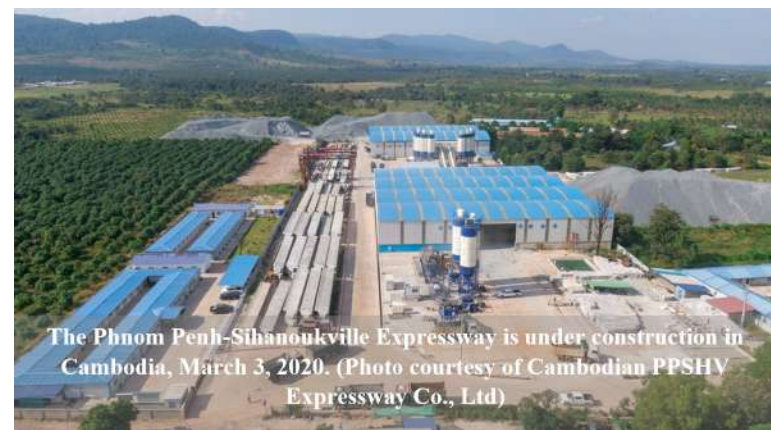
เทคโนโลยีร่วมกัน อีกทั้งการก่อสร้างทางด่วนเส้นดังกล่าว ยังสร้างรายได้ให้แก่คนงานกัมพูชาและจีนในโครงการกว่า 3,000 ตำแหน่ง กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้ในระยะหนึ่ง

ประการที่สอง ในฝั่งของรัฐบาลไทยและรัฐบาล กัมพูชาเองก็ได้พยายามปรับปรุงเส้นทางรถไฟให้เชื่อมโยงกันที่สระแก้ว ปอยเปต และจากปอยเปตเข้าพระตะบอง ไปโพลี และเข้ากรุงพนมเปญ คาดว่าจะสามารถเปิดเส้นเดินรถได้ในเร็วๆ นี้ และมีการเตรียมที่จะเชิญ ผู้นำของทั้งสองประเทศร่วมในพิธีเปิดเส้นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง และหลังจากทางรถไฟเชื่อมโยงกันแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้การค้าระหว่างไทยกับกัมพูชา ขยายตัวขึ้น รวมทั้งด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก็จะขยายตัวตามไปด้วย

ในระยะที่ผ่านมา ประเทศไทยและประเทศ กัมพูชา ร่วมกันเปิดด่านยกระดับจากจุดผ่อนปรนเป็น จุดผ่านแดนถาวรเพิ่มอีก 1 ด่าน ของพระตะบองและ สระแก้ว หรือที่รู้จักกันในชื่อด่าน “เขาดิน-พนมไต่” ที่ได้ ทำพิธีเปิดจุดผ่านแดนถาวร ช่วยอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน และยังรองรับการเชื่อมโยง Logistics และ รถไฟ ที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านการขนถ่ายสินค้าใน อนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังโควิด-19

ประการที่สาม ในรอบหลายปีที่ผ่านมา มีข่าวดี จากรัฐบาลจีน-กัมพูชา-ไทย คือ การบรรลุข้อตกลงการค้าเสรีและการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ซึ่งกัมพูชาเป็น ประเทศสุดท้ายในกลุ่มประเทศ CLMV ที่เพิ่งจะบรรลุ ข้อตกลงนี้ การที่บรรลุข้อตกลงนี้จะช่วยเรื่องการลงทุน ของนักลงทุนไทยที่ไปลงทุนที่กัมพูชา โดยอาจจะเป็น นิติบุคคลไทยหรือบุคคลธรรมดาของไทย ไปลงทุนใน ประเทศกัมพูชาแล้วเสียภาษี แล้วถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย เสีย ภาษีกำไรที่แน่นอนแล้วโอนเงินกลับมาที่ประเทศไทย โดยไม่ ต้องไปเสียภาษีซ้ำซ้อน ที่ผ่านมามีบางบริษัทก็ต้องเสียภาษี ทั้งสองทาง อันนี้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนไปในที่เกิดขึ้นเพื่อดึงดูด การลงทุนในกัมพูชา

ในด้านอื่นๆที่ถือว่าเป็นโอกาสที่กัมพูชา ห้างสรรพสินค้าจากหลายประเทศเริ่มเข้าไปลงทุนและเปิดกิจการเช่น MAKRO AEON BIG-C สิ่งเหล่านี้เป็นโอกาส สำหรับนักลงทุนไทย นักธุรกิจไทยที่แสวงหาการลงทุน หรือช่องทางการค้าที่เพิ่มขึ้น กัมพูชาเป็นประเทศที่เปิดกว้างสำหรับเรื่องการค้าการลงทุน เรื่อง Connection เป็นเรื่องที่สำคัญ ถ้าดูตามกฎหมายพื้นฐานสำหรับการ เปิดเรื่องการค้าการลงทุน ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศ ที่เปิดกว้างมาก มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน มีการดึงดูด นักลงทุนจากต่างชาติ

อีกทั้งรสนิยมการบริโภคสินค้าของคนกัมพูชา ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมาก เนื่องจากคนกัมพูชาได้รับอิทธิพลกระแสการบริโภคจากไทยพอสมควร หากเมื่อนำสินค้าไทยวางไว้ใกล้กับสินค้าประเทศเพื่อน ถึงแม้จะมีราคาสูงกว่า แต่ก็ยังได้รับความนิยมจากลูกค้ากัมพูชา อีกทั้งคนกัมพูชานิยมเข้ามารักษาพยาบาลที่ประเทศไทย ตามแนวชายแดน รวมทั้งโรงพยาบาลเอกชนราคาสูงในกรุงเทพฯ ซึ่งระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ กับพนมเปญ ใช้เวลาบินแค่ ๕๐ นาที ดังนั้นการเป็นกัลยาณมิตรที่ดีระหว่างไทย-จีน-กัมพูชา จะนำมาซึ่งการเชื่อมโยงการค้า การลงทุนได้อย่างไม่ยาก....

จีนเองเข้าไปลงทุนที่ประเทศกัมพูชาค่อนข้างมากและเป็นสิ่งที่ทางประเทศกัมพูชาภูมิใจ นักธุรกิจทางเหนือได้ดูความเป็นไปในด้านของ BRI: Belt and Road Initiative มันจะเคลื่อนตัวลงมา แล้วมีโอกาสที่จะลงไปถึงกัมพูชา เพราะว่าขณะนี้ จังหวัดทางตอนใต้ของกัมพูชา เช่น สีหนุวิลล์ เมื่อก่อนชื่อว่า กัมปงโสม ปัจจุบันนี้เป็น China Town ข้อมูลอุตสาหกรรมในสีหนุวิลล์ มักพบการ

ลงทุนโดยนักธุรกิจจีน และมีเมืองที่เป็นเมืองท่องเที่ยว แถบเกาะกง จีนก็ได้สัมปทานไปกว่าแสนไร่ ซึ่งตรงนั้น จีนยึดถือพื้นที่อยู่ติดชายทะเล และเป็นพื้นที่สำคัญของการลงทุนของกัมพูชา สิ่งที่น่าจับตามองก็คือ โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้น ยังมีความต้องการวัตถุดิบที่มาจากจีน และที่มาจากประเทศใกล้เคียง อย่างสปป.ลาว เวียดนาม รวมถึงประเทศไทย

สรุปประเด็นที่น่าจับตามองคือจีนกำลังหาทาง ป้อนวัตถุดิบให้กับห่วงโซ่อุปทานของประเทศจีนจึงออกไปลงทุนในแถบนี้ เส้นทางจากจีนตะวันออกกับจีนตอนใต้สู่ทางออกทางทะเลอูซาคเนย์ นำมาซึ่งประเด็นที่น่าสนใจคือ ประเทศในแถบเส้นทาง OBOR จะสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้อย่างไร โดยเฉพาะประเทศไทยที่เป็นต้นทางการบริหารจัดการ Logistics อันดับหนึ่งของสินค้าจีน และหากผ่านพ้นโควิด-19 จะมีการบริหารจัดการโลจิสติกส์ร่วมกันอย่างไรเพื่อรองรับ “เส้นทางการค้า” หรือ “เส้นทางธุรกิจ” ทองคำนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด...

Stueng Trang-Kroch Chhmar Cambodia-China Friendship Bridge

**THE 8th CAMBODIA-CHINA FRIENDSHIP BRIDGE GIVES RESIDENTS
IN CAMBODIA HOPE TO ACCELERATE TOURISM AND TRANSPORTATION**

Highlighted:

- The 8th Cambodia-China Friendship Bridge connects the provinces of Kampong Cham, and Tboung Khmum (southeastern Cambodia) is 100 percent built and ready to be operational.
- Officially named “Stueng Trang-Kroch Chhmar Cambodia-China Friendship Bridge”, will facilitate travel and cargo transfer between two Cambodian provinces.
- This bridge help families to save up to around 200,000 riels (50 U.S. dollars) per month for ferry crossings and reduce the travel time by 1-1.5 hours spent on crossing the river.

China has built eight river bridges in Cambodia, and these bridges not only link different parts of Cambodia, but also closely connect the hearts of the peoples of China and Cambodia.

Good transportation infrastructure is essential for socio-economic progress since it reduces traffic congestion and boosts trade and tourism. Shanghai Construction Group built the 1,131-meter-long, 13.5-meter-wide bridge with a concessionary loan from the Chinese government. The “Stueng Trang-Kroch Chhmar Cambodia-China Friendship Bridge” is its official name. This bridge connects the two provinces of Kampong Cham and Tboung Khmum in

southeastern Cambodia across the Mekong River and is projected to provide wealth and ease of doing business to inhabitants in both provinces.

As reported in Xinhua, locals believe that “the bridge not only joins the provinces of Kampong Cham and Tboung Khmum, but it also connects Cambodians’ emotions and indicates how they valued China’s cooperation.” If the bridge was opened, families might save up to 200,000 riels (50 dollars) each month on ferry crossings, and travel time would be reduced by 1-1.5 hours. In the view of locals, crossing the river will be shorter than 5 minutes, which improves local transportation conditions and increases efficiency.

While the business community believes the bridge will aid the enterprise in recovering from the short-term setback produced by Covid-19. Moreover, passengers and goods transits are likely to be increasingly frequent, enabling new enterprises in the two

provinces and nearby. Similarly, the inauguration of the new bridge would enhance travel potential in the country by connecting more domestic tourism routes.

From the viewpoint of the Cambodian government, Prime Minister Samdech Techo Hun Sen remarked during the bridge’s opening ceremony that Cambodia would continue to invest in transportation infrastructure because it can support socio-economic growth and enhance business and tourism. Also, China is a significant contributor to the country’s road and bridge development, claiming that China has built more than 3,000 kilometers of national highways in Cambodia, and this bridge is one of the results of Cambodia’s and China’s collaboration in the Belt and Road Initiative”, he remarked. Also, he highlighted that “People will profit immensely since they will no longer have to pay to cross the river on a ferry. It allows them to save both time and money.”

Cambodian Prime Minister Samdech Techo Hun Sen cuts the ribbon to inaugurate the eighth Cambodia-China Friendship Bridge in Stueng Trang district of Cambodia, Nov. 23, 2021.

(Photo by Ly Lay/Xinhua)

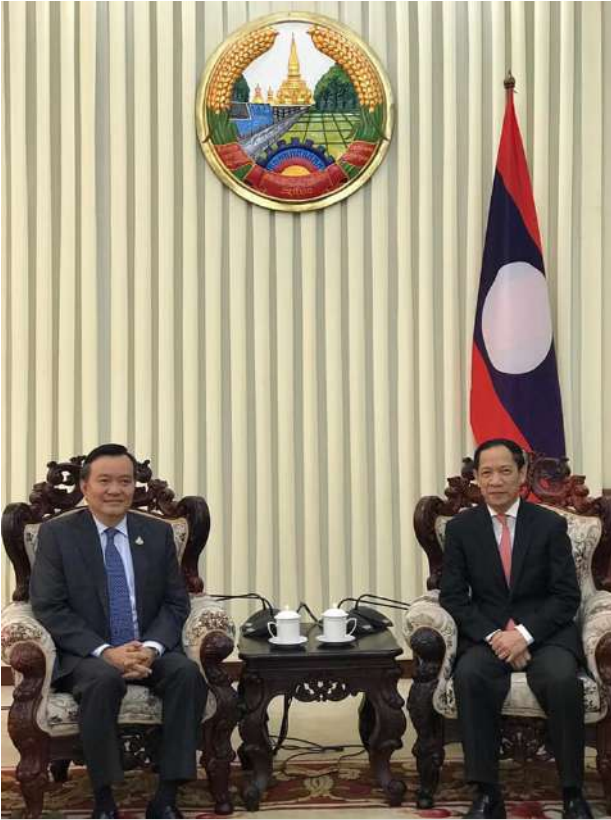
A bridge not only serves to cut transportation expenses but also promotes the well-being of the surrounding population. Cambodia claimed that China is now playing a pivotal role in constructing a vision of the future, like its Belt and Road Initiative (BRI) is bringing GMS nations' infrastructural development together, which could stimulate investment and employment in the regions. After the fundamental infrastructure in GMS has been established, under the collaboration between GMS and China, we anticipate seeing inclusive economic growth, progress, equality, and hope for developing nations to catch up with their neighbouring countries.

เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS (ตอนเส้นทางในสปป. ลาว)

บทความนี้เป็นบทความเล่าเรื่องเส้นทางการค้าในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ซึ่งในงานนี้จะกล่าวถึงสปป. ลาว โดยข้อมูลได้รับเกียรติจากการสัมภาษณ์จากท่านเกียรติคุณ ชาติประเสริฐ เอกอัครราชทูตไทย ณ นครหลวงเวียงจันทน์ จากงานสัมมนาโลจิสติกส์ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการค้าชายแดนใน GMS จึงได้นำเอาเรื่องราวมาแบ่งปัน ซึ่งในขณะนั้นท่านเอกอัครราชทูตเพิ่งย้ายไปประจำที่สปป. ลาวได้ ๒ เดือน ท่านกล่าวว่า ท่านกงสุลใหญ่ประเทศไทยประจำสปป. ลาว เพิ่งไปย้ายไปประจำที่คุ้มหมิงใต้ ๒ อาทิตย์ ด้วยที่ท่านเพิ่งมาประจำที่กรุงเวียงจันทน์ใหม่ อาจจะมีข้อมูลเชิงลึกหรือความรู้ในเรื่องนี้ได้ยังไม่มากนัก ผู้เขียนเชื่อว่าสิ่งที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกันจะเป็นประโยชน์ไม่มากนัก

สปป. ลาว เป็นประเทศที่เล็ก ประชากรน้อย มีลักษณะเป็น Land Lock ไม่มีทางออกทางทะเล ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของสปป. ลาว แต่รัฐบาลก็ได้พยายามปรับยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ GMS โดยที่สปป. ลาวมีการเชื่อมโยง (Connectivity) ในด้านการขนส่งโลจิสติกส์กับกลุ่มประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) อันประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ โดยสปป. ลาวได้นำประโยชน์จากจุดภูมิศาสตร์ GMS มาเป็นจุดเปลี่ยนทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ โดยเปลี่ยนจาก Land Lock มาเป็น Land Link เชื่อมโยงจีนตอนใต้-เวียดนาม-ไทย-พม่า ไปถึงสิงคโปร์

นายเกียรติคุณ ขาติประเสริฐ เอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์,
Cr. Royal Thai Embassy, Vientiane

ท่านเกียรติคุณได้กล่าวว่ารัฐบาลลาวได้เปลี่ยนยุทธศาสตร์จากการเป็นแบดเตอร์เอเชียเน้นการผลิตกระแสไฟฟ้ามาเป็นยุทธศาสตร์ Land Link เน้นสร้างความเชื่อมโยงระบบขนส่งโลจิสติกส์ แต่ด้วยข้อจำกัดการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงข่ายการคมนาคม ที่จะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศค่อนข้างมาก เช่น ความช่วยเหลือทางการเงินจาก ADB และ World Bank ปัจจุบันสภาพปัญหาที่น่าเป็นห่วงคืออัตราการกู้เงินและหนี้สาธารณะของสปป.ลาว ค่อนข้างสูง เป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาโลจิสติกส์

ท่านเกียรติคุณได้เล่าให้ฟังถึงโครงการพัฒนาที่สำคัญในสปป.ลาว หลายโครงการที่สำคัญและจะเป็นจุดเปลี่ยนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของสปป.ลาว เช่น โครงการที่ 1 โครงการรถไฟคุนหมิง-เวียงจันทน์ ซึ่งได้ดำเนินการแล้วและมีการตั้งเป้าไว้ให้เสร็จภายในอีกประมาณ 3 ปี โครงการรถไฟจีน-ลาว มีความยาวกว่า 414 กม. มีสะพานยาว 62 กม. เชื่อมประตูชายแดนโมหัน-บ่อเต็น

ทางตอนเหนือของลาวและเมืองหลวงเวียงจันทน์

โครงการที่ 2 คือ ทางด่วนนครหลวงเวียงจันทน์-วังเวียง (Vientiane – Vangvieng Expressway) ซึ่งทุกวันนี้การเดินทางจากเวียงจันทน์ไปวังเวียงซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของสปป.ลาว ระยะทางรวมประมาณ 100 กิโลเมตรกว่า ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3-4 ชั่วโมง อุปสรรคที่สำคัญคือถนนแคบ เส้นทางขึ้นเขา หากโครงการทางด่วนเสร็จสามารถ่นระยะเวลาเดินทางเหลือประมาณชั่วโมงกว่า ก็จะเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของลาวได้มากขึ้น จากนั้นจะมีการขยายต่อโครงการไปจนถึงหลวงพระบาง อุดมไชย และจะขยับขึ้นไปทางเหนือเรื่อยๆ

ส่วนลำดับต่อไป เป็นโครงการที่น่าสนใจเช่นเดียวกัน ท่านได้กล่าวว่า “โครงการที่ 3 ทางด่วนเวียงจันทน์-ปากเซ (Vientiane-Pakse Expressway) โดยทางด่วนเวียงจันทน์-ปากเซ มีความยาวประมาณ 578.6 กม. มีมูลค่าการก่อสร้างประมาณ 5.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรัฐบาลลาวกำลังพิจารณาอนุมัติเส้นทางดังกล่าว โดยเส้นทางนี้สามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางน่าน-หลวงพระบางได้” นอกจากนี้ก็มีพยายามพัฒนาด้านการบิน มีโครงการพัฒนาสนามบินที่วัดไผ่ ได้ขยายและปรับปรุงไปถึง 90 % แล้ว มีสายการบินตรงจากหลาย ๆ ประเทศ เข้ามามากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีน เกาหลี และไทย มีเที่ยวบินตรงวันละ 6-7 เที่ยวบิน ซึ่งโครงการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อขยายเส้นทางท่องเที่ยวให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเกาหลีที่นิยมมาเที่ยวสปป.ลาวมากขึ้น ปักเซจึงถือว่าเป็นจุดขายของลาว และสามารถสร้างรายได้การท่องเที่ยวให้สปป.ลาว เป็นจำนวนมาก

การพัฒนาความเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และคมนาคมจะทำให้สปป.ลาวได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการท่องเที่ยว โจทย์ที่ท้าทายสำหรับรัฐบาลลาวคือ “จะอย่างไรให้ไม่เป็นแค่ทางผ่าน” ประเด็นนี้ได้ถูกพูดถึงกันมากขึ้นในวงการวิชาการลาว ดังนั้น สปป. ลาว คงต้องพัฒนาทางผ่านของตัวเองให้มีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้คนหยุดพักบ้าง ไม่เพียงแต่เน้นการสร้างศูนย์กระจายสินค้า เช่นเดียวกับสถานการณ์ทางเหนือของสปป.ลาว เช่นที่เมืองหลวงน้ำทา ที่บริษัทขนาดใหญ่จากประเทศเพื่อนบ้านมีความต้องการจะสร้างท่าเรือบก (Dry Port) รัฐบาลก็พยายามพัฒนาเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุนมากขึ้น เพราะฉะนั้นควรมีการสร้าง ความเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ให้เอื้อต่อการลงทุนของธุรกิจ เมื่อมีความเชื่อมโยงเกิดขึ้นจะทำให้เกิดธุรกิจ การ

ใช้ประโยชน์จากสาธาณูปโภคขั้นพื้นฐาน นักท่องเที่ยวเองก็สามารถแวะพักและใช้บริการ ไม่เช่นนั้นจะเป็นเพียงทางผ่านเท่านั้น ความเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์จึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของ สปป. ลาว

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ ท่านเกียรติคุณกล่าวว่า “เรื่องการลงทุนในลาว การทำธุรกิจในลาว ทุกท่านทราบว่าอุปสรรคหลาย ๆ อย่าง แต่ที่รัฐบาลลาวได้เล็งเห็นถึงปัญหาอุปสรรค และโอกาสที่จะเกิดขึ้น จึงได้เร่งพัฒนาแก้ไขปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกการลงทุนให้กับต่างชาติ ในอนาคตอันใกล้นี้เราจะเห็นสิ่งต่างๆ ในสปป.ลาวที่กำลังจะเปลี่ยนไป นายกฯ ทองลูน ได้มีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาลาวและส่งเสริมการค้าการลงทุนใช้เชื่อมโยงกับ GMS ต่อไป...”

DPU RDI: Policy Brief
เรื่องเล่าบนเส้นทาง GMS (ตอนเส้นทางในสปป. ลาว)

ผู้แต่ง ดร. ภูมิพัฒน์ พงศ์พฤตกุล

เรียบเรียงโดย อ.วราวุฒิ เรือนคำ

Pictures Credit: Xinhua Silk road, NEWS.CN

21.7.2021

วิเคราะห์ สถานการณ์ โลจิสติกส์ทางน้ำ ของจีน ในช่วง Covid-19

ระบบการขนส่งทางน้ำของประเทศไทยเกิดขึ้นแต่โบราณกาล ทั้งขนส่งภายในประเทศและมีการติดต่อค้าขายยังต่างประเทศดังปรากฏในพงศาวดารไทย (อมรา ศรีสุชาติ, 2562) โดยที่ประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกับประเทศไทยและอุษาคเนย์ตลอดมา ในประเทศจีน ระบบการขนส่งทางน้ำถือว่าระบบการขนส่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงในการขนส่งสินค้าจากแหล่งผลิตในมณฑลต่างๆ ไปถึงยังผู้บริโภคต่างมณฑลได้อย่างทั่วถึง แม้ว่าในปัจจุบันจะมีรถไฟหรือมีเส้นทางทางบกที่สามารถเดินทางเข้าไปยังจุดต่างๆ ได้ แต่ก็ไม่สามารถบรรทุกสินค้าในปริมาณที่มากเช่นเดียวกับการขนส่งทางน้ำ ดังนั้นการขนส่งทางน้ำ จึงยังเป็นเส้นทางที่นิยมในการขนส่งจวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ระบบการขนส่งทางน้ำของประเทศไทยถือว่ามีประสิทธิภาพและความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก สามารถสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับประชาชนชาวจีนอย่างมหาศาล การสมาพันธ์โลจิสติกส์และการจัดซื้อแห่งประเทศไทยมีรายงานว่า ภาคธุรกิจโดยเฉพาะในส่วนของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ของประเทศไทยยังคงรักษาทิศทางการฟื้นตัว และมีผลประกอบการในทิศทางที่ดีขึ้นในช่วงปี 2021 เมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดโรคระบาดใหญ่ในปี 2019 ยิ่งเป็นการตอกย้ำถึงการขยายตัวของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ของประเทศไทย ระบบโลจิสติกส์ทางน้ำของจีนเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่สามารถลำเลียงสินค้าไปยังส่วนต่างๆ ได้ทั่วโลก ในส่วนของระบบโลจิสติกส์ ในประเทศจีนได้รับความเอาใจใส่จากรัฐบาล จึงมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน นอกจากนี้เงินได้กลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ต่าง ประเทศได้เข้ามาลงทุนเพื่อผลิต

สินค้าและบริการด้วยปัจจัยหลายด้าน เช่น ราคาต้นทุนของวัตถุดิบต่ำ ค่าแรง งานต่ำ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆที่อยู่ในเขตเดียวกันได้ ทำให้ประเทศจีนอยู่ในสถานะที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในด้านการลงทุน

ช่วงโควิด-19 เมื่อสองปีที่ผ่านมา (2562) สร้างผลกระทบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมมากมายในแต่ละประเทศ และกระจายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเชื่อกันว่ามีจุดกำเนิดมาจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน เศรษฐกิจโดยรวมของแต่ละประเทศได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก (Xu, Li, Chu, & Dinca, 2021) รวมทั้งประเทศจีน ในช่วงระยะปีแรก เศรษฐกิจได้รับผลกระทบในทางลบอย่าง

เห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม ในปีถัดมาสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศจีน ซึ่งถือเป็นประเทศแรกของโลก เริ่มดีขึ้นอย่างรวดเร็ว และประเทศจีนเองได้มีการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้ระบบเศรษฐกิจในประเทศดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (Wang & Zhang, 2021) ผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมในเดือน มี.ค. เพิ่มขึ้น 14.1% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (2563) ขณะที่ภาคการค้าปลีกสูงขึ้น 34.2% (BBC Thai, 2564) ในขณะที่รายงานมูลค่าโลจิสติกส์ทางสังคมของจีนช่วงสี่เดือนแรกของปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 97.4 ล้านล้านหยวน คิดเป็นประมาณ 477.97 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (2563) (Xinhua, 2021)

Leading Index

Chinese stocks show rising risks for global equities

รูปที่ 1: ดัชนีหุ้นของประเทศจีนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี
ที่มา: Bloomberg

ผลกระทบทางเศรษฐกิจช่วงภาวะโควิด-19

รูปที่ 1 แสดงให้เห็นถึงตลาดหุ้นของจีนที่สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้นในตลาดหุ้นโลก แสดงให้เห็นโอกาสที่เพิ่มขึ้นของเศรษฐกิจจีน เนื่องจากความสามารถของประเทศจีนในการก้าวข้ามหรือหลุดพ้นจากสถานการณ์โควิด-19 ได้ก่อนประเทศอื่น จาก

ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาโควิด-19 ในช่วงที่ผ่านมาทำให้เห็นว่าจีนมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีศักยภาพ ในการที่จะแก้ไขปัญหา ผลักดันประเทศ และแก้ไขเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างรวดเร็ว ในด้านศูนย์กลางท่าเรือขนส่ง (Logistics Hub Ports) ประเทศจีนมี 10 ท่าเรือนานาชาติใหญ่ที่สำคัญดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1: ท่าเรือที่สำคัญในประเทศจีน

ท่าเรือ	ลักษณะที่สำคัญ
1. ท่าเรือเซี่ยงไฮ้ (PORT OF SHANGHAI)	40 ล้าน TEUs ซึ่งดำเนินการในปี พ. ศ. 2560
2. ท่าเรือเซินเจิ้น (PORT OF SHENZHEN)	เกตเวย์ไปยัง Pearl River Delta และฮ่องกงพอร์ตมีการจัดการ 23.98 ล้าน TEUs
3. ท่าเรือ Ningbo-Zhoushan (PORT OF Ningbo-Zhoushan)	40 ล้าน TEU ส่วนใหญ่ขนส่งน้ำมันดิบขนาดใหญ่และกองเรือบรรทุกทุกระหว่าง นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของพื้นที่จัดเก็บสารเคมีเหลวภายในประเทศ
4. ท่าเรือฮ่องกง (PORT OF HONG KONG)	ฮ่องกงตกอยู่ในภาวะถดถอยนับตั้งแต่ถูกล้มครองบัลลังก์ในปี พ. ศ. 2547
5. ท่าเรือกวางโจว (PORT OF GUANGZHON)	จัดการส่วนใหญ่ผลผลิตอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร ในปี 2016 มีการจัดการ 17.59 ล้าน TEUs
6. ท่าเรือชิงเต่า (PORT OF QINGDAO)	ในปี 2016 มีการจัดการ 17.44 ล้าน TEUs
7. พอร์ตของเทียนจิน (PORT OF TIANJIN)	เป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือของจีนซึ่งให้บริการ 11 จังหวัดในภาคเหนือและประเทศมองโกเลีย เดิมชื่อ Port of Tangu และเป็นประตูสู่ทะเลหลักของกรุงปักกิ่ง
8. ท่าเรือต้าเหลียน (PORT OF DALIAN)	เป็นศูนย์กลางการถ่ายโอนสินค้าที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศจีนแผ่นดินใหญ่
9. ท่าเรือเซี่ยเหมิน (PORT OF XIAMEN)	ท่าเรือเซี่ยเหมินตั้งอยู่ที่ปากแม่น้ำเย่หนานในจังหวัดฝูเจี้ยน เป็นท่าเทียบเรือแผ่นดินใหญ่ที่ใกล้เคียงที่สุดของประเทศไต้หวันซึ่งเป็นท่าเรือแผ่นดินใหญ่แห่งแรกที่เริ่มจัดส่งสินค้าโดยตรงไปยังท่าเรือ Kaohsiung ของไต้หวัน
10. ท่าเรือของ Yingkou (PORT OF YINGKOU)	ท่าเทียบเรือตะวันออกเฉียงเหนือของจีนนี้มีจำนวน 5.92 ล้าน TEU ในปี 2016 เป็นสถานที่นำเข้าที่สำคัญสำหรับบางพื้นที่ของประเทศมองโกเลียสินค้าประเภทหลักๆ ได้แก่ ธัญพืช น้ำตาลแร่ธาตุถ่านหินเหล็กและธัญญาหาร

ที่มา: (Good Freight Thailand, 2019)

ตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาท่าเรือของจีน ขนาดและความสามารถในการรองรับของแต่ละท่าเรือมีปริมาณที่มากและมีประสิทธิภาพ การเดินเรือขนาดใหญ่สามารถทำได้โดยง่าย สินค้าที่สามารถส่งได้มีความหลากหลายและบางท่าเรือมีการจำกัดสินค้าเฉพาะเป็นบางประเภทเท่านั้น เช่น ท่าเรือนิมโปเน้นสินค้าที่เป็นแร่ธาตุ น้ำมัน และสารเคมี เป็นต้น

ความท้าทายในการขนส่งทางน้ำของจีนช่วงโควิด-19

ตลอดช่วงโควิด -19 ที่ผ่านมา การขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางน้ำยังไม่สามารถเดินทางได้อย่างเป็นปกติทำให้ Containers ที่อยู่ในแต่ละประเทศเกิดการตักค้างและไม่สามารถส่งสินค้าไปยังประเทศต่างๆ ได้ ขึ้นอยู่กับนโยบายในแต่ละประเทศว่าจะสามารถอนุญาตให้เรือขนส่งสินค้าสามารถผ่านด่านกักกันสินค้าเข้าประเทศได้หรือไม่ เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง และต้องเร่งดำเนินการแก้ไขโดยด่วนเพื่อให้การ

ขนส่งเกิดการเคลื่อนไหวเป็นปกติดังเดิม จะสังเกตเห็นว่าประเทศจีนเองเป็นผู้นำเทคโนโลยี และเป็นผู้นำในการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะช่วงโควิด-19 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรักษา ทั้งนี้ขยายรวมไปจนถึงการขนส่งในภาพรวม ประเทศจีนมียอดขนส่ง (Logistics) ที่เพิ่มมากขึ้น ดังในรายงาน (Xinhua, 2021) ได้กล่าวไว้ว่าอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์จีนช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2020 และ 2021 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.2 โดยขนาดและอัตราการเติบโตปรับตัวกลับสู่ระดับก่อนเกิดโรคระบาด จากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา พบว่ามูลค่าธุรกิจ e-Commerce เติบโต 8-10% ต่อปี ขณะที่ธุรกิจรับส่งพัสดุภัณฑ์ที่เป็นธุรกิจเกี่ยวเนื่องขยายตัวประมาณ 11% ต่อปี และในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาธุรกิจขนส่งอาหารเติบโตสูงเฉลี่ย 10% ต่อปี เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ต้องการความสะดวกและประหยัดเวลามากขึ้นทำให้แนวโน้มธุรกิจขนส่งมีการเจริญเติบโตมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการขนส่งทางน้ำช่วงโควิด-19

ปัญหาและอุปสรรคในการขนส่งทางน้ำโดยทั่วไปมีหลายประการ ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และเกิดขึ้น

โล่เดียวกันทั่วโลก รวมถึงประเทศจีนที่ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน (Twin, Conde, Rojas, & Luo, 2020) ดังจะหยิบยกมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้ที่สนใจทางการขนส่งทางน้ำได้มองเห็นประเด็นมีดังต่อไปนี้

1. มาตรการป้องกันโควิด-19 เนื่องจากแต่ละประเทศมีการป้องกันการแพร่กระจายโรคระบาดโควิด-19 จึงมีมาตรการป้องกันไม่ให้เรือขนส่งจากต่างประเทศเทียบท่า หรือมีการชะลอการเทียบท่าของเรือขนส่งจากต่างประเทศเหล่านี้ ทำให้เกิดความล่าช้า เสียค่าใช้จ่าย และเกิดความเสียหายต่อสินค้าบางประเภทในระหว่างการขนส่ง

2. จำนวนตู้คอนเทนเนอร์ที่ถูกทิ้งไว้ในบางประเทศ และไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปยังประเทศอื่น ประเด็นนี้มีความสัมพันธ์กับในประเด็นแรก เนื่องจากตู้คอนเทนเนอร์ที่ถูกส่งไปยังประเทศต่างๆ ก่อนเกิดการแพร่ระบาดโควิด-19 และติดค้างอยู่ในประเทศเหล่านั้นไม่สามารถเคลื่อนไหวหรือส่งสินค้าต่อไปยังประเทศอื่นๆ ได้ ติดด้วยมาตรการในการส่งสินค้าทั้งจากประเทศผู้ส่งและประเทศผู้รับสินค้า ที่ป้องกันการแพร่ระบาดโรคโควิด-19

3. ความพร้อมทางเทคโนโลยี ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีที่มีความ

ทันสมัย และสามารถรองรับต่อการระบาดของโควิด-19 ได้ จึงทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการขนส่งระหว่างประเทศและเกิดการยอมรับในการผ่านพิธีศุลกากรขาเข้า การผ่านด่านตรวจโรค จึงยังคงเป็นปัญหาต่อระบบขนส่งทางน้ำอยู่จนถึงปัจจุบัน

ประเทศจีนและอีกหลายประเทศเช่น สิงคโปร์ เกาหลี และญี่ปุ่น ตระหนักถึงความสำคัญและความท้าทายของเทคโนโลยีเพื่อการขนส่งและการตรวจโรคเพื่อการขนส่ง จึงทำให้ระบบการขนส่งทางน้ำในประเทศที่กล่าวมายังคงมีการขยายตัวในช่วงโควิด-19 อย่างต่อเนื่อง

ความคืบหน้าของระบบโลจิสติกส์และภาคอุตสาหกรรมในจีน

ด้วยการแก้ไข พัฒนา และรักษาอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้ระบบโลจิสติกส์และภาคอุตสาหกรรมในจีนก้าวหน้า พัฒนา และเกิดประสิทธิภาพอย่างไม่หยุดยั้ง โดยปัจจุบัน (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2563)

ทางบก ในส่วนที่เป็นทางหลวงได้เปิดดำเนินการแล้ว 97% กล่าวคือ การขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุก

สามารถกลับมาดำเนินการเกือบเป็นปกติในทุกเส้นทาง แต่ยังคงมีการตรวจสอบและควบคุมที่เข้มงวดโดยเฉพาะทางหลวงที่เชื่อมเข้าสู่เส้นทางเชียงไฮ้

ทางน้ำ ได้เปิดดำเนินการแล้ว 97% โดยส่วนใหญ่เป็นท่าเรือขนส่งสินค้าศูนย์กลางที่สำคัญ ซึ่งรวมถึง ท่าเรือเชียงไฮ้ เซินเจิ้น ฮ่องกง และกวางตุ้ง

ทางอากาศ ได้กลับมาเปิดดำเนินการแล้ว 87% โดยส่วนใหญ่กลับมาเปิดดำเนินการโดยปกติ ยกเว้น สนามบินอุ๋นที่มีมาตรการนำเข้าและออกสินค้า

จีนเปิดประเทศล้นรายได้ ดันวอลุ่มการค้าด้วยโลจิสติกส์หลังโควิด

จีนเริ่มมีสัญญาณบวกหลังเปิดประเทศ คาดปลายปี 2564 มีวอลุ่มดีขึ้น จีนมองโควิด-19 ไม่กระทบภาพรวมธุรกิจโลจิสติกส์ เชื่อหากสถานการณ์จบเร็ว วอลุ่มสูงขึ้น เมื่อกลางปีที่ผ่านมาจ้าวซงจี้ รัฐมนตรีช่วยกระทรวงคมนาคมของจีนเปิดเผยว่าภาวะขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์เปล่าในจีนคลี่คลายลงแล้ว หลังผู้ผลิตเพิ่มกำลังการผลิต ด้วยการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่มั่นคงของจีน ทำให้ความต้องการตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการขนส่งทางการค้าระหว่างประเทศมีปริมาณสูงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

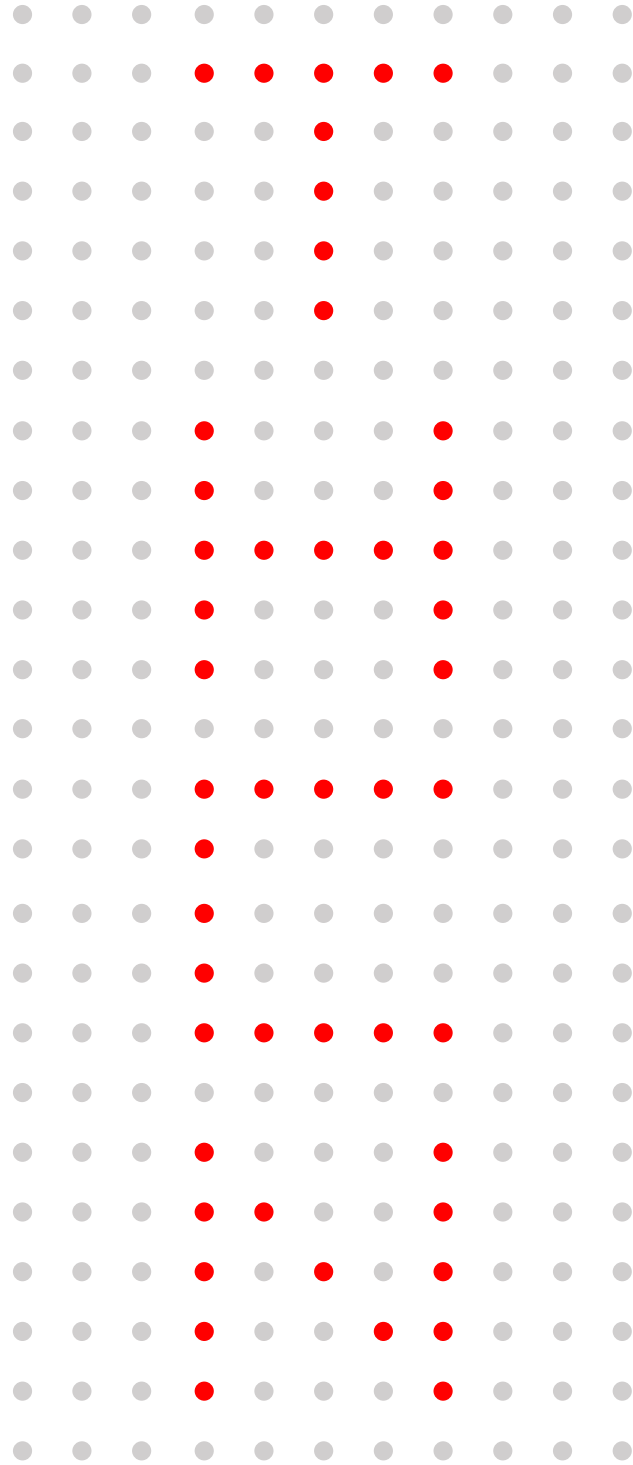

อย่างไรก็ตามการขาดแคลนก่อนหน้านี้เกิดขึ้นเนื่องจากประสิทธิภาพการบริหารหรือการดำเนินงานที่ต่ำลงของท่าเรือต่างชาติอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด-19 สร้างอุปสรรคให้กับการขนส่งเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ระบบโลจิสติกส์ทางน้ำระหว่างประเทศของจีนที่มีการขยายตัวที่ดีขึ้น ระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศของจีนมีการขยายตัวทุกระบบและเปิดการให้บริการได้เกือบเต็มประสิทธิภาพ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2563) แม้แต่ประเทศไทยเอง ได้สังเกตเห็นการนำเอาระบบ e-Com-

merce ของประเทศจีนมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในประเทศไทยเพื่อเพิ่มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่นระบบการจัดการของ Alibaba ที่เน้นการส่งออกไปยังตลาดใหม่ ผ่าน AliExpress, Lazada และ Tmall World, สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มด้านการผลิตของแต่ละสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดการจดจำสินค้า, การนำดิจิทัลมาใช้เพื่อช่วยให้ภาคการเกษตรเติบโต ก่อตั้งวิทยาลัยโลจิสติกส์มีระดับหมู่บ้าน เพื่อสร้างทีมเกษตรกรนักโลจิสติกส์ หรือโลจิสต์ และสร้างพนักงานจัดส่งเป็นต้น

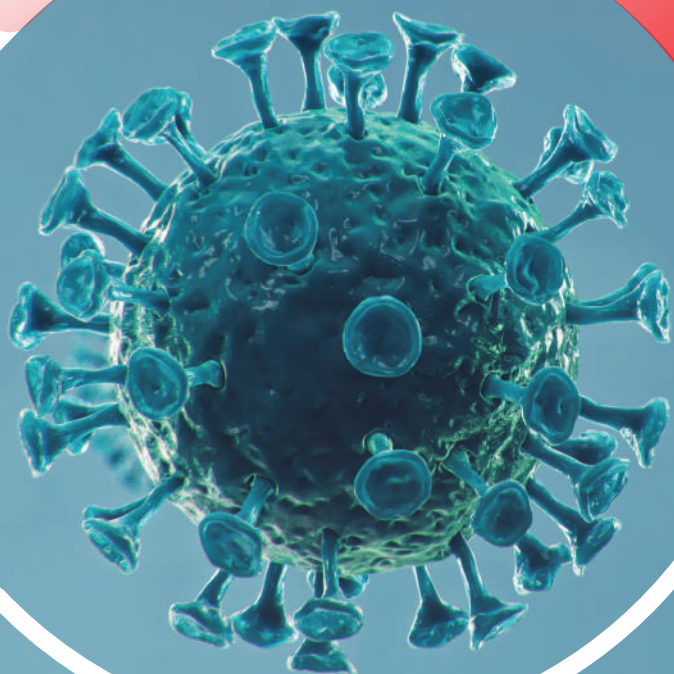
เอกสารอ้างอิง

- กชพรรณ สัลเลขนันท์. (2562). “จับชีพจร e-Commerce ด้วย Google Search”. ธนาคารแห่งประเทศไทย. FAQ Issue 160
- กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2564). DITP หนุนไทยใช้โมเดลอีคอมเมิร์ซจีน เพิ่มโอกาสการค้า เร่งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ. <https://gnews.apps.go.th/news?news=80573>. เยี่ยมชม 10 สิงหาคม 2564
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2563). ตรวจสอบสุขภาพเงินหลังการแพร่ระบาด COVID-19 เริ่มคลี่คลาย. <https://kmc.exim.go.th/detail/hot-issues/20200401101322>. เยี่ยมชม 8 สิงหาคม 2564
- อมรา ศรีสุชาติ. (2562). เรื่องราวเส้นทางสายไหม จีน-ไทย ที่มีมาช้านาน. <https://siamrath.co.th/n/112711>. เยี่ยมชม 10 สิงหาคม 2564
- BBC Thai. (2564). โควิด-19 : เศรษฐกิจจีนไตรมาส 1 โต 18.3% ขณะโลกยังไม่ฟื้นจากโรครระบาด, https://www.khaosod.co.th/bbc-thai/news_6337534, เยี่ยมชม 8 สิงหาคม 2564
- Good Freight Thailand. (2019). Top 10 Ports in China. <https://www.facebook.com/GFREIGHT.CO.TH/posts/2281403948606070/>, เยี่ยมชม 8 สิงหาคม 2564
- Twinn, I., Conde, M., Rojas, D., & Luo, J., (2020). The Impact of COVID-19 on Logistics, International Finance Corporation, World Bank Group, 1-5
- Wang, Q., Zhang, F., (2021). What does the China’s economic recovery after COVID-19 pandemic mean for the economic growth and energy consumption of other countries? Journal of Cleaner Production, Volume 295, <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126265>
- Xinhua. (2021) อุตสาหกรรม ‘โลจิสติกส์’ ของจีนเต็มโตคืบระดับก่อนโควิด-19. https://www.xinhua.com/china/205024_20210531, เยี่ยมชม 8 สิงหาคม 2564
- Xu, Y., Li, J., Chu, C., & Dinca, G. (2021). Impact of COVID-19 on transportation and logistics: a case of China, Economic Research-Ekonomska Istraživanja, DOI: 10.1080/1331677X.2021.1947339

PART 4

วิธีการบริหารจัดการ วิกฤติโควิดของประเทศจีน

ถอดบทเรียนจีนกับการกักกฏ **COVID-19**

ไขข้อสงสัยทำไมหลายประเทศต่างยกให้เป็น **Role Model**

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โคโรนาไวรัส” หรือ Covid19 เมื่อต้นปีที่ผ่านมาได้แพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วหลังจากที่พบผู้ติดเชื้อรายแรกในวันที่ 22 มกราคม 2563 ณ เมืองอู่ฮั่น เมืองเอกของมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในเวลาต่อมาองค์การอนามัยโลก หรือ WHO ได้ประกาศให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกให้รับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสครั้งใหญ่ หรือ Pandemic เนื่องจากพบว่าเชื้อไวรัส ดังกล่าวสามารถติดต่อจากคนสู่คนได้โดยผ่านการสัมผัสละอองฝอย (Droplets) หรือการสัมผัสสารคัดหลั่งที่มีเชื้อไวรัส และสัมผัสบริเวณที่รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย เช่น ปาก และจมูก เป็นต้น ส่งผลให้ตัวเลขผู้ติดเชื้อภายในประเทศจีนพุ่งสูงถึง 81,340 คน ในระยะเวลาไม่ถึง 2 เดือน

ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง และรัฐบาลจีนได้ออกมาตรการเร่งด่วนเพื่อควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคและลดจำนวนผู้ติดเชื้อ เช่น การรักษาระยะห่าง การตรวจอุณหภูมิ การงดจัดกิจกรรม การห้ามเดินทางภายในประเทศและต่างประเทศ รวมไปถึงมาตรการเด็ดขาดคือ “การปิดเมือง”

จีนเป็นประเทศเดียวในโลกที่สามารถรักษาผู้ป่วยได้สูงถึง 74,588 คน คิดเป็นอัตราส่วน ร้อยละ 91.70 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่มีอัตราร้อยละ 6.78 ขณะเดียวกันกลับพบว่าประเทศพัฒนาแล้ว มีอัตราการรักษาหายต่ำมาก เช่น สหรัฐอเมริกาสามารถรักษาหายเพียงร้อยละ 2.18 อิตาลี ร้อยละ 12.86 สเปนร้อยละ 12.14 เยอรมัน ร้อยละ 12.91 เป็นต้น (ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2563) ส่วนอัตราการเสียชีวิต มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งโลก 30,451 คน ข้อมูล ณ วันที่ 30 มีนาคม 2563 (Max Roser, Hannah Ritchie and Esteban Ortiz-Ospina, 2020) โดยประเทศที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุดได้แก่ อิตาลี สเปน ฝรั่งเศส และอิหร่าน ตามลำดับ โดยอัตราการเสียชีวิตของประเทศดังกล่าวเติบโตอย่างก้าวกระโดดในช่วงวันที่ 20-30 มีนาคม 2563 ในขณะที่ประเทศในซีกโลกตะวันออกอย่างจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น มีอัตราการเสียชีวิตลดลง

จะเห็นได้ว่า จีนเป็นประเทศแรกของโลกที่ค้นพบผู้ติดเชื้อรายแรก อีกทั้งยังเป็นประเทศแรกที่สามารถควบคุมการติดเชื้อรายใหม่ได้สำเร็จ หลากหลายประเทศจึงให้ความสนใจกับแนวทางการควบคุมสถานการณ์ รวมถึงมาตรการต่างๆ ในประเทศจีนที่ประกาศใช้ตลอดระยะเวลา 2 เดือนที่ผ่านมา

สายงานวิจัย และพัฒนา Research & Development and Innovation (RDI) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ได้ถอดบทเรียน ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและรัฐบาลในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาประเทศภายใต้วิกฤตการณ์ระดับรุนแรง การแพร่ระบาดของไวรัส Covid -19 ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจของโลก ซึ่งนอกจากมาตรการเข้มงวดของรัฐบาล บทบาทสำคัญของภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าว มีดังนี้

1. การบริการทางการแพทย์ หรือ Medical Services ผู้ให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตรายใหญ่ของจีน เช่น Baidu และ Alibaba ได้ให้บริการคำปรึกษาทางการแพทย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต แก่ประชาชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2. การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร หรือ Information สำนักพิมพ์เอกชนเปิดให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำแก่ประชาชนในการกักตัวอยู่บ้าน โดยไม่คิดค่าบริการ รวมถึงจัดทำวิดีโอประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ

3. การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligent (AI) ได้มีบทบาทในการวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำสูง ซึ่งต่างจากการวินิจฉัยโดยแพทย์ที่ต้องใช้เวลานาน

4. การบริการขนส่งโลจิสติกส์ หรือ Logistics and Transportation ของภาคเอกชนที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนโดยจัดให้มีพนักงานขับรถรับ-ส่งแก่บุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องเดินทางไปยังเมืองต่างๆ

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการทำงานของรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวอาจจะไม่สามารถบริหารจัดการกับวิกฤตการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนยังคงมีบทบาทสำคัญที่จะนำพาสาธารณสุขประชาชนจีนก้าวข้ามช่วงเวลาอันยากลำบากนี้ไปได้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือนั้น ได้รับความสนใจจากนานาประเทศในเรื่องของการควบคุมสถานการณ์ในประเทศจีน รวมถึงมาตรการต่างๆ นำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของแต่ละประเทศเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการร่วมมือของประเทศไทยสามารถเป็นแบบอย่าง (Role Model) ในการแก้ไขปัญหาในยามวิกฤตภัยเพื่อให้มนุษยชาติหันมาช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่แบ่งเชื้อชาติ สีผิว ไม่แบ่งชนชั้น วรรณะ

“มาตรการรัฐบาล”

ติดตามผู้ติดเชื้อ

การรักษาระยะห่าง

บังคับตรวจอุณหภูมิ

กักกันตัวเอง

ตรวจเชื้อเพิ่ม

การงดจัดกิจกรรม

ปิดสถานที่สำคัญ

การห้ามการเดินทางภายในและต่างประเทศ

ปิดเมือง

“ความร่วมมือภาคเอกชน”

- 01

การบริการการแพทย์ทางไกล (Tele-med)

ให้บริการคำปรึกษาทางการแพทย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
- 02

การบริการ Free Online E-Book

ให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการกักตัวอยู่บ้าน ผ่าน Online E-Book
- 03

ใช้เทคโนโลยี AI ช่วยในทางการแพทย์

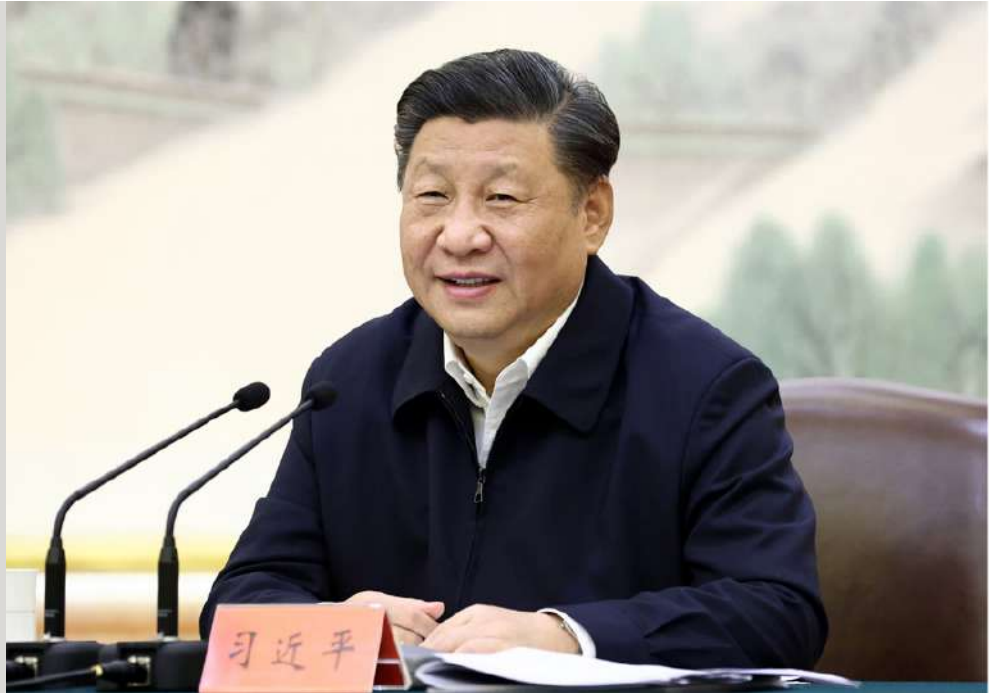
วิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ด้วย AI
- 04

การบริการยานพาหนะผ่าน App (Ride-hailing)

บริการรถ รับ-ส่ง สำหรับบุคลากรทางการแพทย์

“How Xi Jinping Combats COVID-19” CHINA ESSENTIAL POLICY IN RESPONSE TO THE COVID-19 EPIDEMIC

Introduction

The organizations that the Chinese government mainly relies on when controlling the novel coronavirus pneumonia epidemic, namely the China National Health Commission and the Joint Prevention and Control Mechanism of the State Council. Under the leadership of these two institutions, the Chinese government has issued two main policies to deal with the novel coronavirus pneumonia, namely, the Diagnosis and Treatment Protocol for Novel Coronavirus Pneumonia and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia. Researcher would first provide a brief introduction to the content of these two protocols. In the next part, would point out the specific time of the announcement of the two protocols, and then compared the time with some specific figures of the epidemic in China, then we could find the basic link between the time of policies issuance and the control of the epidemic. The last part was a short summary of the section.

1. China's main departments in response to the novel coronavirus Disease 2019 epidemic

During China's response to the COVID-19 epidemic, considering the policies and documents released in the country level by the Chinese government on the response to the COVID-19 epidemic, the main departments are the National Health Commission of the People's Republic of China (NHC) and the Joint Prevention and Control Mechanism of the State Council (JPCMSC).

NHC is a ministry-level department under the State Council of China. Its main responsibility is to organize the formulation of national health policies, make overall plans for the allocation of health resources, formulate and organize the implementation of disease prevention and control plans, national immunization plans, and public health that seriously endanger people's health, organizing and guiding the prevention and control of public health emergencies, such as intervention measures, respond for health emergency problems and medical and health rescue of various public emergencies. In terms of organizational structure, the NHC has established the health committees in all provinces, autonomous regions, municipalities, and even in cities in the corresponding levels throughout the mainland of China. The municipal health committee, there are hospitals or medical organizations under their management.

During the response to the COVID-19 epidemic, till May 2, 2020, while the emergency level of public health emergencies in Hubei Province has been reduced from the First to secondary response level (The people's government of Hubei province, 2020), and NHC has successively formulated and revised 6 versions of Diagnosis and Treatment Protocol, and 7 editions of Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia. (The State Council Information Office of the People's Republic of China [SCIO], 2020), which are the two most important policy in China's response to the COVID-19 epidemic.

JPCMSC was established by the NHC in the form of a joint prevention and control work mechanism for novel coronavirus pneumonia. The members included the State Council of China and other related 32 Departments. Under the JPCMSC, there are working groups such as epidemic prevention and control, medical treatment, scientific research, publicity, foreign affairs, logistics support, and front line work units. The unit's team leader position was held by the officer chiefly responsible from the relevant ministries. In the meantime, China has established a provincial-level leading group or headquarters for the JPCMSC

According to the essential of the documents issued by the NHC and JPCMSC during the COVID-19 epidemic, the documents of the NHC mainly focused on the novel coronavirus pneumonia prevention, control, diagnosis and treatment plan. In the same time, the JPCMSC mostly gave administrative orders to the leading group or headquarters of JPCMSC in the provincial-level, to ensure that the measures of the protocols, which issued by the NHC can be effectively implemented. By the time the COVID-19 epidemic was brought under control, the NHC stopped updating the Diagnosis and Treatment Protocol, and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia. Instead, the JPCMSC continued to take precautions against the re-spread of the COVID-19 in the following seasons.

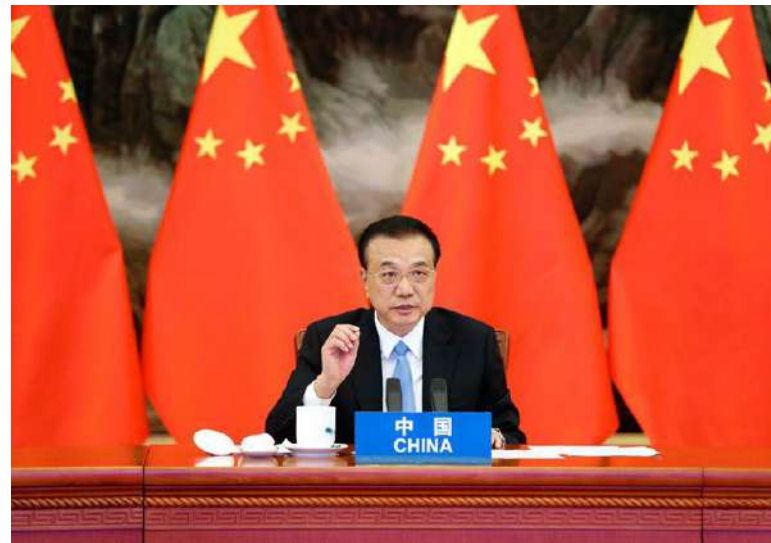
Considering the organization structure and responsibilities of the NHC and JPCMSC, and their work distribution and connection during the COVID-19 outbreak in China, it shows the obvious characteristics that both of the medical and health system, and administrative systems had a full integration in the actions fighting the COVID-19 epidemic. Namely, the NHC was responsible for the formulation of various professional policies and measures to combat the epidemic, and JPCMSC was responsible for ensuring the effective implementation of these policies and measures.

2. China's essential policy in response to the COVID-19 epidemic

Chinese officials have divided the action against the COVID-19 epidemic as of May 31, 2020 into 5 stages (SCIO, 2020): The stage 1 was the emergency response from the discovery of a case of unknown caused pneumonia (December 27, 2019 - January 19, 2020). The stage 2 was as of the first time that the number of newly cured and discharged cases in Wuhan, Hubei province was greater than the number of newly confirmed cases (January 20 - February 20, 2020). The stage 3 was the number of new cases in China decline to single digits (February 21 - March 17, 2020). The stage 4 was that the spread of the epidemic in China was basically blocked, and the traffic blockade measures in Hubei Province were lifted (March 18 - April 28, 2020). The stage 5 was the normalization of epidemic prevention and control across China (since April 29, 2020). As mentioned above, the NHC has formulated and revised 6 versions of the Diagnosis and Treatment Protocol, and 7 editions of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia, during the first to third phases

2.1 The Diagnosis and Treatment Protocol

The Diagnosis and Treatment Protocol for Novel Coronavirus Pneumonia issued by the NHC was continuously updated and announced the latest

medical understanding, to doctors and the whole society, based on in-depth understanding and the accumulation of diagnosis and treatment experience of the disease, according to the Diagnosis and Treatment Protocol for Novel Coronavirus Pneumonia (Trial Version 4) (NHC, 2020). The versions of the Diagnosis and Treatment Protocol mainly include the etiological characteristics, epidemiological characteristics, clinical characteristics, case definitions, clinical classification, case finding and reporting, and treatment.

2.2 The Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia

The Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia was a policy document issued by the Joint Prevention and Control Mechanism of the State Council of China to guide country in the prevention and control of novel coronavirus pneumonia. According to the characteristics of the epidemic of novel coronavirus in different periods, the protocol would make corresponding update, as said by the notice on the issuance of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia (Edition 7) (NHC, 2020). Some of the main prevention and control measures include: the organizational structure of the prevention and control work, the detection and reporting of cases and emergencies, epidemiological investigation, case treatment and nosocomial infection prevention and control, close contact tracking and

management, training of professionals in medical and health institutions, prevention and control measures targeting at key settings, institutions and populations, disinfection measures for specific places, public education and risk communication, prevention and control of overseas epidemic import, etc.

Both of the Diagnosis and Treatment Protocol issued by NHC, and Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia by JPCMSC, had timeline as follows:

Table Timeline of protocol issued by China's NHC and the JPCMSC

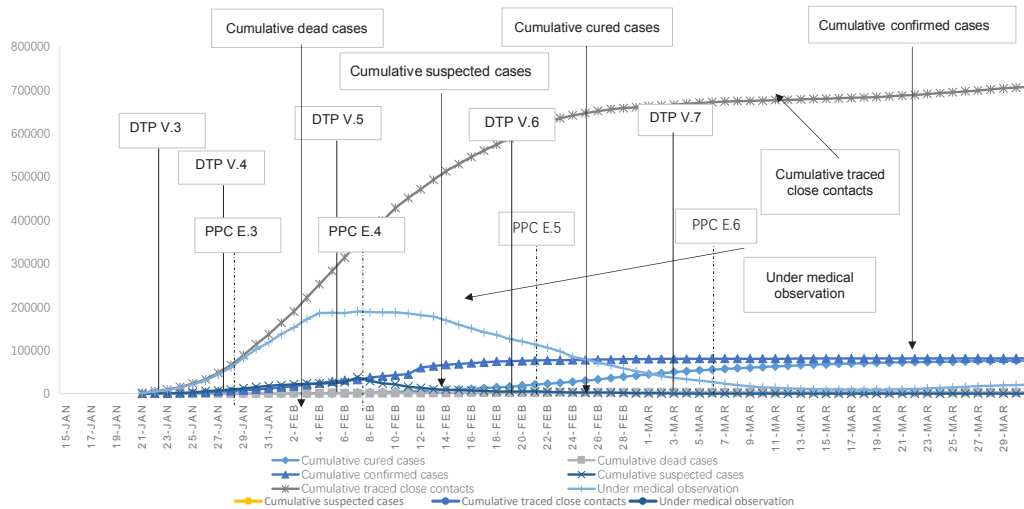
Issued Time	Diagnosis and Treatment Protocol (NHC)	Protocol on Prevention and Control of NCP (JPCMSC)
Jan 15	Version 1	Edition 1
Jan 18	Version 2	
Jan 20		Edition 2
Jan 22	Version 3	
Jan 27	Version 4	
Jan 28		Edition 3
Feb 5	Version 5	
Feb 7		Edition 4
Feb 19	Version 6	
Feb 21		Edition 5
Mar 3	Version 7	
Mar 7		Edition 6

Source: China's NHC and the JPCMSC

2.3 The relationship between the spread of the Novel Coronavirus Pneumonia epidemic and the Diagnosis and Treatment Protocol and Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia

When we compared the date of the issuance of the two policies, the Diagnosis and Treatment Protocol issued by the NHC, the Protocol on Prevention

and Control of issued by the JPCMSC, with 6 data in the official Chinese epidemic report, namely: cumulative cured cases, cumulative dead cases, cumulative confirmed cases, cumulative suspected cases, cumulative traced close contacts and cases under medical observation, we could find some relationship between the timing of these policies and the changes in data, as showed in the graph.

PPC: Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia

Source: The State Council the People's Republic of China. Retrieved 10 Nov. 2020 from <http://www.gov.cn/fuwu/zt/yqfwzq/yqfkbld.htm>

2.3.1 Issued time

The Diagnosis and Treatment Protocol issued by the NHC has issued a total of 7 versions. The interval between the 1st and 2nd version was 3 days, and the interval between the 2nd and 3rd version was 4 days. The interval between the 3rd and 4th version was 5 days, the interval between the 4th and 5th version was 10 days, the interval between the 5th and 6th version was 14 days, and the interval between the 6th and 7th version was 14 days.

A total of 6 editions of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated by JPCMSC. The interval between the 1st and 2nd editions was 5 days, and the interval

between the 2nd and 3rd editions was 8 days. The interval between the 3rd and 4th editions was 9 days, the interval between the 4th and 5th editions was 14 days, and the interval between the 5th and 6th editions was 16 days.

The time interval relationship between the Diagnosis and Treatment Protocol and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia was shown in the figure below

It could be seen from the distribution of the time for the Diagnosis and Treatment Protocol, and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia to be promulgated, at the beginning of the epidemic, the time interval between both of the policies was relatively short, perhaps be-

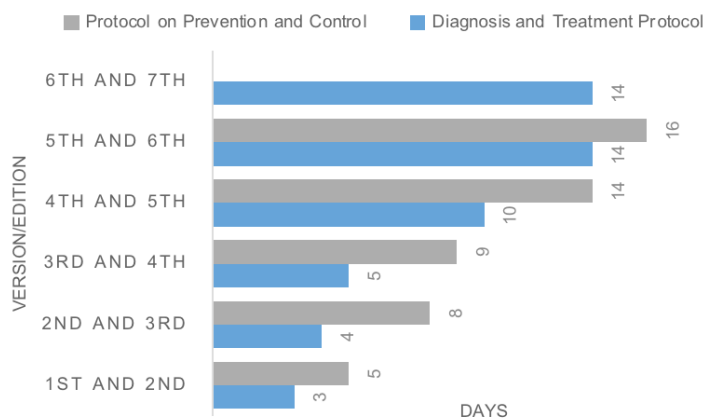

Figure: Issued time of the Diagnosis and Treatment Protocol and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia

cause there was not much knowledge about the virus, With the spread of the epidemic, people's information and knowledge of the virus have increased, and also needed to see what would happen after protocol promulgated, then the time interval between each version or edition of the two policies has begun to increase.

2.3.2 The effect of the Diagnosis and Treatment Protocol

The Diagnosis and Treatment Protocol issued by the NHC, each version has similarities, and also contains updates and changes in content. It can be seen from the 2nd to 7th versions that the contents of each version were basically the same in terms of etiology, clinical characteristics, case diagnosis, differential diagnosis, exclusion of suspected cases, treatment and disposal. Content updates sometimes occurred in epidemiological characteristics, clinical characteristics, diagnostic criteria, clinical classification, case discovery and reporting, treatment and disposal (Wang, Chen & Zhang, 2020; Wang, 2020; NHC, Sep 11, 2020).

When we analyzed together the time of the Diagnosis and Treatment Protocol and the epidemic data, we could find that the cumulative cure rate has increased significantly since the 6th version of the Diagnosis and Treatment Protocol, and gradually moved closer to the cumulative number of confirmed cases. Starting from the 7th version of the Diagnosis and Treatment Protocol, the cumulative cure rate and cumulative diagnosis rate continued to be move closer and gradually approached. The cumulative number of deaths is constantly increasing, but a gentle trend has been maintained, with the number remaining between hundreds of people per day. The cumulative number of confirmed cases has increased since the 3rd version of the Diagnosis and Treatment Protocol, and the magnitude was not too much. From the 5th version to the 6th version, the number of confirmed cases tended to be flat until after the 7th version. So we could find the renewal of the Diagnosis and Treatment Protocol was important for reducing mortality. (Liu &

Sun, 2020)

2.3.3 The effect of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated

The Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated issued by JPCMSC mainly aimed to achieve early detection, early reporting, early diagnosis, early isolation, and early treatment, control the spread of the epidemic, and reduce the fatality rate (NHC, Jan 28, Feb 6 & Sep 11, 2020). In each edition, the contents of the measures mentioned above have been updated according to the changes in the situation of the novel coronavirus pneumonia epidemic in China.

When we analyzed together the time of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated and the epidemic data, we could find that with the announcement and update of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia, the cumulative number of close contacts tracked has begun to rise, and presented obviously the increased trend between the 3rd and 5th editions. Starting from the 5th edition of the protocol, the figure of increase has been gentle. After the release of the 6th edition of the protocol, the number of cases increased per day was roughly a few hundred to a thousand.

The number of cases under medical observation showed an upward trend between the 3rd and 4th editions of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia. It started to decline from the 4th edition and reached the lowest level after the 6th edition. The number of cases under medical observation and the cumulative number of close contacts tracked show two distinct trends that as the latter increased, the former decreased. This tendency should reflect that the update of the Diagnosis and Treatment Protocol and the update of prevention and control measures have effectively inhibited the spread of new coronary pneumonia.

3. Conclusion

In responding to the novel coronavirus pneumonia epidemic, China has adhered to the principles of early detection, early reporting, early diagnosis, early isolation, and early treatment to control the spread of the epidemic and reduce the mortality rate. The National Health Commission of China, taking the led, started from two aspects that were medical treatment and control, and continuously promulgating and updating Diagnosis and Treatment Protocol and Protocol on Prevention and Control of Novel Coro-

navirus Pneumonia promulgated, it took more than a month to initially curb the spread of the epidemic, and it took about two months to control the daily new cases in the main land of China within single digits. The epidemic in Wuhan City and Hubei Province, which were the most severely affected, was controlled in about three months. Diagnosis and Treatment Protocol and the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated have played an extremely important role in coordinating epidemic response measures and treatment methods.

Reference

- Liu. Q & Sun, B.Y. (2020). Expert: The rapid update of the new coronary pneumonia diagnosis and treatment plan has played an important role in reducing the mortality rate *Health.People.Cn*. Retrieved 10 Nov. 2020 from <http://health.people.com.cn/n1/2020/0516/c14739-31711755.html>
- National Health Commission of the People's Republic of China. (2020, Jan 27). Diagnosis and Treatment Protocol for Novel Coronavirus Pneumonia (Trial Version 4). Retrieved November 10, 2020 from <http://www.nhc.gov.cn/yzygj/s7653p/202001/4294563ed35b43209b31739bd0785e67/files/7a9309111267475a99d-4306962c8bf78.pdf>
- National Health Commission of the People's Republic of China. (2020, Jan 28). Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated (3rd edition). Retrieved November 10, 2020 from http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2020-01/29/content_5472893.htm.
- National Health Commission of the People's Republic of China. (2020, Feb 6). Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia promulgated (4th edition). Retrieved November 10, 2020 from http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2020-02/07/content_5475813.htm
- National Health Commission of the People's Republic of China. (2020, Sep 11). The notice on the issuance of the Protocol on Prevention and Control of Novel Coronavirus Pneumonia (7th edition). Retrieved November 10, 2020 from http://www.gov.cn/fuwu/2020-09/15/content_5543680.htm.
- The people's government of Hubei province. (2020). Hubei Province's public health emergency response was adjusted from level one to level two. Retrieved November 9, 2020 from https://www.hubei.gov.cn/zwgk/hbyw/hbywqb/202005/t20200502_2258042.shtml
- The State Council Information Office of the People's Republic of China. (2020). Fighting Covid-19 China in Action. Retrieved November 9, 2020 from http://www.gov.cn/zhengce/2020-06/07/content_5517737.htm
- Wang, G.Q. (2020). Experts interpret the updated contents of the sixth edition diagnosis and treatment plan. *Health.People.Cn*. Retrieved 10 Nov. 2020 from <http://health.people.com.cn/n1/2020/0220/c14739-31596887.html>
- Wang, Y.Z., Chen, H. & Zhang, J.J. (2020). Xinxing guanzhuangibingdu ganran de feiyan zhenliaofang'an de gengxin yu bianhua. *Chinese Journal of Emergency Medicine*, 29(3), E004.

10

เทคโนโลยีอัจฉริยะ พิชิต COVID 19

ในวันที่โลกถูกแซ่แข่งสืบเนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 ที่ได้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปทั่วทุกมุมโลก จึงทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นประเทศศูนย์กลางการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้ประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยีอัจฉริยะ เพื่อพิชิตเชื้อไวรัสได้อย่างราบคาบ ไปทำความรู้จักกับพวกเขากันเลย

AI วินิจฉัย Covid 19 รู้ผลไม่ถึงนาที ความแม่นยำ 90%++

จีนเผยตัวชี้วัดหลักในการวินิจฉัยโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้แก่การใช้วินิจฉัยโรคด้วยซีทีสแกนและระบบประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยบริษัทปัญญาประดิษฐ์ระดับสูงของจีนได้เพิ่มความพยายามพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อเร่งรัดการตรวจสอบและเพิ่มความแม่นยำช่วยแบ่งเบาภาระแพทย์ในช่วงโควิด 3 บริษัทปัญญาประดิษฐ์แนวหน้าของจีนที่มีบทบาทสำคัญในช่วงโควิด-19 มีดังต่อไปนี้

ไอฟลายเทค (iFlytek) ร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์แห่งชาติจีน (CAS) ในการพัฒนาแพลตฟอร์มวินิจฉัยโรคติดเชื้อโควิด-19 ใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยีพื้นฐาน ในการออกแพลตฟอร์มอ่านและวิเคราะห์ผลซีทีสแกนผู้ป่วยต้องสงสัยโดยวินิจฉัยทางคลินิกของจุดพรั่วที่ปรากฏทั่วปอดของผู้ป่วยสามารถรู้ผลภายใน 3 วินาที อัตราความแม่นยำ 90% ทำงานเร็วกว่าคน 300 เท่า ซึ่งก่อนหน้านี้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญต้องใช้ภาพซีทีสแกนราว 300 ภาพ วิเคราะห์ผลด้วยตาเปล่า อาจใช้เวลานานถึง 5-15 นาที

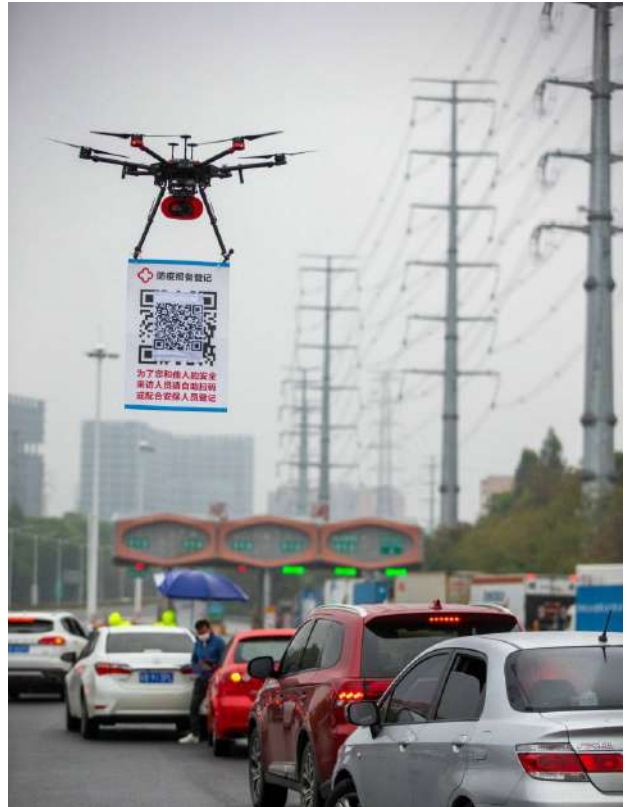
อาลีบาบา ต้าโม่ (Alibaba DAMO) หรือสถาบันวิจัยของบริษัทอาลีบาบา และอาลีบาบา คลาวด์ (Alibaba Cloud) ให้บริการระบบปัญญาประดิษฐ์ในโรงพยาบาลที่เมืองเจิ้งโจว มณฑลเหอหนาน โดยระบบสามารถวิเคราะห์ผลซีทีสแกนภายใน 20 นาที อัตราความแม่นยำ 96%

อีตู (Yitu) บริษัทปัญญาประดิษฐ์ในนครเซี่ยงไฮ้ ออกระบบตรวจจับขอบเขตรอยโรคอัตโนมัติ พร้อมวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณใช้เวลา 2-3 วินาที โดยระบบให้บริการ ณ ศูนย์คลินิกสาธารณสุขเซี่ยงไฮ้ และโรงพยาบาลทั่วประเทศ

โดยบริษัทปัญญาประดิษฐ์แนวหน้าของจีนเผยว่าระบบวินิจฉัยโควิด-19 มีการปรับปรุงขีดความสามารถจนแซงหน้านักรังสีวิทยาในการตรวจสอบความเสี่ยงโรคมะเร็งปอดและมะเร็งเต้านมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

โดรนตรวจสอบเอนกประสงค์

ระบบโดรนตรวจสอบเอนกประสงค์ เป็นอุปกรณ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยสถาบันเทคโนโลยีปักกิ่งและบริษัทโดรนในเทศบาลนครเทียนจิน โดยเจ้าโดรนตรวจสอบจะทำหน้าที่เสมือนเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการดูแลสอดส่องสิ่งผิดปกติ ระบบโดรนตรวจสอบเอนกประสงค์ได้ทำการติดตั้งอุปกรณ์กระจายเสียง ระบบควบคุมภาคพื้นดิน เพื่อช่วยแจ้งเตือนมาตรการป้องกันและเตือนถึงผู้ปฏิบัติพฤติกรรมไม่เหมาะสม แพลตฟอร์มประมวลผลภาพ และเทคโนโลยีถ่ายภาพความร้อน ซึ่งสามารถตรวจจับคนไข้ที่มีอุณหภูมิร่างกายสูง นอกจากนี้ยังโดรนตรวจสอบยังสามารถบันทึกข้อมูลในระบบบิกดาต้า เพื่อตรวจวิเคราะห์บุคคลต้องสงสัยว่าติดไวรัสโควิด-19 ทั้งนี้ ส่งไปยังหน่วยงานที่ดำเนินงานเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด

บอดีการ์ดน้อย

หุ่นยนต์บอดีการ์ดน้อย ทำหน้าที่ป้องกันคนนอกนอกคอยเตือนให้ผู้คนที่เข้ามาในอาคารปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการสแกนรหัสตรวจวัดอุณหภูมิด้วยอินฟราเรด และตรวจสอบสถานะบุคคล ส่งถ่ายข้อมูลแบบเรียลไทม์ ทำงานด้วยระบบ 2 ภาษาเพื่อรองรับชาวต่างชาติ และยังสามารถควบคุมได้ในระยะไกล โดยเจ้าหุ่นยนต์บอดีการ์ดน้อยจะหน้าที่ตรวจสอบตลอดเวลา 24 ชั่วโมง แก้ปัญหาขาดแคลนบุคลากรในช่วงแพร่ระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเข้าเวรในเวลากลางคืน โดยหุ่นยนต์บอดีการ์ดน้อยได้ถูกนำมาใช้จริงบริเวณตึกซินจินหรงและตึกชวงชวง เขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเทียนจิน (TEDA)

สวัสดี Lift

ลิฟต์อัจฉริยะสั่งการด้วยระบบเสียงชาวดีเอไอ (SoundAI) ลดการสัมผัสและการเติบโตเชื้อจากสิ่งแวดล้อม (Cross-infection) นอกจากนี้จะสั่งการด้วยระบบเสียงแล้ว ลิฟต์อัจฉริยะยังมีฟังก์ชันปัญญาประดิษฐ์แบบครบเครื่อง เช่น ระบบจดจำเสียงและตอบโต้เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องกดปุ่ม ระบบจำเสียงและการออกแบบเชิงปฏิสัมพันธ์ พร้อมระบบวีดีโอคอลล์ และระบบตรวจจับสถานการณ์ผิดปกติอย่างอัจฉริยะ โดยระบบสามารถรองรับภาษาจีนกลาง และภาษาท้องถิ่น 8 ภาษา ระบบลิฟต์อัจฉริยะทำงานควบคู่กับระบบเดิมตั้งนั้นการติดตั้งระบบดังกล่าวจึงกระทบต่ออุปกรณ์ดั้งเดิมของลิฟต์

หุ่นยนต์ AI ตรวจสารคัดหลั่ง

หุ่นยนต์นี้ได้รับการพัฒนาร่วมกันโดยสถาบันสุขภาพพระบรมหาราชวังและสถาบันระบบอัตโนมัติเสิ่นหยาง ภายใต้สถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน ตัวหุ่นยนต์ประกอบด้วยแขนกลรูปร่างคล้ายงู กล้องส่องที่แคบแบบสองตา พร้อมอุปกรณ์ส่งสัญญาณแบบไร้สาย และจุดรับข้อมูลปฏิกริยายาระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ แขนกลดังกล่าวสามารถเก็บตัวอย่างจากลำคอได้อย่างแม่นยำ กล้องส่องที่แคบสามารถฉายให้เห็นภาพกายวิภาคความละเอียดสูงแบบ 3 มิติ ส่วนเครือข่ายไร้สายอุตสาหกรรมขั้นสูงสามารถให้คำแนะนำแบบเรียลไทม์และสั่งการให้เก็บตัวอย่างได้อย่างแม่นยำรวดเร็ว ข้อดีของหุ่นยนต์ AI ตัวนี้จะช่วยให้แพทย์ไม่ต้องสัมผัสกับคนไข้ และลดการแพร่ระบาดได้อย่างดีเลยทีเดียว

เอกโม-ซีทีแสกนเคลื่อนที่

เอกโม (ECMO) คืออุปกรณ์ช่วยพุงการทำงานของหัวใจและปอด และสามารถทำการเอกซเรย์ด้วยคอมพิวเตอร์ (CT) ให้บริการแบบเคลื่อนที่ โดยอุปกรณ์ดังกล่าวช่วยเหลือนผู้ป่วยอาการรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเอกซเรย์ใช้เวลาใช้เวลาตรวจทรวงอกด้วยเครื่องเอกซเรย์ด้วยคอมพิวเตอร์ น้อยกว่า 3 นาที ส่วนห้องปฏิบัติการ P3 Laboratory แบบเคลื่อนที่ให้บริการตรวจกรดนิวคลีอิกที่รวดเร็วไม่แพ้โรงพยาบาล โดยกระทรวง

อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศของจีนได้ทำการจัดส่งเครื่องช่วยพยุงการทำงานของหัวใจและกอดไปยังหูเป่ย์อู่ฮั่น และพื้นที่ต่างๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

ชุดทดสอบไวรัส รัฟผลภายใน 29 นาที

ชุดทดสอบแอนติบอดี พัฒนาโดยคณะนักวิจัยเซี่ยเหมิน (Xiamen University) สามารถใช้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยทางคลินิก ผู้ป่วยต้องสงสัย รวมทั้งตรวจคัดกรองกลุ่มผู้มีความเสี่ยงติดเชื้อสูง โดยการผสมผสานระหว่างการทดสอบกรดนิวคลีอิกและการตรวจจับแอนติบอดีได้ช่วยเพิ่มอัตราการตรวจสอบไวรัสให้มีประสิทธิภาพ โดยชุดทดสอบดังกล่าวได้ถูกทดสอบทางคลินิกในโรงพยาบาลนครอู่ฮั่น และยังได้รับรองจากสหภาพยุโรป (EU) และส่งออกไปยังหลายประเทศ เช่น อิตาลี ออสเตรีย และ เนเธอร์แลนด์

กรองชายแดน ด้วย Big Data

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งชาติจีน (NIA) ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) เพื่อป้องกันผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโควิดจากต่างประเทศเดินทางเข้าไปยังจีน โดยระบบจะทำการคัดกรองผู้โดยสารขาเข้าจากประเทศที่พบการแพร่ระบาดของไวรัสก่อนเที่ยวบินเดินทางมาถึงจีน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จะถูกแบ่งปันกับเจ้าหน้าที่กักกันโรค ณ ด่านศุลกากร เพื่อเพิ่มศักยภาพและลดเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่

อุปกรณ์จำลองปอด 3 มิติ (Synapse 3D)

โรงพยาบาลในเครือมหาวิทยาลัยหนานชาง มณฑลเจียงซีทางตะวันออกของจีน ประยุกต์ใช้เครื่องมือจำลองภาพ 3 มิติ ที่มีชื่อว่า Synapse 3D เพื่อจำลองภาพเสมือนจริงปอด เพื่อสังเกตอาการผู้ป่วยแบบเรียลไทม์ โดยจะแสดงผลว่าไวรัสโจมตีเนื้อเยื่อปอดมากน้อยเพียงใด และยังสามารถคำนวณปริมาณเนื้อเยื่อที่ติดเชื้อได้อย่างแม่นยำ

บริการให้คำปรึกษาทาง การแพทย์ออนไลน์

แพลตฟอร์มออนไลน์ให้คำปรึกษาทางการแพทย์เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยผู้ต้องการคำปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบทางเดินหายใจ และโรคอื่นๆ โดยแพลตฟอร์มต่าง ๆ เป็นผลงานของบริษัทสุขภาพและเทคโนโลยี ผิงอัน จำกัด (Ping An Healthcare and Technology Company Limited) เปิดให้บริการทั่วโลกผ่านแพลตฟอร์ม Global Medical Consultation Platform หรือแอปพลิเคชัน Ping An Good Doctor

มาถึงจุดนี้คงหนีไม่พ้นว่าเทคโนโลยีมีบทบาทอย่างเต็มตัวในโลกยุคปัจจุบัน และจีนเองก็ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าจีนพร้อมที่จะเป็นผู้นำด้าน เทคโนโลยีของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยี Artificial Intelligence (AI) ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น หุ่นยนต์ตรวจคัดกรองหลังลดการสัมผัสระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย หุ่นยนต์ส่งของอัจฉริยะ ระบบวิซัข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) ระบบฉายภาพ 3 มิติ รวมถึงโดรนตรวจสถานการณ์ สุดท้ายนี้ จะเห็นว่าเทคโนโลยีจีนทั้งหมดสามารถใช้ได้จริง ใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถช่วยให้การทำงานของมนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าเลยทีเดียว ...

แฟ้มภาพจากสำนักข่าว Xinhua
 ดร. ภูมิพัฒน์ พงศ์พดติกุล
 ผู้เชี่ยวชาญพิเศษสายงานวิจัยและพัฒนา
 อ.วราวุฒิ เรือนคำ

บทบาท ภาคเอกชนจีน ในการต่อสู้ ไวรัส-โคโรนา Covid-19

บทบาทภาคเอกชนจีน

นอกจากมาตรการเข้มงวดของรัฐบาล ที่สามารถใช้
งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิเสธไม่ได้ว่ากลไกสำคัญ
อีกประการหนึ่งที่ทำให้จีนสามารถควบคุมสถานการณ์
วิกฤตโควิดได้คือ “ภาคเอกชนจีน” ที่ได้ออกมาช่วย
เหลือรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคทุนทรัพย์ อุปกรณ์
ทางการแพทย์ หน้ากากอนามัย ชุดป้องกันโควิด รวมถึง
การนำเทคโนโลยีล้ำสมัยออกมาใช้ในการแก้ปัญหา
เฉพาะหน้า เช่น บิ๊กเดต้า (Big data) อากาศยานไร้คน
ขับ (Drone) หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นต้น ด้วย
ประสิทธิภาพและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีจีน จึงทำให้
หลายประเทศยอมรับว่าจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นแนวหน้าผู้นำ
ด้านเทคโนโลยีของโลก ซึ่งบทความนี้มีวัตถุประสงค์จะ
รวบรวมบทบาทของภาคเอกชนจีนและเทคโนโลยีที่จีน
ได้นำมาใช้ในช่วงวิกฤติโควิด เพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับ
ภาคเอกชนในประเทศต่าง ๆ ต่อไป

บทบาทภาคเอกชนจีนในบทความนี้ประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ 1) การขนส่งโลจิสติกส์ (Logistic and Transportation) 2) บริการทางการแพทย์ (Medical Services) 3) บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และ 4) ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence (AI) มีเนื้อหาโดยสรุปจากการรวบรวมได้ดังนี้

1. การขนส่งโลจิสติกส์ (Logistic and Transportation)

เป็นที่ทราบกันดีว่าช่วงที่โควิดระบาด เป็นช่วงเวลาที่คนจีนทั่วโลกต่างตั้งตาคอย นั่นก็คือเทศกาลตรุษจีน โดยปกติจะมีผู้คนออกเดินทางในช่วง “Chunyun” หรือการเดินทางช่วงฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งจะเป็นช่วงที่คนจีน

เดินทางกลับภูมิลำเนาไปฉลองตรุษจีนกับครอบครัว โดยทางจีนคาดการณ์ว่าจะมีผู้เดินทางกว่า 2.98 พันล้านคน (Peng He, 2020) แต่ด้วยความโศกเศร้าที่จุลชีพโควิด-19 ได้อุบัติขึ้นที่อู่ฮั่นและทางการจีนสั่งปิดเมืองโดยเร่งด่วน ทำให้การเดินทางต้องชะงัก ประหนึ่งแขนขาขาด และทำให้ผู้คนต้องใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่รัฐที่ยังจำเป็นต้องออกไปทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ประกอบการขนส่งจีนออกมาช่วยเหลือประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐทันทีทันใดโดยไม่ต้องรอให้รัฐบาลร้องขอความช่วยเหลือ ทั้งนี้ยังได้นำเทคโนโลยีที่ตนเองถนัดออกมาช่วยแก้ไขปัญหา Covid อย่างแพร่หลาย ในด้านการขนส่งโลจิสติกส์ สามารถสรุปบทบาทของภาคเอกชนจีนได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปบทบาทภาคเอกชน (ด้านการขนส่งโลจิสติกส์)

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
1	บริการ ride-hailing หรือ บริการ car-sharing services	บริษัทยานยนต์รายใหญ่ของจีนได้ออกมาสนับสนุนรัฐบาลด้วยการให้พนักงานขับรถ 300 คน ออกมาให้บริการ ride-hailing คล้ายคลึงกับ Grab หรือ Uber ให้บริการผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือในอู่ฮั่น ขณะเดียวกันก็มีบริษัทขนส่งอีกจำนวนมากที่ออกมาให้ความช่วยเหลือประชาชน ที่ได้รวบรวมคนขับรถกว่า 500 คน ออกมาช่วยเหลือเพิ่มเติม	Dongfeng Go T3 Mobility CaoCao Mobility Amap and Shouqi (首汽约车) Shouqi Limousine and Chauffeured Services

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
2	บริการ ride-hailing	ผู้ให้บริการขนส่งเคลื่อนที่รายใหญ่ที่สุดของจีน มอบหมายให้พนักงานขับรถ 1,336 คน ออกมาขับให้บริการแก่บุคลากรทางการแพทย์ในอุ้งอื่น โดยให้บริการฟรี และยังรวมถึงหลายๆเมืองใหญ่ เช่น เชียงไฮ้ ปักกิ่ง หนิงโป และเซี่ยเหมิน เพื่อช่วยเหลือโรงพยาบาลในท้องถิ่น	Didi Chuxing Technology Co.
3	สถานีฆ่าเชื้อโรค (disinfection stations)	สร้างจุดตรวจ หรือสถานีฆ่าเชื้อโรค เพื่อป้องกันผู้โดยสารและพนักงานขับรถจากการติดเชื้อโควิด ทั่วประเทศจีน	Shouqi and DiDi
4	บริการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์และการขนส่งอัตโนมัติ (Online and autonomous deliveries)	ในช่วงกักกันตัว ห้างร้านเปิดให้สั่งซื้อสินค้าออนไลน์พร้อมบริการขนส่งด่วน (express couriers) ถึงหน้าบ้าน	JD.com
5	รถยนต์ไร้คนขับ autonomous vehicles (AVs)	ผู้ให้บริการโหนดของที่จะส่งลงยานพาหนะขนส่งแบบอิสระที่สถานี จากนั้นยานพาหนะอัตโนมัติส่งสินค้าไปยังปลายทาง ยานพาหนะหนึ่งคันสามารถส่งของขนาดเล็กลงได้ 24 ชั้น โดยความเร็วในการเดินทางอยู่ที่ 15 กม./ชม.	JD.com JD Logistics
6	รถยนต์ไร้คนขับ autonomous vehicles (AVs)	ระบบขนส่งอัตโนมัติไร้คนขับผ่านระบบ 5G ให้บริการขนส่งผัก ผลไม้ และอาหารสด สามารถรับน้ำหนักได้สูง 100 กก. ความเร็วในการเดินทางอยู่ที่ 20 กม./ชม.	Meituan China Unicom

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
7	หุ่นยนต์ Keenon Robotics	หุ่นยนต์ส่งอาหารในโรงพยาบาลและสถานที่กักกัน เพื่อลดภาระนางพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาล ส่งการผ่านระบบไร้การสัมผัสหรือการสั่งการด้วยเสียง (touchless system)	Keenon Robotics
8	หุ่นยนต์ส่งอาหาร (delivery robots)	ให้บริการส่งอาหารและพัสดุ ให้บริการ 40 เมือง เช่น หูเป่ย์, กวางตุ้ง, เจ้อเจียง, เหอหนาน, หูหนาน, เจียงซู, ฉงชิ่ง, ปักกิ่ง, เซี่ยงไฮ้, เทียนจิน, ซีอาน และสถานที่อื่น ๆ	Meituan
9	จักรยานไฟฟ้า (Electric Bikes)	ให้บริการรถจักรยานไฟฟ้า ฟรี แก่บุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในโรงพยาบาลและสถานที่กักกันตัว และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ กว่า 500,000 คน ครอบคลุมพื้นที่ 82 เมือง	Didi
10	เที่ยวบินขนส่งสินค้าแบบเหมาลำ	บริษัทขนส่งและเครือข่ายการขนส่งพวงรอบโลจิสติกส์ของประเทศในช่วงที่สายการบินต่าง ๆ ปิดให้บริการ โดยออกมาให้บริการขนส่งด้วยเครื่องบินเช่าเหมาลำขนส่งสินค้ากว่า 100 ประเทศ เช่น เที่ยวบินจากเมืองหางโจว ไปยังลัตเวีย รัสเซีย และเบลเยียม เที่ยวบินจากฮ่องกง ไปยังเบลเยียม ซาอุดีอาระเบีย อิสราเอล เป็นต้น	ไซเนียว (Chainiao) อาลีบาบา กรุ๊ป

*หมายเหตุ T3 คือกลุ่มบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ขนาดใหญ่ของจีน ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

บทบาทภาคเอกชนจีนด้านการขนส่งโลจิสติกส์

ที่มา: Technode, Didi global

2. บริการทางการแพทย์ (Medical Services)

สิ่งที่ทุกคนต่างคาดหวังในช่วงการกักกันตัว (Quarantine Period) ก็คือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง และวิธีเข้าถึงข้อมูลที่ย่างและรวดเร็วที่สุดคือ ข้อมูลออนไลน์ ยกตัวอย่างที่เป็นกระแสในโลกออนไลน์ ได้แก่ จำนวนผู้ติดเชื้อ โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด อาการที่

บ่งชี้ว่าติดเชื้อ การแพร่ระบาด การป้องกัน และวิธีการ เอาชีวิตรอด เป็นต้น รวมถึงความต้องการปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ถึงสถานการณ์และอาการที่ตนเองเผชิญอยู่ ในการนี้ทำให้ผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ตในประเทศจีนเป็นจำนวนมากสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้ประชาชนสามารถปรึกษาแพทย์และจิตแพทย์ได้อย่างไม่เสียค่าใช้จ่าย (Free of Charge)

ตารางที่ 4 สรุปบทบาทภาคเอกชน (ด้านการบริการทางการแพทย์)

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
1	แพลตฟอร์มดูแลทางการแพทย์	บริษัทเว็บไซต์ชั้นนำของโลกในด้านการค้นหาข้อมูลออนไลน์ (Search Engine) ออกแพลตฟอร์มการดูแลทางการแพทย์ 24 ชั่วโมง ให้แก่ชาวจีน ทั้งที่อยู่ในประเทศและโพ้นทะเล ให้บริการและคำปรึกษาจากแพทย์โดยตรงที่รวบรวมสถาบันทางการแพทย์มืออาชีพทั่วประเทศ จำนวนกว่า 100,000 คน	Baidu Health
2	แพลตฟอร์มให้คำปรึกษาทางสุขภาพ	เจดี เฮลธ์ได้รวบรวมทีมผู้เชี่ยวชาญ ทีมแพทย์มืออาชีพด้านการป้องกันโรคระบาด และผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนจีน (TCM) จากนั้นจัดทำแพลตฟอร์มให้คำปรึกษาทางสุขภาพ และการป้องกันการแพร่ระบาด โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ให้บริการทั่วโลก	Jd Health
3	พบแพทย์ออนไลน์	จีนเปิดแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้คำปรึกษากลับการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัส Covid 19 ให้แก่ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ โดยทำการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ที่มีประสบการณ์รักษาผู้ป่วยโควิดในอุ้งแขนและเคยปฏิบัติหน้าที่ในแนวหน้า เพื่อให้คำปรึกษาผู้ใช้งาน และเชิญชวนอาสาสมัคร (Volunteers) ด้านสาธารณสุขเข้าร่วมช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในต่างประเทศ	Alibaba
4	แพลตฟอร์มให้คำปรึกษาทางการแพทย์ ภาษาอังกฤษ	Ping An Good Doctor แพลตฟอร์มรวบรวมแพทย์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำจีน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านระบบทางเดินหายใจและอื่นๆมาให้คำปรึกษา	Ping An Healthcare and Technology

3. บริการด้านข้อมูลข่าวสาร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส เนื่องจาก การสื่อสารที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ จะช่วยให้ผู้คนลดการตื่นตระหนกได้เป็นอย่างดี ทางรัฐบาลจีนได้ออกมาให้ข่าวสาร

แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผ่านสำนักข่าวรายการโทรทัศน์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือการให้องค์ความรู้ระหว่างที่กักกันตัวอยู่ที่บ้าน โดยหลายๆ บริษัทต่างออกมาให้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ เปิดให้ผู้คนเข้าถึงและดาวน์โหลดอย่างไม่คิดค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 5 สรุปบทบาทภาคเอกชน (ด้านข้อมูลข่าวสาร)

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
1	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ (Online E-book)	บริษัทหนังสือพิมพ์จีน เปิดให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ (Online E-book) ผ่านแอปพลิเคชันมือถือและทางเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย มุ่งเน้นการส่งมอบความรู้แก่ประชาชนระหว่างที่กักกันตัวอยู่ที่บ้าน	สำนักพิมพ์ซางอู๋ (Commercial Press)
2	บริการแนะนำหนังสือตั้งระดับโลกจากผู้เชี่ยวชาญ (Expert's Book Recommendation)	ได้เปิดเผยคลิปแนะนำหนังสือจากผู้เชี่ยวชาญระดับประเทศจำนวน 22 คน ให้แนะนำหนังสือตั้งระดับโลก เช่น The Critique of Pure Reason, The Wealth of Nations, The Phenomenology of Mind ให้ประชาชนได้อ่านขณะที่อยู่ที่บ้าน	สำนักพิมพ์ซางอู๋ (Commercial Press)

4. ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence (AI)

ในส่วนของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้แก้ไขปัญหาการแพร่ระบาด ประกอบด้วย การให้บริการจากภาครัฐ เช่น เทคโนโลยีบิ๊กดาต้า ในการควบคุมปริมาณคนเข้าออกผ่านแดนชายแดน ระบบโดรนตรวจสอบอัจฉริยะ เพื่อค้นหาสิ่งผิดปกติ รวมถึงผู้ป่วยที่มีอุณหภูมิร่างกายสูง เทคโนโลยีหุ่นยนต์ทางการแพทย์

ช่วยเหลือแพทย์เก็บสารคัดหลั่งของคนป่วยโดยไม่ต้องสัมผัสตัว ระบบเอคโม ซีทีสแกน ประมวลผลเร็ว หุ่นยนต์รักษาความปลอดภัย เป็นต้น นอกจากการให้บริการจากภาครัฐ ภาคเอกชนก็นำเทคโนโลยีที่ตนเองถนัดออกมาให้บริการแก่สังคม อาทิเช่น ระบบลิฟต์โดยสารอัจฉริยะ ระบบปุ่มกดเสมือนจริง ลดการสัมผัส ระบบวินิจฉัยโรคอัจฉริยะ เป็นต้น มีเนื้อหาโดยสังเขป ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปบทบาทภาคเอกชน (ด้านปัญญาประดิษฐ์)

ลำดับ	เทคโนโลยี-นวัตกรรม	รายละเอียดความช่วยเหลือ	บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ
1	ปุ่มกดเสมือนจริงกลางอากาศ (DCT-Plate Technology)	ระบบแผงปุ่มกดเสมือนจริง ที่เกิดจากการฉายแสงสร้างภาพในอากาศโดยไม่ต้องพึ่งพาตัวกลาง และจับข้อมูลดิจิทัลได้ด้วยมือเปล่า โดยได้ทำการติดตั้งระบบแผงปุ่มกดเสมือนจริงในอาคารสำนักงาน โรงพยาบาล และสถานที่สาธารณะหลายแห่งของอันฮุย	Tech company in Ease China's Anhui
2	ลิฟต์โดยสาร สั่งการผ่านระบบเสียง Sound AI ลดการสัมผัส	ระบบลิฟต์โดยสารควบคุมด้วยเสียงพัฒนาโดยชาวดีเอไอ (Sound AI) เช่น การจำเสียงและการออกแบบเชิงปฏิสัมพันธ์ ผู้โดยสารสามารถสั่งการโดยไม่ต้องใช้ปุ่มกด ระบบสามารถเข้าใจภาษาจีนกลาง และภาษาท้องถิ่น 8 ภาษา และติดตั้งระบบวิดีโอคอลล์ (Video calling) และระบบตรวจจับสถานการณ์ผิดปกติอย่างอัจฉริยะ สามารถทำงานคู่ขนานกับอุปกรณ์เดิมของลิฟต์ ถูกนำไปใช้ที่โรงพยาบาลไต้หวัน กรุงปักกิ่ง เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ Cross-Infection	Tech Company in Beijing
3	Alibaba Cloud วินิจฉัยโรคติดเชื้อโคโรนาด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI)	หน่วยงานด้านการประมวลผลอัจฉริยะของอาลีบาบาเปิดให้ใช้บริการเทคโนโลยีวินิจฉัย Covid 19 ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้โรงพยาบาลทั่วโลกใช้งานฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย ใช้ในโรงพยาบาล 160 แห่ง วินิจฉัยทางคลินิกคนไข้กว่า 260,000 คน ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ด้วยคอมพิวเตอร์ (CT) ภายใน 20 วินาที ด้วยอัตราความถูกต้องร้อยละ 96 เทียบเท่ากับระบบเดิมที่แพทย์ต้องทำการวินิจฉัยเอง จะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ต่อผู้ป่วย 1 คน สถาบันการแพทย์ในญี่ปุ่น อิตาลี มาเลเซีย และเนเธอร์แลนด์ ได้ติดต่อขอใช้บริการ	อสิบาบา ต้าโม (Alibaba DAMO Academy)

ที่มา: Xinhua Thai

สรุป

จีนเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการค้นพบผู้ติดเชื้อรายแรก ณ เมืองอู่ฮั่น เมืองเอกของมณฑลหูเป่ย์ ทำให้มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เป็นจำนวนมาก ข้อมูล ณ วันที่ 5 เมษายน 2563 ระบุว่า มีจำนวนผู้ป่วยสะสมในประเทศจีน 81,708 คน มีอัตราการเสียชีวิต 3,331 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.1) รักษาหาย 77,078 คน (คิดเป็นร้อยละ 94.3) ถือว่าเป็นประเทศที่มีอัตราการรักษาหายสูงที่สุดในโลก อีกทั้งยังเป็นประเทศแรก

ที่สามารถควบคุมการติดเชื้อรายใหม่ได้สำเร็จ ระหว่างช่วงที่จีนพ้นวิกฤต ได้ส่งความช่วยเหลือ ประกอบด้วย บุคลากรทางการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพร่ระบาด อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยารักษาโรค ชุดตรวจเชื้อโควิด หน้ากากอนามัย และความช่วยเหลือต่าง ๆ ให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย จีนจึงก้าวขึ้นมาเป็นกรณีศึกษาของโรคด้านการบริหารจัดการวิกฤตภัยขั้นรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของภาคเอกชนที่เดินเคียงข้างรัฐบาลในยามวิกฤต ทำให้หลายประเทศต่างยกย่องและอยากเจริญรอยตาม

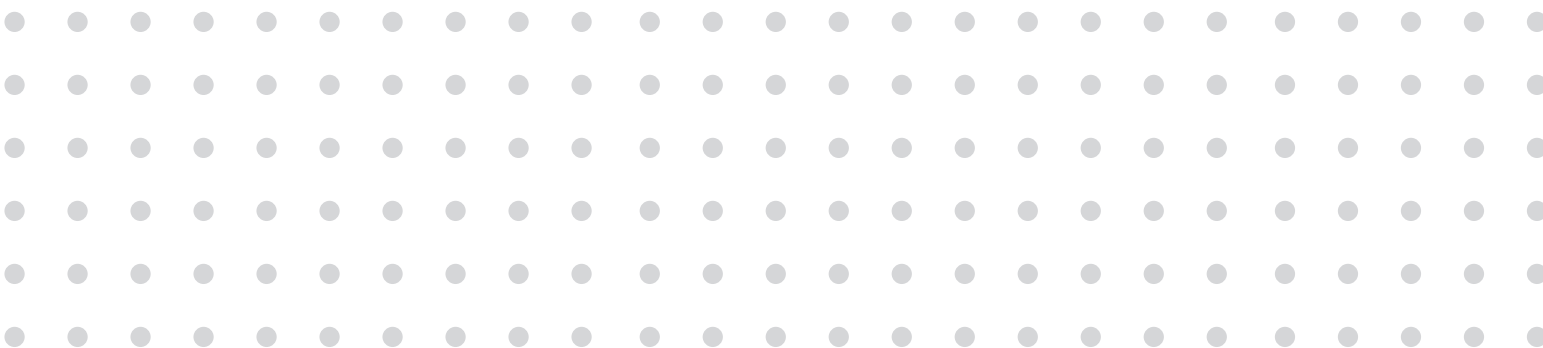
บทความนี้ได้รวบรวมข้อเท็จจริง (บางส่วน) ที่ปรากฏตามสื่อ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์ ถึงบทบาท เทคโนโลยี และความร่วมมือของภาคเอกชน ในมิติต่างๆ ประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ ได้แก่

- 1) การขนส่งโลจิสติกส์ (Logistic and Transportation) มีจำนวนบริษัทเอกชนจำนวนมากออกมาให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และพุงระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้ก้าวต่อไปได้ ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือสามารถรักษากาลไกลของตลาดให้เดินต่อไปได้ในวันที่ทั่วโลกต่างเผชิญวิกฤต
- 2) บริการทางการแพทย์ (Medical Services) ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญที่ภาคเอกชนจีนได้มอบให้แก่รัฐบาล รวมถึงประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย องค์ความรู้ด้านการรักษา อุปกรณ์การแพทย์ที่มีคุณภาพ รวมถึงบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จึงเป็นบทพิสูจน์ที่เห็นได้ชัดและปราศจากเงื่อนไข่ว่า ระบบสาธารณสุขของจีนไม่เป็นสองรองประเทศใด
- 3) บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ในช่วงเวลาวิกฤต สิ่งที่คนขาดไม่ได้ก็คือการรับรู้ข่าวสารที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันท่วงที ซึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใน

จีนชี้ให้เห็นว่า เมื่อเกิดวิกฤตภัย สื่อสารมวลชน ถือเป็นหัวใจสำคัญและเป็นแขนงให้แก่รัฐบาลในการเข้าถึงผู้คน และสุดท้ายที่สำคัญที่สุด 4) ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence (AI) ถือได้ว่าเป็นสมอง หัวใจ แขนง และเป็นทุกอย่าง ในยามวิกฤตโรคระบาดเช่นนี้ ในภาวะที่ผู้คนต่างเสี่ยงในการสัมผัสติดต่อกัน หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ผู้มีสมองว่องไว ก้าวขึ้นมาเป็นฮีโร่ ในการนำพาประเทศจีนก้าวพ้นจุดวิกฤตไปได้

ทั้งหมดที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นบทเรียนที่สำคัญแก่โลกว่า เมื่อเกิดวิกฤตภัย ไม่ว่าจะเป็นภัยทางธรรมชาติ ภัยทางเศรษฐกิจ หรือภัยพิบัติจากโรคติดต่อร้ายแรง ทุก ๆ ภัยพิบัติจะแบ่งโลกออกเป็น 2 ช่วงเวลาเสมอ ได้แก่

- 1) ก่อนเกิดวิกฤต ที่โลกต่างมุ่งเน้นแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่พลเมืองของตน และ
- 2) ช่วงหลังวิกฤต ซึ่งจะเป็นช่วงที่โลกทั้งใบได้หยุดคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองสิ่งที่เกิดขึ้น และหันมาช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างไม่มีเงื่อนไข ในฐานะ “มนุษยชาติ” ผู้ปราศจากซึ่งเชื้อชาติ สีผิว และชนชั้นวรรณะ

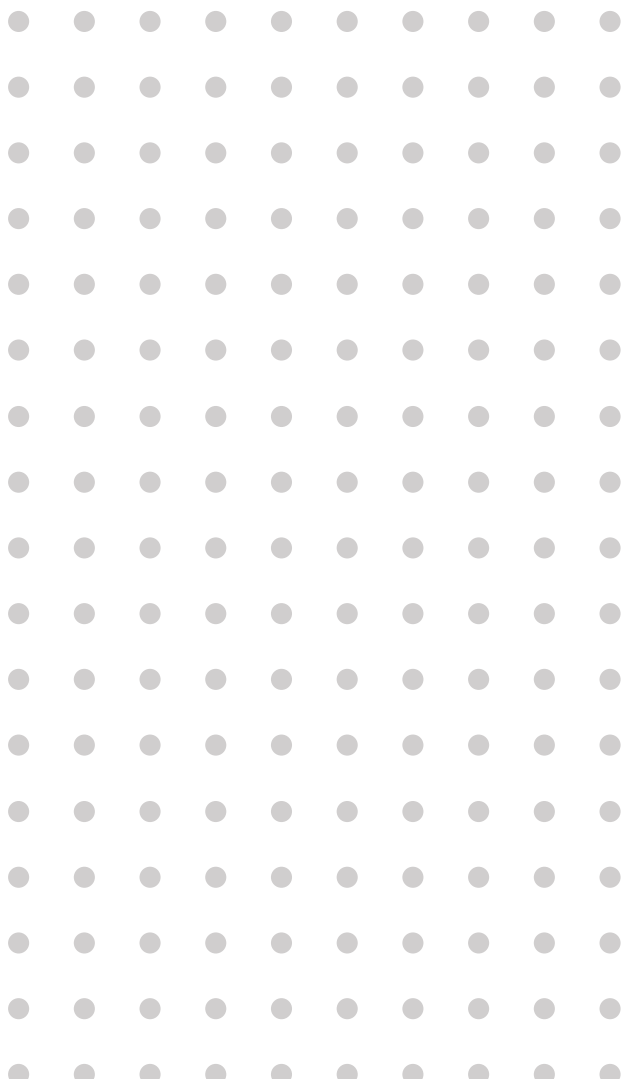
PART 5

คต ชนวิทยา

“คติชนวิทยา” จีนสอนอะไร สอนอย่างไร

1. ศตวรรษที่ 21 เรายังเรียนคติชนวิทยาไปทำไม

ในโลกศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องการกำลังคนที่มีความรู้ทั้งเทคโนโลยี (Hard Skill) กับวัฒนธรรม (Soft Skill) “คติชน วิทยา” คือ ศาสตร์หนึ่งที่ศึกษาข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม และเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง เมื่อพูดถึงจีนในปัจจุบัน เรานึกถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอวกาศ สังเกตที่ชื่อของยานอวกาศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ “นโยบายเส้นทางสายไหม” ทุนเรียนภาษาสถาบันขงจื้อ วัฒนธรรม หรือวงการบันเทิง

ความสำเร็จทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การขยายอำนาจทางวัฒนธรรมของจีน มี “วัฒนธรรม” หรือรากเหง้า ตัวตน ความภูมิใจในความเป็นชาติจีน สิ่งที่จะทำให้เรา เข้าใจ ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาวจีน รู้ลึก รู้ซึ้ง และรู้ชัดใน “ความเป็นจีน” คือ “คติชน” หรือเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ Folk + Lore = Folklore โดยมีคติชนวิทยาได้มีการศึกษาที่หลากหลาย เช่น

คติชนวิทยา หมายถึง ศาสตร์ที่เกี่ยวกับขนบหรือธรรมเนียมต่าง ๆ ของ “คน” คติชนจึงมีขอบเขตการศึกษาที่กว้างขวาง ครอบคลุมเกือบทุกมิติทางวัฒนธรรม อีกนัยหนึ่งคติชนวิทยาเป็นการศึกษาวัฒนธรรมระดับจิตวิญญาณ เป็นศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกับมนุษยวิทยา เรื่องราวที่คติชนจะศึกษาก็คือเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มชนของคน และ คติความเชื่อของเขา โดยศึกษาข้อมูลลึกไปจนถึงวัฒนธรรมระดับจิตวิญญาณ

คติชนวิทยา-วัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิต คือ ศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ การแต่งกาย เครื่องนุ่งห่มของผู้คน สังเกตได้ในปัจจุบัน จะเห็นได้จากลายผ้า ไม่ได้สะท้อนเฉพาะความงาม ไม่ได้สะท้อนแค่ศิลปะ มีความเชื่อ ความอดุมสมบูรณ์ การเชื่อมโยงไปถึงบรรพบุรุษของตนเอง เป็นต้น

คติชนวิทยา-วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวและเทศกาล คือศาสตร์ที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวและเทศกาล เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

คติชนวิทยา – วิถีชนกับชีวิตความเป็นเมือง คือ ศาสตร์ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชนกับชีวิตความเป็นเมือง คำว่า Folk หมายถึงกลุ่มคนหรือกลุ่มชน

เรียน “คติชนจีน” ไปทำไม

เพื่อทำความเข้าใจความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cross Cultural Communication) นำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย โดยเฉพาะในแง่ของชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยว

2. จีนในศตวรรษที่ 21 คติชนสำคัญอย่างไร

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของจีน เมื่อปี 2008 จีนจัดการแสดงสุดอลังการ การแสดงชุดแทนพิมพ์ของจีน แทนพิมพ์จีน (印刷术) คือหนึ่งในสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นสุดยอดของจีน ที่มีประดิษฐ์ตั้งแต่ สมัยราชวงศ์ซ่ง การแสดงชุดแทนพิมพ์ของจีน ถือเป็นการนำเอาข้อมูลวัฒนธรรมจีนมาประยุกต์ใช้กับการแสดงแสงสีเสียง และใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วย จะเห็นได้ว่าในยุค

ศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างมากมาย มนุษย์เราก็จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ดังนั้นในศตวรรษที่ 21 คือ ยุคที่นำเอาข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีต่าง ๆ

ในงานเอ็กซ์โป 2010 เซี่ยงไฮ้ประเทศจีน มีการนำเอาข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ภาพชิงหมิงช่างเหอตู(清明上河图) หรือภาพ พื้นที่บริเวณรอบแม่น้ำในเทศกาลชิงหมิงที่เคลื่อนไหวและเล่าเรื่องราวในอดีตให้กลับมามีชีวิตชีวาได้อีกครั้ง

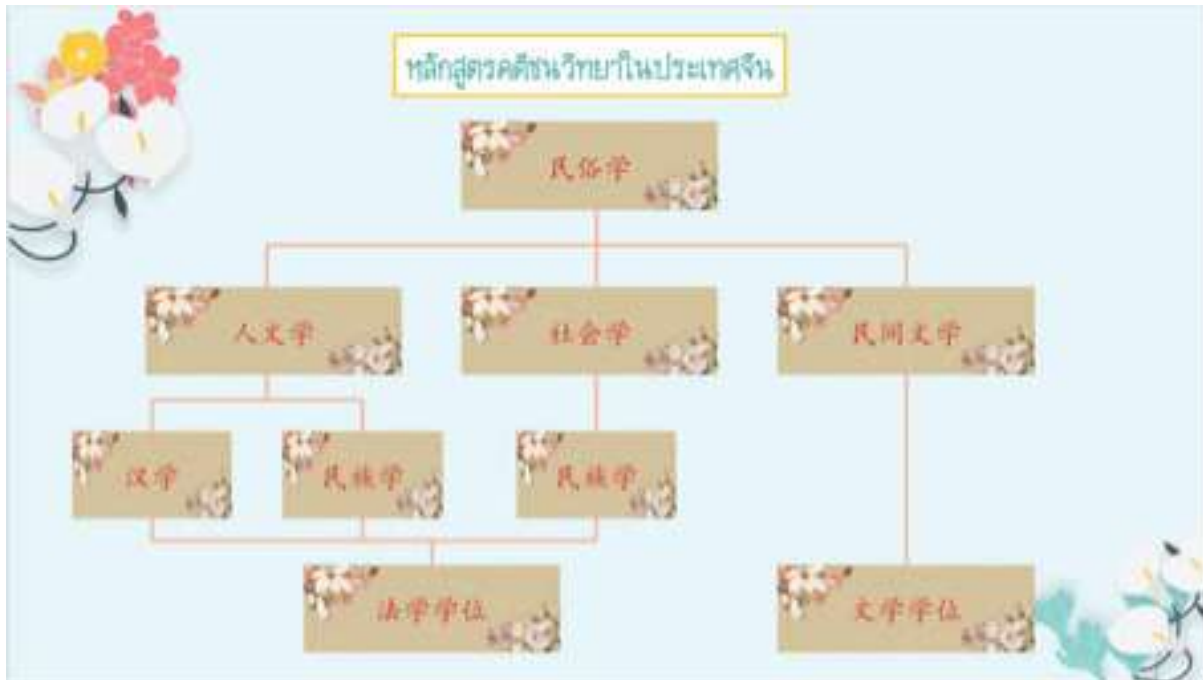
3. หลักสูตรคติชนวิทยา

คติชนวิทยาจีน โดยทั่วไปศึกษาเกี่ยวกับจีนใน 2 แง่มุม ได้แก่ 1. เขตแดน แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ พื้นที่ในประเทศจีน (ศึกษาคติชนทั่วไปในประเทศจีน) และพื้นที่ต่างประเทศ (ศึกษาคติชนทั่วไปนอกประเทศจีน)

2. กลุ่มชาติพันธุ์ หลัก ๆ ศึกษา 2 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ชาติพันธุ์ฮั่น (เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในเอเชียตะวันออกและมีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน ชาวฮั่นถือเป็นประชากรส่วนใหญ่ในประเทศจีน) และ ชาติพันธุ์อื่น ๆ (จีนมีชนกลุ่มน้อยทั้งหมด 55 ชนเผ่า (ไม่รวมชาติพันธุ์ฮั่น) เช่น ชาติพันธุ์แมนจู (满族) ชาติพันธุ์มองโกเลีย (蒙古族) ชาติพันธุ์หุย (回族) ชาติพันธุ์ทิเบต (藏族) ชาติพันธุ์อุยกูร์(维吾尔族) ชาติพันธุ์ม้ง (苗族) เป็นต้น)

มหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรคติชนวิทยา

ในปัจจุบันได้มีการเปิดสอนหลักสูตรคติชนวิทยาอย่างแพร่หลายในประเทศจีน มีการออกแบบหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระแตกต่างกัน โดยสรุปแบ่งได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 หลักสูตรคติชนวิทยา (民俗学) ที่สังกัดสายมนุษยศาสตร์ (人文学)

1. 北京师范大学 Beijing Normal University
2. 复旦大学 Fudan University
3. 河南大学 Henan University
4. 青海师范大学 Qinghai Normal University
5. 山东大学 Shandong University
6. 山西大学 Shanxi University
7. 山西师范大学 Shanxi Normal University
8. 上海大学 Shanghai University
9. 上海师范大学 Shanghai Normal University
10. 温州大学 Wenzhou University
11. 云南大学 Yunnan University
12. 云南师范大学 Yunnan Normal University

แบบที่ 2 หลักสูตรคติชนวิทยา (民俗学) ที่สังกัดสายมนุษยศาสตร์ (人文学) ที่เน้นชาติพันธุ์วรรณา

1. 西南民族大学 Southwest University for Nationalities
2. 新疆大学 Xinjiang University
3. 云南民族大学 Yunnan Nationalities University
4. 中央民族大学 Minzu University of China

แบบที่ 3 หลักสูตรคติชนวิทยา (民俗学) ที่สังกัดสายสังคมศาสตร์ (社会学)

1. 安徽大学 Anhui University
2. 广西师范大学 Guangxi Normal University
3. 华东师范大学 East China Normal University
4. 辽宁大学 Liaoning University
5. 内蒙古师范大学 Inner Mongolia Normal University
6. 南京师范大学 Nanjing Normal University
7. 武汉大学 Wuhan University
8. 中国人民大学 Renmin University of China
9. 中山大学 Sun Yat-sen University

แบบที่ 4 หลักสูตรวรรณคดีพื้นบ้านจีน (中国民间文学)

1. 北京大学 Beijing University
2. 北京大学 Beijing University
3. 华中师范大学 Huazhong Normal University

4. การศึกษาคติชนในโลกที่เปลี่ยนไป

สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเราเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก ทั้งเทคโนโลยีหรือเรื่องอะไรก็ตาม แกนหลักของคติชนแม้จะเข้าถึงได้ง่ายแต่จับต้องได้ยาก เพราะบางสิ่งไม่มีตัวตน ยกตัวอย่างเช่น ความเชื่อ ความเชื่อบางอย่างเราก็ไม่สามารถรู้ได้หมด ความจริงแล้วโลกมันเต็มไปด้วยความหลากหลาย วิชาการทุกศาสตร์ทุกแขนงก็เช่นเดียวกัน

4.1 เรียนคติชนได้อะไร

เรียนคติชนแล้วได้อะไร แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ ประเด็นแรก คือ เข้าใจคน การศึกษาให้เห็นถึงสภาพทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่เกิดจนตาย

ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจน แนวทางในการดำเนินชีวิต อยากให้มองการเรียนคติชนวิทยาเป็นภาพกว้าง ประเด็นที่สอง คือ ความบันเทิง สอดคล้องกับประเด็นที่ 1 ที่ได้กล่าวไปว่าคติชน คือ การศึกษาแนวทางการดำรงชีวิตของมนุษย์เมื่อว่าด้วยสันตนาการและสิ่งบันเทิง ละคร การเต้นรำ รูปแบบการเข้าสังคม นิยาย วรรณกรรม และประเด็นสุดท้าย คือ ความคิดและสร้างสรรค์ โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน ซึ่งคติชนก็มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อการอยู่รอด เพราะฉะนั้น ความคิด ความเชื่อ แบบของความประพฤติผลผลิตทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนตามกาลเวลา

4.2 การประยุกต์ใช้คติชนสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21

มีการประยุกต์ใช้หลักคิดทางคติชนวิทยาเพื่อใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพ จะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ชิงถวน พบว่าหญ้าไฉมีสีเขียวเมื่อนำมาต้มชาวบ้านนำหญ้าไฉมาใช้ผสมกับแป้งข้าวเหนียว ขนมในภาพมีชื่อว่า ชิงถวน บริโภคเข้าไปอร่อยด้วย สุขภาพ

แข็งแรง และเป็นขนมที่มีเฉพาะช่วงเทศกาลไหว้บ๊ะจ่างเท่านั้น 2. หญ้าไฉ ช่วงเทศกาลวันไหว้บ๊ะจ่าง ทุกครัวเรือนจะเก็บกวาดทำความสะอาด พร้อมทั้งนำหญ้าไฉมาแขวนไว้บนคิ้วประตูคนเชื่อว่าหญ้าไฉสามารถขจัดสิ่งชั่วร้ายออกไปได้อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่เรียกความเป็นสิริมงคล 3. ถุงหอม เมื่อนำหญ้าไฉไปตากจนแห้ง บรรจุเข้าถุงผ้าไหมมอบให้คนที่เรารักและหวังโยเป็นของขวัญ 4. ศิลปะบนปากกา จากกระดุมเสื่อค้อจีน สร้างสรรค์

ชิงถวน 青团

หญ้าไฉ 艾草

ถุงหอม 香囊

เป็นงานศิลปะบนปากกา 5. ชั้นวางหนังสือลอยตัวผนัง ตะลุง คือ การตกแต่งของภูมิปัญญาและศิลปะของผู้คน มานับพัน ๆ ปีรูปแบบ และความหมายของหนังตะลุง เชื่อมโยงเข้ากับชีวิตสมัยใหม่และถ่ายทอดวัฒนธรรมอัน ล้ำค่าหลายพันปี และ 6. โฟสต์อิท การออกแบบชุดนี้ดึง

4.3 จบสายคติชน ทำอะไรได้บ้าง

1) งานสายการศึกษา

ทางด้านวิชาการ เช่น อาจารย์นักวิจัย ซึ่งอาชีพเหล่านี้เป็น งานสายตรงที่สามารถทำได้ และสามารถนำไปต่อยอดกับ ทักษะที่เราได้อยู่เดิมได้ในเชิงเศรษฐศาสตร์ เรียกว่าเพิ่ม มูลค่าได้ 2) งานสายครีเอทีฟ เช่น นักเขียนคอนเทนต์หรือ Content Writer ที่เป็นผู้สร้างสรรค์คอนเทนต์จากอักษร กลั่นกรองเป็นเรื่องราวในรูปแบบของบทความ Content Marketing ที่ปรึกษาการสร้างคอนเทนต์เพื่อสร้างการ รับรู้และยอดขายให้ธุรกิจ YouTuber ที่มักจะมีแนววิธี ถ่ายทอดเอาของเก่าเก่ามาถ่ายทอดให้ดูใหม่และน่าสนใจ

สิ่งที่ได้จากการเรียนสายคติชนวิทยาจากมุมมองของนักวิชาการที่ได้เข้าไปศึกษาในประเทศจีน ได้แก่ 1. สอนให้มีระบบการคิดเป็นโครงสร้างมากขึ้นเรารู้1234 เรา จะคิดอะไรที่เป็นโครงสร้างมากขึ้น เราจะจัดการมัน ได้ดีขึ้น 2. เรื่องความคิดสร้างสรรค์ คติชนทำให้เราได้ไอเดีย ในการดำรงชีวิต สองอย่างนี้มันคือศาสตร์ที่ผสมกัน ได้อย่างลงตัว และเมื่อผนวกกับความคิดที่เป็นระบบด้วย เอมามาต่อยอดมีความคิด ใหม่ใหม่เข้ามาจะทำให้งานที่ เราทำประสบความสำเร็จมากขึ้น

เอาลักษณะเฉพาะของเคราและแขนเสื้อ ของชุดจิวปักกิ่ง มาออกแบบเป็นกระดาษโน้ตที่น่าสนใจตัวโน้ตถูกฉีกออก เปรียบเหมือนกับการโต้ตอบของตัวละครในจิวปักกิ่ง ภาพ ที่สดใส ง่าย และตลกขบขัน

5. คติชนกับการพัฒนาต่อยอดในไทย

“เหลียวหลิง แลหน้า มุ่งสู่การขับเคลื่อนคติชน ศึกษาในไทย” โดย “เหลียวหลิง” ในบริบทนี้เริ่มจาก การศึกษาด้านคติชน ศึกษาความเป็นมาของศาสตร์ พัฒนาการและจุดหักเห และ “แลหน้า” เพื่อ หาทาง ปรับให้เข้ากับยุคสมัยในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีทำให้เราสามารถเข้าถึงมรดกทาง ปัญญาได้อย่างง่าย

ส่วนที่สามารถนำมาปรับและประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์อย่างชัดเจนกับการศึกษาด้านคติชนในบริบท สังคมไทยได้ อาทิเช่น

อาหารประยุกต์ หม้อไฟสไตล์ไทย (泰式火锅) เป็นการนำเอา ต้มยำกุ้งกับต้มข่าไก่ มาประยุกต์ในรูปแบบ หม้อไฟจีน (鸳鸯锅) ด้วยรูปลักษณะ ภาชนะที่บรรจุยังคง วิธีการกินแบบหม้อไฟจีน โดยใช้อาหารที่ชื่อว่าเป็นอาหาร ประจำชาติไทยแทนเครื่องเทศแบบจีน

ชื่อ ร้าน/อาหาร/ภาชนะที่บรรจุก็บ่งบอกถึง ความมีเอกลักษณ์ของกลุ่มคน พื้นที่หรือชาตินั้น ๆ จุด นี้ก็ เป็นการได้ศึกษาเพิ่มเติมอีกด้าน คือ 语言民俗学 (คติชนเชิงภาษา) เช่น รูปป้ายร้าน 四川火锅 / 重庆火锅 / 泰式火锅 / “就是泰”店名 ดังจะเห็นได้ว่าการใช้ ภาษาเหล่านี้ยังเป็นการแสดงออกของตัวตนหรืออัตลักษณ์ ท้องถิ่น

5.1 งานภาคสนาม –ประสบการณ์ชีวิตจากการเดินทาง

ตามแนวคิดคิตชนวิทยา งานภาคสนามมี 3 คำถามที่ต้องหาคำตอบ นั่นก็คือ อะไร ยังไง อย่างไร

1) งานวิจัยภาคสนามที่นำมาสู่การศึกษาเปรียบเทียบ

ศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตงจังหวัดยะลา หอนิทรรศการสาน อารยธรรมจังหวัดปัตตานีและจังหวัดสงขลา ภาคเหนือ เช่น ศึกษาความคล้ายคลึงกันของวัฒนธรรมระหว่างผู้คนในจังหวัดเชียงรายกับชาวสิบสองปันนา อาหารประเภทยำของไทยกับอาหารประเภทยำของสิบสองปันนา ใช้ประเด็นเหล่านี้เป็นกล้องเพื่อ มองปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือภาวะแวดล้อม

2) ตะกอนความคิดจากการวิจัยภาคสนาม

1. รับรู้และเข้าใจแนวคิด วิถีชีวิตของกลุ่มคน / ชาติพันธุ์ในชุมชน สังคม ท้องถิ่นที่แตกต่างจากขอบเขตที่เราอยู่มากขึ้น การที่สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มิต่อสังคมและประสบการณ์ชีวิต ในลักษณะวิธีที่แตกต่างไปจากวิธีเข้าใจแบบ ชาติตะวันตก

2. เห็นถึงการนำเอาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกับทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาต่อยอดเพื่อสร้างคุณค่า มูลค่าให้แก่ท้องถิ่น

3. ค้นพบบางประเด็นที่อาจจะเคยถูกมองข้ามไป หรือ บางเรื่องเหมือนเหรียญสองด้าน มองได้ต่างมุม

หรือ เรื่องที่ไม่ กระจ่างชัด คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ก็สามารถตีความได้หลายแบบ

4. การเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายความแตกต่างของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเคลื่อนที่ของคน

3) ทางสังคมและวัฒนธรรม (资源应用)

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบการจัดการทรัพยากรทางสังคมและวัฒนธรรมเช่น การใช้ประโยชน์จากกลุ่ม องค์กร และเครือข่ายทางสังคม ตลอดจนทรัพยากรทางวัฒนธรรม เป็นต้นว่า งานศิลปกรรมชนิดต่าง ๆ ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญา เพื่อการอนุรักษ์สืบทอดรวมถึงพัฒนาให้กลายเป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรม อันนำไปสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน ด้วยมุมมองเชิงการศึกษาแบบข้ามสาขา ประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เข้าหากัน

4) การพัฒนาการท่องเที่ยว

การศึกษาที่มุ่งเน้นทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีร่วมสมัยและเทคนิคและเครื่องมือ ช่องทาง กลไก และแนวทาง ปฏิบัติที่นำมาใช้ในการจัดการการท่องเที่ยว บทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรม ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งแนวทางในการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์ส่งเสริมองค์ประกอบของการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5) (Localization) 本土化

ตัวอย่างจากการทำให้เป็น 本土化 ในแบบจีน (火锅) และการกลายเป็น 本土化 ในแบบไทย (ขบวนแท้เจ้าใน เทศกาลตรุษจีน กิจกรรมหมู่ ความบันเทิง) คำว่า 本土化 (Localization) ไม่ใช่เป็นเป้าหมายสุดท้าย หากแต่เป็นกระบวนการที่จะใช้ เป็นกลยุทธ์พิชิตใจคนท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจผู้คน เข้าใจท้องถิ่นนั้น ๆ ให้ความสำคัญกับผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ การที่นำงานศึกษาด้านคติชนปรับใช้ ร่วมกันกับศาสตร์อื่น ๆ เพราะงานด้านนี้มีสิ่งสำคัญก็คือสามารถเข้าใจถึงจิตใจของผู้คน ความรู้สึกนึกคิดของผู้คน เห็นถึงความ เป็นมาเป็นไป ก็จะเข้าใจความต้องการของผู้คนได้และการนำข้อมูลทางคติชนมาประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นของเรา นำความรู้หรือ ข้อมูลทางคติชนวิทยามาสร้างอัตลักษณ์ให้กับวัฒนธรรมท้องถิ่น

6. ความท้าทายและประโยชน์ของการเรียนต่อจีน

“แบกเป้ สะพายกล้อง ท่องโลกไปกับคติชนวิทยา” เปิดใจนักเรียนไทยในจีนแบ่งปันประสบการณ์ 5 ด้านที่น่าประทับใจที่อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน

1. คติชนวิทยา เป็นศาสตร์ที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ดังนั้น เราต้องไปศึกษานอกพื้นที่อยู่บ่อย ๆ ซึ่งการที่เราจะเข้าใจความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ อย่างลึกซึ้ง เราจำเป็นต้องออกไปศึกษาออกไปสัมผัส ทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ของผู้คน

2. อาจารย์ที่จีนมีความเชี่ยวชาญมาก ถึงเราจะเรียนคติชนวิทยาที่จีน แต่ตำราที่เรียนก็มีแปลตำราแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ทางฝั่ง ตะวันตกด้วย จีนเป็นชาติ

ที่ศึกษาและแปลตำราเยอะมาก ๆ นั้นหมายความว่า ต่อให้เราเรียนที่จีน ทฤษฎีทางฝั่งตะวันตกเรา ก็จำเป็นต้องรู้ด้วยเช่นกัน

3. เรียนรู้ผู้อื่นให้มากกว่าที่จะนำเสนอตัวเองและต้องรับฟังผู้อื่นอยู่เสมอ การ ตระหนักถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมในแต่ละชาติพันธุ์ ทำให้ทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดของเรานั้นเปลี่ยนไป ในทางที่ดีขึ้นและทำให้ลดอัตตาในตัวตน ในชาติพันธุ์ของเราลง กลายเป็นคนที่เปิดกว้าง คิดถึงผู้อื่นและพร้อมที่จะเรียนรู้ อยู่ เสมอ ถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับการศึกษาคติชนวิทยาที่ประเทศจีน

4. การเรียนคติชนที่จีน

ขอบเขตที่ศึกษาค่อนข้างกว้าง หลากหลาย และยืดหยุ่น ไม่ได้แค่จะศึกษาวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมหรือคติชนจีนเพียงอย่างเดียว การศึกษาเชิงสหวิทยาการและเก็บข้อมูลภาคสนามทำให้เปิดมุมมองใหม่ ๆ เข้าใจผู้คน พื้นที่ เวลา วัฒนธรรม นอกเหนือจากความคุ้นชินของตนเอง

5. การขับเคลื่อนคติชนศึกษาในไทย ควรมีการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรทางสังคมและวัฒนธรรม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อการอนุรักษ์สืบ ทอด และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ส่งเสริมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้การเข้าใจท้องถิ่น และการสร้างอัตลักษณ์ให้กับวัฒนธรรมท้องถิ่นในประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

ที่มา: วารสารวิทยุไม่ตรีไทย-จีน ฉบับประจำเดือน กุมภาพันธ์ 2564 (<https://www.stsbeijing.org/contents/16829>)

เรียบเรียงโดย

PENPISUT SIKAKAEW, PH.D.

Instructor and Researcher

Research Innovation and Development (RDI), and China-Asean International College (CIC),

Dhurakij Pundit Universit

AUTHORS

PHOOMHIPHAT PONGPRUTTIKUL, PH.D.,

Director of Research and Development, Research and Specialist,
College of Innovative Business and Accountancy (CIBA),
Dhurakij Pundit University

TITIRUT MEKBUNDITKUL, PHD,

Director of Research Service Center, Dhurakij Pundit University

WANG DAOMING, PH.D.,

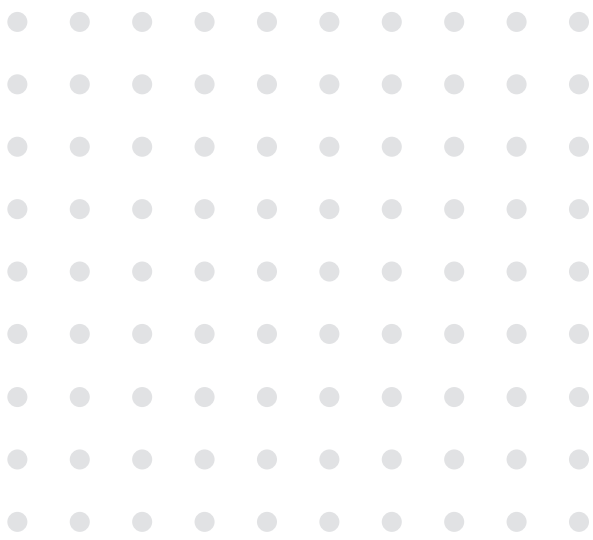
Instructor and Researcher, Research Development and Innovation (RDI),
and China-Asean International College (CAIC), Dhurakij Pundit University

PENPISUT SIKAKAEW, PH.D.

Instructor and Researcher, Research Development and Innovation (RDI),
and China-Asean International College (CIC), Dhurakij Pundit University

WARAWUT RUANKHAM,

Researcher and Lecturer, School of Management,
Mae Fah Luang University

ข้อมูลติดต่อ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
สายงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (RDI)
อาคารสำนักงานอธิการบดี 1 ชั้น 4 110/1-4 ถนนประชาชื่น หลักสี่ กทม 10210
โทรศัพท์ 02-954-7300 ต่อ 128, 152
อีเมล research@dpu.ac.th , <https://www.dpu.ac.th/dpurdi>

